

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΒΕΛΛΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ι' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1939

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ & ΣΥ
48 - ΑΘΗΝΑΙ

επιστολές

1800

an

17916

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Π.Ν. ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
(ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ)
ΑΡΙΘ. ΕΙΣ: 518/74
ΤΑΞ: 200

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΒΕΛΛΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1939

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΤΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

1. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Μοναδικὸν φαινόμενον εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Οὔτε εἶχε οὔτε καὶ θὰ ἔχη ποτὲ τὸν ὅμοίον του. Διότι αὐτὸς εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ὁ σαρκωθεὶς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. "Ὁλη του ἡ ζωὴ ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρι τῆς ἀναλήψεως τὸν παρουσιάζει ὡς Θεάνθρωπον. "Ἐλαβε σὰρκα κατὰ ἓνα τόσον ὑπερφυσικὸν τρόπον ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου. Ἐγενήθη μὲν μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον, ἀλλ' ὑμνήθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. Ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ἐκηρύχθη ὅμως ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς ὡς Υἱὸς του καὶ ἔλαβε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δημοσίου βίου του ἐνήργει μέγιστα θαύματα καὶ ἐκήρυττε πρωτάκουστον διδασκαλίαν. Τίποτε δὲν τοῦ ἦτο ἀδύνατον. Χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν, μὲ ἓνα λόγον, μὲ μίαν προσευχήν, μὲ μίαν χειρονομίαν ἔκαμνε τὰ μεγαλύτερα θαύματα. "Ἐδίδε τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς, τὴν κίνησιν εἰς τοὺς παραλύτους, τὴν θεραπείαν εἰς τοὺς λεπρούς, τὴν υγίαν εἰς πάντας τοὺς ἀσθενεῖς. Διήρχετο τὰς ἡμέρας αὐτοῦ εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πᾶσαν νόσον. Καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατον εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Διέτασσε τὰ πνεύματα τῶν ἀποθανόντων καὶ ἐπανήρχοντο ἀμέσως εἰς τὰ νεκρωθέντα σώματά των. Τὰ φυσικὰ στοιχεῖα ὑπήκουον εἰς τὸν λόγον του. Διέτασσε τὴν τρικυμίαν καὶ κατέπαυε. Κατέπαυε τὴν θύελλαν, περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, ἐπολλαπλασίαζε τοὺς ἄρτους. Τὰ δαιμόνια ἔφριττον, ὅταν τὸν ἔβλεπον. "Ἐφευγον ἀμέσως ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους, ὅταν διετάσσοντο ἀπὸ αὐτόν. Οἱ ἄνθρωποι ἔμενον ἐκπληκτοί, ὅταν ἔβλεπον τὰ ἀναρίθμητα αὐτὰ μέγιστα θαύματα. Φίλοι καὶ ἐχθροὶ ὡμολόγουν, ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

Ἡ διδασκαλίᾳ του ἦτο γεμάτη ἀπὸ δύναμιν καὶ ζωὴν. Δὲν ὡμοίαζε μὲ τὴν τυπικὴν καὶ ξηρὰν διδασκαλίαν τῶν Φαρισαίων.

Συνεκίνει βαθύτατα τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ἐφάνερωνε τὴν μεγίστην ἀξίαν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. « Τί ὠφελήσῃ ἄνθρωπος, ἔλεγεν, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἡ τί δώσῃ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; » Κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἐδίδασκεν, ὅτι αὐτὴ φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τὸν αἰώνιον θάνατον, τὸν χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ ἀρετὴ μόνη ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον, τὸν κάμνει τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμον τῆς αἰωνίου Βασιλείας.

Ἐφάνερωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, ποὺ ἀρμόζουν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἐτόνισε τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὠνόμασε « νέαν ἐντολήν ». Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἦτο πράγματι ἄγνωστος εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον. Ἐδίδασκεν, ὅτι πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀγαποῦν ὄχι μόνον ἐκείνους, ποὺ τοὺς ἀγαποῦν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς των. Ἐφάνερωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ἐκείνον, ποὺ ἐγνώριζον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἑθνικοί. Ὁ Θεὸς δὲν κατοικεῖ εἰς ὠρισμένους ναοὺς καὶ τόπους. Κατέχει τὸ πᾶν. « Πνεῦμα ὁ Θεός ». Εἶναι γεμάτος ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὡς στοργικὸς καὶ παντοδύναμος Πατὴρ προνοεῖ δι' ὅλους. Μισεῖ τὴν ἁμαρτίαν· ἀγαπᾷ ὅμως τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ καλεῖ αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν. Δι' ὅλους ἔχει ἐτοιμάσει ἀπὸ καταβολῆς κόσμου Βασιλείαν Οὐράνιον. Ὅλους δὲ ὁ Χριστὸς ἐκάλει πρὸς σωτηρίαν. « Δεῦτε πρὸς με πάντες, οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, ἔλεγε, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς ». Ἡ διδασκαλία του ἦτο τόσον γοητευτικὴ, ὥστε ὅλοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἐχθροὶ του ὠμολόγουν, ὅτι οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ βίος του ὑπῆρξεν ἀναμάρτητος καὶ ἅγιος. Οὔτε ἡ παραμικροτέρα ἁμαρτία δὲν ἐμόλυνεν αὐτόν. Οἱ μαθηταί, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τρία ἔτη τὸν παρηκολούθησαν καὶ τὸν ἐγνώρισαν καλά, ἐβεβαίωνον, ὅτι αὐτὸς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ ἐυρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ.

Καὶ ὅμως αὐτόν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἕνεκα τοῦ φθόνου των κατεδίκασαν εἰς σταυρικὸν θάνατον.

μέ την συγκατάθεσιν τοῦ Ποντίου Πιλάτου. Εἰς τὸν Γολγοθὰν δέ, ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, ἐν μέσῳ κακούργων, παρέδωσε τὸ Πνεῦμα του πρὸς τὸν Πατέρα. Ἄλλ' ὁ θάνατός του, ἔργον μερικῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ εὕρουν σωτηρίαν οἱ ἄνθρωποι.

Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμη ὁ Κύριος ἐκάλεσε τὸν ληστήν εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἐβροντοφώνησεν, ὅτι τετέλεσται τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὡς Παντοδύναμος ἀνέστη ἀπὸ τὸν τάφον, πρὸς τρόμον τῶν ἐχθρῶν του καὶ πρὸς χαρὰν τῶν μαθητῶν του. Ἐπὶ τεσσαράκοντα δὲ ἡμέρας παρουσιαζέτο εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς καθωδηγοῦσε πρὸς τὸ μεγάλο ἔργον, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχεν ἀναθέσει. Αὐτοὶ θὰ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον παντοῦ. Αὐτοὶ θὰ ἐξήπλωνον τὴν Ἐκκλησίαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Τοὺς ὑπεσχέθη δὲ πολλάκις, ὅτι αὐτὸς θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, δύνάμιν ἐξ ὕψους. Κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τοὺς παρέλαβεν εἰς τὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν, τοὺς ἔδωσε τὰς τελευταίας του συμβουλὰς, τοὺς ὑλόγησε καὶ βλεπόντων αὐτῶν ἀνελήφθη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

2. ΟΙ ΕΝΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΕΚΛΕΓΟΥΝ ΝΕΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΟΝ ΜΑΤΘΙΑΝ

(Πράξ. α', 12 - 26)

Οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἦσαν λυπημένοι μὲν, διότι δὲν θὰ ἔβλεπον πλέον μετὰξὺ των τὸν διδάσκαλον· ἔχαιρον ὅμως, διότι ὁ ἴδιος τοὺς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζί των ἀοράτως εἰς ὅλην των τὴν ζωὴν. Τοὺς παρηγόρει ἀκόμη ἡ πεποίθησις, ὅτι συντόμως θὰ λάβουν τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Οὔτε κὰν ἐσκέφθησαν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς πατρίδας των. Ὁ διδάσκαλός των τοὺς εἶχε συστήσει ρητῶς νὰ παραμείνουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, μέχρις ὅτου λάβουν τὴν δύνάμιν ἐξ ὕψους.

Διήρχοντο λοιπὸν τὰς ἡμέρας ὅλοι μαζί ἐπάνω εἰς τὸ γνωστὸν ὑπερῶον. Ἐκεῖ ἦτο ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀν-

δρέας, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναήλ, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Θωμᾶς, Σίμων ὁ ζηλωτῆς καὶ ὁ Ἰούδας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου. Ἔλειπεν ὁ ἄλλος Ἰούδας, ὁ Ἰσκαριώτης.

Αὐτός, ἕνεκα τῆς μοχθηρίας καὶ φιλαργυρίας του, ἐπώλησε τὸν διδάσκαλόν του καὶ κατόπιν ἠτύοκτόνησεν ἐλεεινῶς. Ἡ θέσις του εἰς τὴν ἀγίαν ὁμάδα τῶν μαθητῶν ἔμενε κενή. Καὶ ὅμως ἔπρεπε κάποιος νὰ καταλάβῃ τὴν ἀποστολικὴν θέσιν, ποῦ ἐγκατέλειπεν ἐκεῖνος. Δώδεκα ἀποστόλους ἐξέλεξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ Κύριος, δώδεκα ἔπρεπε καὶ τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὸ κήρυγμα. Ποῖος θὰ ἦτο ὁ δωδέκατος ;

Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψιν, ἐνῶ οἱ ἕνδεκα ἀπόστολοι καὶ ἑκατὸν εἴκοσιν ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ Κυρίου εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν, ἐσηκώθη ὁ Πέτρος καὶ ὠμίλησε πρὸς ὅλους ὡς ἑξῆς :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰς τὸν Ἰούδαν ἐπραγματοποιήθησαν διὰ μίαν ἀκόμη φοράν αἱ προφητεῖαι. Ὅπως ἐπροφητεύθη, ἔτσι καὶ ἐγένεεν. Ὁ Ἰούδας ὁ μαθητῆς ἐγένε προδότης τοῦ διδασκάλου. Ἐλαβεν ὅμως ὡς μισθὸν τῆς προδοσίας του ἕνα ἐλεεινὸν θάνατον. Ἀλλ' εἶναι γραμμένον ἀκόμη εἰς τὰς προφητείας, ὅτι τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ, τὴν θέσιν του δηλαδὴ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, θὰ λάβῃ ἄλλος. Λοιπόν, σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐδῶ μαθητάς, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὸν Κύριον ἐξ ἀρχῆς, ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν του, εἶδε τὰ θαύματά του, ἐγνώρισε τὰ παθήματά του καὶ τὴν ἀνάστασιν, αὐτὸς ὁ αὐτόπτης μάρτυς πρέπει νὰ γίνῃ ἀπόστολος. Ἄνδρες ἀδελφοί, ποῖον φρονεῖτε κατὰλληλον ;

Ἐσκέφθησαν τότε ὅλοι, ἀπόστολοι καὶ μαθηταί, συνεζήτησαν, ἐξήτασαν καὶ εὔρον, ὅτι δύο ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἶχον τὰ προσόντα διὰ τὸ ἀποστολικὸν ἀξίωμα. Ὁ Ἰούστος καὶ ὁ Ματθαῖος. Ποῖον ὅμως ἀπὸ τοὺς δύο ἔπρεπε νὰ προτιμήσουν; καὶ οἱ δύο τοὺς ἐφαίνοντο ἐξ ἴσου ἄξιοι. Ἄν ἦτο μαζί των ὁ διδάσκαλος, θὰ ἐξέλεγεν ἐκεῖνος τὸν ἀπόστολόν του. Ἀλλὰ τώρα τί ἔπρεπε νὰ κάμουν ; Τώρα ἐσκέφθησαν νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν καὶ διδάσκαλον, νὰ ἐκλέξῃ πάλιν αὐτὸς ἐκ τῶν δύο τὸν ἕνα. Πράγματι, ὅλοι μὲ μίαν καρδίαν καὶ μίαν φωνὴν προσηυχήθησαν πρὸς

τὸν Θεὸν καὶ εἶπον: «Κύριε, σύ, ὁ ὁποῖος γνωρίζεις τὰ βάθη τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἀνάδειξον ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς μαθητὰς τὸν ἄξιον ἀποστόλον σου, διὰ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειπεν ὁ Ἰούδας».

Ἀμέσως δὲ κατόπιν ἔβαλαν κλήρους καὶ ὁ κλῆρος ἔπεσεν εἰς τὸν Ματθαῖον. Καὶ τότε ὁ Ματθαῖος συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθαίου εἶναι ἔργον τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Θεοῦ· ἔχει τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον κύρος.

Ἐχάρησαν πάντες διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἀποστόλου συνεχάρησαν αὐτὸν καὶ τοῦ ἠυχήθησαν ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ φανῇ ἀντάξιος τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του. Ὁ Ματθαῖος ἐδέχθη μὲ χαρὰν ἀλλὰ καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην τὴν ἐκλογὴν του. Ἐσκέπτετο βέβαια, ὅτι ἀποτελεῖ δι' αὐτὸν μεγάλην τιμὴν νὰ γίνῃ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἀνελογίζετο τοὺς μεγάλους κινδύνους, τοὺς ὁποίους θὰ συνήντα εἰς τὸ ἔργον του. Ἐπίστευεν ὅμως, ὅτι ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξέλεξεν ἀπόστολόν του, θὰ τοῦ ἔδιδε συγχρόνως φωτισμὸν καὶ δύναμιν, ὥστε νὰ φανῇ ἀντάξιος τῆς ἀποστολῆς του.

3. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΚΑΤΕΡΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

(Πράξ. β', 1 - 41)

Δέκα ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ πεντήκοντα ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀναστάσεως. Πάλιν λαὸς πολὺς Ἰσραηλιτῶν συνεκεντρώθησαν ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐορτάσουν ὁλοῦ ὁμοῦ τὴν Πεντηκοστήν. Ὅπως τὸ Πάσχα, οὕτω καὶ ἡ Πεντηκοστή ἦτο μίξ ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἐορτὰς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Αἱ ὁδοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐγέμισαν πάλιν ἀπὸ προσκυνητὰς, οἱ ὁποῖοι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων εἶχον ζητήσει τὴν κατάδικὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κιθὼς δὲ τῶρα δὲν ἔβλεπον αὐτὸν μεταξύ των, ἴσως νὰ ἠλέγχοντο ἀπὸ τὴν συνείδησιν, διὰ τὸ ἔγκλημα, τὸ ὁποῖον εἶχον διαπράξει.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν οἱ μαθηταὶ ἦσαν πάλιν συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ. Εἴτε διότι ἐτρόμα-

ζον ἀπὸ τὰ πλήθη ἐκεῖνα, εἴτε μᾶλλον διότι ἐπερίμεναν τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἐξῆλθον εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπασχολοῦσε τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀγαπημένου των διδασκάλου καὶ ἡ ἐξ ὕψους δύναμις. Πότε τάχα θὰ ἦρχετο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; τί εἶδους δύναμιν θὰ ἐδιδεν εἰς αὐτούς; Αὐταὶ ἦσαν αἱ συνήθεις σκέψεις των. Συγχρόνως δὲν παρέλειπον νὰ προσεύχωνται ὅλοι μαζί ἡ καὶ ἕνας ἕκαστος ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Κύριον.

Αἴφνης τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ἐνάτην πρωινήν ὥραν, ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσθη μία παράδοξος βοή. Ἡ βοή ἐπλησίαζε πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὀλοὲν ἐμεγάλωνεν. Ἦκούετο τώρα καθαρά ἀπὸ ὅλους. Ἐκπληκτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐσταμάτησαν καὶ παρηκολούθησαν τὴν ἰσχυρὰν βοήν, ἡ ὁποία ὠμοίαζε πρὸς βιαίαν πνοὴν ἀνέμου. Ἀντελήφθησαν, ὅτι κατῆλθε πρὸς τὴν πόλιν καὶ μάλιστα ὅτι εἰσῆλθεν εἰς μίαν εὐρύχωρον ὑψηλὴν οἰκίαν, ὅπου καὶ ἔσβησεν. Ἀλλ' ἡ οἰκία αὕτη ἦτο ἀκριβῶς ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι οἱ μαθηταί.

Καὶ οἱ μαθηταὶ ἤκουσαν τὴν βοήν καὶ πρὸς μεγάλην των ἐκπληξιν ἤσθάνθησαν, ὅτι ἐπλήρωσε τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καὶ ἡ μένος. Αἴφνης εἶδον νὰ αἰωροῦνται ἐντὸς τῆς αἰθούσης παράδοξοι φλόγες, ὅμοιαι πρὸς πυρίνας γλώσσας. Αὐταὶ ἐκάθησαν ἐπάνω εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. Καὶ τότε μία ἀπερίγραπτος μυστηριώδης δύναμις ἐπλήρωσεν αὐτούς. Ἦσθάνθησαν μίαν τεραστίαν μεταβολὴν εἰς τὰς ψυχὰς των. Ἡ διάνοιά των ἀμέσως ἐφωτίσθη, ἔγιναν σοφοὶ κατὰ Θεόν. Ἡ θέλησίς των, ἡ χαλαρὰ καὶ ἀσθενής, ἔγινεν ἰσχυρὰ καὶ ἀκατανίκητος. Ἐνα μεγάλο θάρρος ἐπλημύρισε τὴν καρδίαν των. Οἱ ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος ἔγιναν διὰ μιᾶς οἱ ἐμπνευσμένοι ἀπόστολοι τοῦ κόσμου. Αὕτη ἡ θαυμασία μεταβολὴ ἦτο ἔργον τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ πλήθη συνεκεντρώθησαν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Ὅταν αἱ θύραι ἦνοιξαν καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐξῆλθον πρὸς αὐτούς, τοὺς περιεκύκλωσαν μὲ πολλὴν περιέργειαν, διὰ νὰ μάθουν τὰ γενόμενα. Τότε οἱ ἀπόστολοι ἤρχισαν νὰ διηγοῦνται τὰ παράδοξα γεγονότα. Καὶ τὸ περίεργον, ὠμίλουν διαφόρους γλώσσας, ἀναλόγως τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηνθύνοντο. Πρὸς

τοὺς Ἕλληνας ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν, πρὸς τοὺς Πέρσας τὴν περσικὴν, πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους τὴν ἀσσυριακὴν, πρὸς τοὺς Ἀραβας τὴν ἀραβικὴν, πρὸς τοὺς Ρωμαίους τὴν λατινικὴν, πρὸς ὅλους ὅλας τὰς γλώσσας.

Ἄλλ' ἡ παγγλωσσία αὕτῃ καὶ ἡ σοφία τῶν ἀποστόλων ἔκαμεν ἰσχυρὰν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἐγνώριζον, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἦσαν ἀγράμματοι Γαλιλαῖοι. Τώρα δὲ τοὺς ἔβλεπον σοφωτέρους καὶ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς. Μὲ δικαιολογημένην ἀπορίαν ἐρωτοῦσαν ἀλλήλους : « Δὲν εἶναι ὅλοι αὐτοὶ Γαλιλαῖοι ; πῶς ἡμεῖς σήμερον ἀκούομεν αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας καὶ νὰ διηγοῦνται εἰς ἡμᾶς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ ; » Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι ;

Παραστατικώτατα ὁ μελωδὸς τῆς Ἐκκλησίας ζωγραφίζει εἰς ἓνα τροπάριον τὸ παράδοξον καὶ ἐκπληκτικὸν αὐτὸ γεγονός, λέγων :

« Παράδοξα σήμερον εἶδον τὰ Ἔθνη πάντα ἐν πόλει Δαβὶδ, ὅτε τὸ Πνεῦμα κατήλθε τὸ ἅγιον ἐν πυρίναις γλώσσαις καθὼς ὁ Θεηγόρος Δουκὰς ἀπεφθέγγετο. Φησὶ γάρ· συνηγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο ἡχος καθ' ἃπερ φερομένης βιαίας πνοῆς καὶ ἐπλήρωσε τὸν οἶκον οὃς ἦσαν καθήμενοι καὶ πάντες ἤρξαντο φθέγγεσθαι ξένοις ῥήμασι, ξένοις δόγμασι, ξένοις διδάγμασι, τῆς ἁγίας Τριάδος ».

4. Οἱ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΙΔΡΥΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

(Πράξ. β', 13 - 41)

Τὸ παράδοξον γεγονός τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος εὐρέθησαν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ τὸ συκοφαντήσουν. Αὐτοί, ὅταν εἶδον καὶ ἤκουσαν τοὺς ἀποστόλους νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας, ἤρχισαν νὰ λέγουν πρὸς τοὺς ἄλλους : « Μὴ τοὺς προσέχετε. Αὐτοὶ εἶναι μεθύσμενοι. Γ λ ε ὕ κ ο υ ς μ ε μ ε σ τ ω μ ἔ ν ο ι εἰ σ ῖ » . Τί ἀνόητος κατηγορία ! Ὅταν εἶναι κανεὶς μεθύσμενος, ὁμιλεῖ τάχα ξένας γλώσσας ; ὁ μεθύσμενος οὔτε τὴν ἰδικήν του γλῶσσαν δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ. Καὶ ἔπειτα οἱ μαθηταί

δὲν ὠμίλουν ἀπλῶς ξένας γλῶσσας, ἀλλ' ἐκήρυττον μὲ δύναμιν τὸ θάλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Πέτρος πρῶτος, φαίνεται, ἤκουσε τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Ἐλαβε τὸν λόγον καὶ ὠμίλησε μεγαλοφώνως πρὸς ὅλα τὰ πλήθη ὡς ἑξῆς :

— Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ ὅλοι ὅσοι κατοικεῖτε τὴν Ἱερουσαλήμ, προσέξατε καλὰ αὐτά, τὰ ὅποια θὰ σᾶς εἴπω. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μεθυσμένοι, ὅπως σεῖς νομίζετε. Μόλις ἄλλως τε εἶναι ἐνάτη πρωινή. Ἐὰν ὁμιλοῦμεν εἰς διαφόρους γλῶσσας τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸ παράδοξον αὐτὸ γεγονὸς τὸ προεῖπε πρὸ πολλῶν αἰώνων ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προφήτου Ἰωήλ. Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ προφητεύσωσιν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὀψονταί... καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλίται, ἐπαναλαμβάνω, ἀκούσατε μὲ προσοχὴν τοὺς λόγους τούτους.

Καὶ ἤρχισεν ὁ Πέτρος μὲ μεγάλην εὐχέριαν καὶ δύναμιν νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὑπερθύμισεν εἰς ὅλους τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, τὰ ὅποια καὶ αὐτοὶ ἄλλως τε εἶχον ἴδει. Περιέγραψε τὸν σκληρὸν καὶ ἀδικὸν θάλατον, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτοὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων τὸν εἶχον καταδικάσει. Ἐπέμεινε περισσότερον εἰς τὸ μέγα γεγονὸς τῆς ἀναστάσεως. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀποστολοὶ καὶ πληθὺς ἄλλο μαθητῶν εἶδον τὸν ἀναστάντα διδάσκαλον. Ἀνέφερε προφητείας, διὰ τῶν ὁποίων ἐπροφητεύετο πρὸ αἰώνων πολλῶν ὃχι μόνον τὸ πάθος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου. Ὁ Δαβὶδ παρουσιάζει τὸν Χριστὸν προσευχόμενον πρὸς τὸν Πατέρα καὶ λέγοντα : « Δὲν θὰ ἀρήσῃς τὴν ψυχὴν μου κάτω εἰς τὸν Ἄδην, οὔτε θὰ ἐπιτρέψῃς νὰ ὑποστῇ τὸ σῶμα μου ἀποσύνθεσιν καὶ φθοράν ».

— Αὐτὸν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Πέτρος, ἀνέστησεν ὁ Θεὸς καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου του. Τοῦ ἔδωσε κάθε δύναμιν καὶ ἐξουσίαν καὶ τοῦ ὑπεσχέθη νὰ συντρίψῃ

καὶ νὰ ὑποτάξῃ ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ὅλου τοὺς ἐχθρούς του. Καὶ ὁμῶς τὸν Κύριον τοῦ παντός, τὸν Χριστόν, σεῖς οἱ Ἰσραηλίται τὸν ἐσταυρώσατε. Ἀσφαλῶς γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστόν ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἔκαμαν τὰ λόγια τοῦ Πέτρου εἰς τὰς καρδίας ὅλων. Ἐσκέφθησαν τότε τὸ μέγα ἔγκλημά των, ἐφοβήθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ. Μὲ ζῶηρον δὲ ἐνδιαφέρον ἠρώτησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, τί πρέπει νὰ κάμωμεν, διὰ νὰ σωθῶμεν ;

— Νὰ μετανοήσετε εἰλικρινῶς, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Πέτρος, καὶ νὰ βαπτισθῇτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι θὰ συγχωρηθῶν αἱ ἁμαρτίαι σας καὶ θὰ λάβετε ἀκόμη τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστὸς καλεῖ καὶ σᾶς καὶ τὰ τέκνα σας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπομακρυσμένους λαοὺς εἰς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν. Λοιπόν, σωθῇτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τῆς πονηρᾶς αὐτῆς ἐποχῆς.

Με μεγάλην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν ἐδέχθησαν τὴν συμβουλὴν τοῦ Πέτρου. Ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν τρεῖς χιλιάδες. Καὶ οὕτως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων ἀνεθεματίζον τὸν Χριστόν καὶ ἐφώναζον « ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν », τώρα ἐβαπτίζοντο εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτοὶ δὲ μαζὶ μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὰς ἀπετέλεσαν τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Πεντηκοστὴ δὲν θεωρεῖται μόνον ὡς ἡμέρα τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀλλὰ καὶ ὡς ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς τιμὴν τῶν δύο μεγάλων αὐτῶν γεγονότων ἡ Ἐκκλησία ψάλλει :

« Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἁλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγηνέυσας, φιλάθρωπε, δόξα σοι ».

5. ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(*Πράξ. γ', 1 - 26*)

« Ἐπὶ ἄρρῶστους χεῖρας ἐπιθήσουσι καὶ καλῶς ἔξουσιν » (Μάρκ. ις', 18). Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ προεῖπεν ὁ Κύριος τὰς θαυμασίας θεραπειάς, τὰς ὁποίας μὲ τὴν δύναμίν του θὰ ἔκαμνον οἱ μαθηταί. Καὶ ὁ λόγος του ἐπραγματοποιήθη· διότι πράγματι ἐναρίθμητα θαύματα ἔκαμνον οἱ ἀπόστολοι.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἦτο τρίτη ἀπογευματινὴ ὥρα. Ἐπλησίασαν πρὸς τὴν Ὠραίαν πύλην. Αὕτῃ ἦτο μεγάλη ὀρειχάλκινος πύλη κορινθιακοῦ ρυθμοῦ, κοσμημένη μὲ ἀναγλύφους παραστάσεις ἀμπέλου καὶ ἐχώριζε τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῶν γυναικῶν.

Εἰς τὰς μαρμαρίνας βαθμίδας τῆς Ὠραίας αὐτῆς πύλης κατέκειτο ἓνας δυστυχὴς ἐπαίτης, ἡλικίας τεσσαράκοντα ἐτῶν, χλωδὸς ἐκ κοιλίας μητρός. Αὐτὸν οἱ συγγενεῖς τὸν ἔφερον κάθε πρωὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ ἐπαίτῃ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ ἱερόν. Δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ συρθῇ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς αὐλῆς, διότι ἡ εἴσοδος ἀπηγορεύετο αὐστηρῶς εἰς τοὺς χωλοὺς καὶ παραμορφωμένους.

Ὅταν εἶδε τοὺς δύο ἀποστόλους νὰ διέρχωνται τὴν Ὠραίαν πύλην, ἐζήτησεν ἀπὸ αὐτοὺς μὲ θλιβεράν φωνὴν ἐλεημοσύνην. Συνεκινήθησαν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν διπλὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου. Τὸν συνεπάθησαν, ἀφοῦ μάλιστα ἀντελήφθησαν, ὅτι ἐπρόκειτο περὶ καλοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ δὲν εἶχον χρήματα νὰ τοῦ δώσουν. Εἶχον ὅμως νὰ τοῦ δώσουν ἄλλο ἀγαθόν, πολυτιμότερον ἀπὸ τὰ χρήματα. Παρετήρησεν αὐτὸν κατάματα ὁ Πέτρος καὶ τοῦ εἶπε: « Κοίταξέ μας ». Ὁ ἐπαίτης ὕψωσε τὴν κεφαλὴν. Ἐκοίταξε τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἔτεινε τὸ χέρι, διότι ἐνόμισεν, ὅτι κάποια ἐλεημοσύνην θὰ ἐλάμβανε.

— Χρήματα δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω, τοῦ λέγει ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι ἔχω. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει.

Καὶ καθὼς ἔλεγε τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἔπιασε τὸν χωλὸν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν ἀνεσήκωσεν. Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἤρθάνθη νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰ παράλυτα μέλη του μία νέα ἰσχυρὰ δύναμις. Τὰ πόδια του ἐστερεώθησαν. Οἱ μύες ἀπέκτησαν ἐλαστικότητα καὶ δύναμιν καὶ ὁ χωλὸς ἀνεπήδησεν. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἤρχισε νὰ περιπατῇ καὶ μαζί με τοὺς δύο ἀποστόλους εἰσῆλθε χαίρων εἰς τὸ ἱερόν.

« Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει »

Ἐκεῖ ἤρχισε νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν. Περιεπάτει δεξιὰ καὶ ἄριστερά καὶ διὰ νὰ δοκιμάσῃ ἴσως τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του, ἐπήδα πολλάκις ἀπὸ τὴν χαράν του. Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἱερόν, εἶδον τὸν χωλὸν νὰ περιπατῇ καὶ ἐξεπλάγησαν μεγάλως. Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ἐπροχώρησε μετὰ τὸν τέως χωλὸν εἰς τὴν εὐρύχωρον στοὰν τοῦ Σολομῶν-

τος, ὅλος ὁ λαὸς ἔσπευσε πρὸς αὐτοὺς ἔκθαμβος. Ἐπεθύμουν νὰ μάθουν, πῶς ὁ ἐκ γενετῆς χωλὸς ἐθεραπεύθη.

— Ἄνδρες Ἰσραηλίται, τοὺς εἶπεν ὁ Πέτρος, τί θαυμάζετε καὶ διατί ἀπορεῖτε μὲ τὸ γεγονός αὐτό; αὐτὸ δὲν εἶναι ἔργον ἰδικόν μας, εἶναι ἔργον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὁποῖον σεῖς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου ἤρνήθητε. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ Πιλάτος ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ τὸν Χριστὸν καὶ σεῖς ἐζητήσατε τὸν μὲν Χριστὸν νὰ θανατώσῃ, νὰ ἀπολύσῃ δὲ τὸν Βαραββάν, τὸν ληστήν. Ἰδοὺ, ὅτι ὁ σταυρωθεὶς ἀπὸ σᾶς ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὸς μᾶς ἔδωσε τὴν δύναμιν νὰ κάμωμεν σήμερον τοιαῦτα θαύματα. Γνωρίζω ὅμως, ὅτι ἔνεκα ἀγνοίας ἐπράξατε τὸ μέγα ἔγκλημα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει δὲ τώρα τρόπος καὶ καιρὸς νὰ διορθώσῃτε τὸ κερκόν, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἑαυτὸν σας κυρίως ἐκάματε. Ὁ μὲν Χριστὸς ἐσταυρώθη καὶ ἀνεστήθη, ὅπως ἦτο γραμμένον εἰς τοὺς προφῆτας. Σεῖς ὅμως πρέπει νὰ μετανοήσετε διὰ τὸ ἔγκλημά σας. Καὶ ὁ Χριστὸς θὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σας καὶ θὰ σᾶς δώσῃ τὴν εὐλογίαν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σας· διότι ὁ Θεὸς ὑμῖν πρῶτον Ἰησοῦν ἀπέστειλεν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν αὐτῶν.

6. ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. δ', 1 - 31)

Ἐνῶ τὰ πλήθη ἦσαν συγκεντρωμένα γύρω ἀπὸ τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἤκουον μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα, αἰφνης ἐπέρασαν ὀρμητικοὶ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ περιεκύκλωσαν τοὺς δύο ἀποστόλους ἱερεῖς, Σαδουκαῖοι καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ναοῦ μαζί μὲ στρατιώτας. Αὐτοὶ δὲν ἤθελον μὲ κανένα τρόπον νὰ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ μάλιστα περὶ τῆς ἀναστάσεώς του. Ἦνωχλοῦντο καὶ ἐφοβοῦντο, ὅταν ἐβλεπόν τὸν λαὸν νὰ προσέχῃ καὶ νὰ πιστεύῃ εἰς τὸ κήρυγμα περὶ Χριστοῦ. Λοιπόν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν διαταγήν, συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἐφυλάκισαν. Τὴν ἐπομένην πρωίαν θὰ τοὺς ὠδήγουν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ

τοὺς δικάσουν, ὅπως ἐδίκασαν τὸν Χριστόν. Ὁ λαὸς ἐδυσφόρησε διὰ τὴν σύλληψιν. Οἱ ἄνθρωποι ἠσθάνθησαν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυττον τὴν ἀλήθειαν. Πάρα πολλοὶ μάλιστα ἐπίστευσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἀνῆλθεν εἰς πέντε χιλιάδας.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἐσπέραν εἰδοποιήθησαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου καὶ τὴν πρωίαν συνήχθη τὸ συνέδριον. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς, ἀπὸ τὸν Ἄνναν καὶ Καϊάφαν, ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, ποὺ εἶχον καταδικάσει τὸν Κύριον.

Ἐνώπιον λοιπὸν τῶν ἰδίων κριτῶν καὶ εἰς τὴν ἰδίαν αἵθουσαν ὠδηγήθησαν τώρα οἱ ἀπόστολοι. Καὶ ἄλλοτε εἰσῆλθον εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ μὲ φόβον καὶ τρόμον, καὶ μάλιστα ὁ Πέτρος. Τώρα εἰσῆλθον μὲ θάρρος καὶ δύναμιν, ἔτοιμοι νὰ ἀπολογηθοῦν καὶ νὰ κηρύξουν τὸν Χριστὸν ἐνώπιον αὐτῶν τούτων τῶν ἀδίκων δικαστῶν.

Ἡ στάσις των ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς τὸ συνέδριον. Ὁ ἀρχιερεὺς τότε τοὺς ἠρώτησε :

— Μὲ ποίαν δύναμιν καὶ ἐν ὀνόματι τίνος ἐκάματε τοῦτο τὸ θαῦμα ;

— Τότε ὁ Πέτρος, πλήρης Πνεύματος ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτοὺς :

— Μάθετε σεῖς καὶ ὁ λαὸς ὅλος, ὅτι ἡ θαυμαστὴ θεραπεία τοῦ χλωοῦ ἐγένετο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃ δὲ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. Ὁ Χριστὸς, τὸν ὁποῖον σεῖς κατεδικάσατε, αὐτὸς ἵδρυσε τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ μόνον ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ σύεδροι ἔμειναν κατάπληκτοι, ἰδόντες τὸ θάρρος καὶ τὴν ρητορείαν τῶν δύο ἀποστόλων. Ἡ ἐκπληξίς των δὲ ἐγένετο ἀκόμη μεγαλυτέρα, διότι ἐσκέπτοντο, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀγράμματοι ἄνθρωποι, ἀλλεῖς τῆς Τιβεριάδος. Καὶ κάποιος φόβος, φαίνεται, κατέλαβε τὰς καρδίας των. Ἐσκέφθησαν, ὅτι ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ὑπῆρξαν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ἤκουσαν καὶ εἶδον καὶ ἐγνώρισαν καλὰ τὸν Χριστόν. Καὶ ἐπομένως ἦσαν εἰς θέσιν νὰ μαρτυρήσουν πολλὰ μὲν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, πολλὰ δὲ ἐναντίον τῶν συνέδρων. Ἦθελαν νὰ διαφεύσουν τὸ θαῦμα. Ἀλλὰ πῶς ; Ἐκεῖ, πλησίον τῶν ἀποστό-

λων, ἴστατο καὶ ὁ εὐγνώμων χωλὸς βεβαιώνων αὐτό. Εὐρέ-
θησαν εἰς ἀπορίαν καὶ δὲν ἐγνώριζον τί νὰ πράξουν. Διέταξαν καὶ
ἐβγαλαν ἔξω τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν ἀναμε-
ταξύ των λέγοντες: «Τί ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις
τούτοις; Τὸ θάυμα δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ διαψεύσωμεν». Μετὰ
πολλὰς συζητήσεις κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπειλήσουν τοὺς
ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ παύσουν τὰ κηρύγματα
των περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πράγματι τοὺς ἐκάλεσαν πάλιν εἰς
τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ τοὺς ἀπηγόρευσαν μὲ φοβερὰς
ἀπειλὰς νὰ διδάσκουν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄλλ' ὁ Πέτρος
εἶπεν, ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ὑπακούῃ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὸν
Θεὸν καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. «Ἡμεῖς θὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὸν
Θεόν· καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ κηρύξωμεν ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα εἶδομεν
καὶ ἠκούσαμεν».

Τὴν ὥραν ἐκείνην θὰ τοὺς ἐτιμώρουν ἀσφαλῶς, οἱ σύνεδροι,
ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. Ἦναγκάσθησαν καὶ τοὺς ἀπέλυσαν
ἀπὸ τὸ δικαστήριον, ἀφοῦ καὶ πάλιν τοὺς ἐφοβήρισαν πολὺ. Χαί-
ροντες οἱ ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν πλησίον τῶν πιστῶν καὶ διηγῆ-
θησαν τὰ γενόμενα. Ὅλοι δὲ μαζὶ ἠὺχαρίστησαν τὸν Θεὸν καὶ τὸν
παρεκάλεσαν νὰ τοὺς δώσῃ δύναμιν, νὰ κηρύττουν παντοῦ καὶ πάν-
τοτε μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὰ λόγια χωρὶς δειλίαν καὶ φόβον τὸν Χρι-
στόν. Ἀμέσως μόλις ἐτελείωσεν ἡ προσευχή των, ἦλθεν ἡ ἀπάντη-
σις τοῦ Θεοῦ. Ἐσεῖσθι ὁ τόπος καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες Πνεύματος ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον
τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

7. Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. β', 42-47 καὶ δ', 32-37)

Ἀξιοθαύμαστος ἦτο ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Πρώ-
την φορὰν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος παρουσιάζοντο
ἄνθρωποι νὰ ζοῦν τοιοῦτοτρόπως. Εἰλικρινῆς καὶ μεγάλη ἀγάπη
ἐπεκράτει μεταξύ αὐτῶν. Πάντες ἐθεώρουν καὶ ἐτίμων ἀλλήλους
ὡς ἀδελφοὺς, χωρὶς νὰ κάμνουν διακρίσεις τάξεως καὶ μορφώσεως.

Ὁ πτωχὸς ὅπως καὶ ὁ πλούσιος, ὁ μορφωμένος καὶ ὁ ἀμόρφωτος, ἦσαν ἐξ ἴσου ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ἐγαπῶντο δὲ περισσότερον ἀπὸ ὅσον ἀγαπῶνται συνήθως οἱ σαρκικοὶ ἀδελφοί. Καὶ τὴν ἀγάπην των ἐξεδήλωνον μὲ ἔργα. Ὅχι μόνον ἀπέφευγαν νὰ βλάπτουν καὶ νὰ πειράζουν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, ἀλλ' ἐφρόντιζον νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους καὶ μάλιστα τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Οἱ πλούσιοι, οἱ κτηματῖαι, οἱ εὐποροὶ διέθετον τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν ὅλων. Τὴν περιουσίαν των δὲν τὴν ἐθεώρουν πλέον ὡς ἰδικήν των, ἀλλ' ὡς περιουσίαν ὅλων τῶν ἀδελφῶν. Αὐτοὶ ἦσαν μόνον οἱ οἰκονόμοι, οἱ διαχειρισταί, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη τὴν κοινὴν περιουσίαν. Πολλοὶ μάλιστα ἐπώλουν τὰ κτήματά των καὶ τὰ χρήματα, πού εἰσέπραττον, τὰ παρέδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν πρὸς τὸ καλὸν ὅλων.

Τὸ καλὸν παράδειγμα τὸ ἔδωκεν ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἐπινομαζόμενος Βαρνάβας. Αὐτὸς ἦτο Λευίτης, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ διακρίνετο διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ πίστιν καὶ ἀρετὴν. Εἶχεν ἓνα ἀγρόν· τὸν ἐπώλησε, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ. Ὅλα τὰ χρήματα, πού εἰσέπραξε, τὰ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Μετ' ὀλίγον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐμιμήθησαν τὸν Βαρνάβαν. Ἐπώλουν τὴν ἀκίνητον αὐτῶν περιουσίαν καὶ τὰ χρήματα κατέθετον εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα συνετηροῦντο οἱ ἀδελφοί. Συνηθέστατα ἔκαμνον κοινὰς τραπέζας φαγητοῦ, εἰς τὰς ὁποίας συνέτρωγον ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ μαζί μὲ τοὺς ἀποστόλους. Πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἐστέλλοντο παρὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰς οἰκίας χρήματα καὶ τροφαί. Τοιουτοτρόπως οὐδεὶς ἐνδεὴς ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς... καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά.

Ἀλλὰ μεγαλυτέρα προσπάθεια κατεβάλλετο διὰ τὴν χριστιανικὴν των μόρφωσιν. Ἦκουον μὲ μεγάλην προσοχὴν τὰ κηρύγματα τῶν ἀποστόλων. Ἐφρόντιζον νὰ γνωρίζουν ὅλοεν καὶ βαθύτερον τὴν νέαν των θρησκείαν. Αἱ ἰδιαίτεροι συνομιλῖαι των εἶχον ὡς κύριον θέμα τὸν Χριστόν, τὸ ἔργον καὶ τὰ θαύματα τῶν ἀποστόλων. Συνεβούλευον ἀλλήλους διὰ τὴν πνευματικὴν των πρόοδον. Τὸ δὲ σπουδαιότερον, ἐκοινώνουν καθημερινῶς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου. Ἐπίστευον, ὅτι ὅπως τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καθημερινὴν τροφήν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην νὰ τρέφεται

τακτικά με τὴν θείαν Κοινωνίαν. Ἄλλωστε αὐτὸς ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ τελοῦν τακτικά τὸ ἱερὸν τοῦτο μυστήριον. «Τοῦτο ποιεῖτε, εἶπεν, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν».

Τὸν Κύριον τὸν ἐνεθυμοῦντο πάντοτε. Ἐξῶν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἔζη ἐν αὐτοῖς. Προσηύχοντο πρὸς αὐτὸν ὁ καθένas ἰδιαιτέρως καὶ πολλάκις ὅλοι μαζί. Κατ' ἀρχάς, συνηθισμένοι ἀπὸ τὰς Ἰουδαϊκὰς παραδόσεις, συνεκεντρώνοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, διὰ νὰ προσευχηθοῦν καὶ παρακολουθήσουν τὰς Ἰουδαϊκὰς τελετάς. Πολὺ ἐνωρὶς ὅμως ἐνόησαν, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἔπαυσε νὰ εἶναι καὶ ναὸς ἰδικὸς των. Αὐτοὶ εἶχον ἰδιαιτέρας προσευχὰς καὶ ἰδικὰς των τελετάς, ὅπως ἦτο τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἰδιαιτέρον ναόν. Κατ' ἀρχάς ὥρισαν οἰκίαν τινὰς ὡς οἶκον προσευχῆς. Ὡς τοιοῦτος ἐχρησιμοποιήθη καὶ ἡ οἰκία τῆς μητρὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Ἐκεῖ τακτικώτερον συνεκεντρώνοντο, διὰ νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ ἀκούουν διδασκαλίας ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων καὶ ἀνακοινώσεις ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θρησκευτικῶν θεμάτων καὶ γεγονότων.

Ὅλοι μαζί ἔψαλλον καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ δὲν εἶχον ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ἐχρησιμοποιοῦν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ καὶ τὰς ἄλλας ψδὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὀλίγον ἀργότερον ἔψαλλον ψδὰς καὶ εὐχὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐψαλλον ἐπὶ παραδείγματι τὸν ὕμνον τῆς Θεοτόκου: «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἡγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου...» ἢ τὴν εὐχὴν Συμεὼν τοῦ Θεοδόχου: «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ρῆμά σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ἀδελφοί μου τὸ σωτήριόν σου, ὃ ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ» καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ ταῦτα ὅμως συνέθεσαν καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους καὶ ἄσματα χριστιανικοῦ καθαρῶς περιεχομένου.

Τοιοιουτρόπως οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, χάρις εἰς τὴν συνετὴν διοίκησιν τῶν ἀποστόλων, ὠργανώθησαν εἰς ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν καὶ προώδευον εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἦσαν προσκαρτε-

ροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Αὐτὴ δὲ ἡ εὐσεβὴς ζωὴ ἔφερε μεταξύ των μεγάλην ἀγάπην καὶ ἐνότητα, ὥστε τοῦ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία.

8. EN ΘΛΙΒΕΡΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ ΜΕΤΑΖΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ε', 1-11)

Μεταξύ τῶν δώδεκα ἀποστόλων εὐρέθη ἓνας, ὁ ὁποῖος ἕνεκα τῶν χρημάτων ἐπώλησε τὸν Κύριον. Μεταξύ τῶν πρώτων Χριστιανῶν εὐρέθησαν δύο νὰ κάμουν ὁμοίαν σχεδὸν πράξιν. Αὐτοὶ δὲ ἦσαν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ σύζυγός του Σαπφείρα. "Ὅταν αὐτοὶ εἶδον τὸν Βαρνάβαν καὶ τοὺς ἄλλους πλουσίους Χριστιανοὺς νὰ καταθέτουν εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τὴν τιμὴν τῶν ἀγρῶν των, ἠθέλησαν νὰ τοὺς μιμηθοῦν. Τοῦτο δὲ ὅχι τόσον ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς, ὅσον διότι ἠθελον νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους. Ἀγαποῦσαν ὅμως πολὺ τὰ χρήματα.

Ἐσκέφθησαν λοιπὸν νὰ εὔρουν ἓνα τρόπον, ὥστε νὰ μὲν νὰ παρουσιασθοῦν ὡς εὐεργεταὶ τῆς χριστιανικῆς κοινότητος, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ χάσουν ὅλα τὰ χρήματά των. Κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ πωλήσουν τὸν ἀγρόν. Νὰ προσφέρουν ὅμως ὀλίγα χρήματα καὶ νὰ βεβαιώσουν, ὅτι τόσον μόνον ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Κατ'αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐφαίνοντο εἰς τὰ μάτια ὄλων ὡς ἐνάρετοι, θὰ ἐπηνοῦντο ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τρέφονται διαρκῶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συγχρόνως θὰ ἤμπορουν νὰ διαχειρίζονται ἰδιαιτέρως τὰ ὑπόλοιπα χρήματά των. Ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ δολιότης κατέλαβον τὴν ψυχὴν των. Τὸ σχέδιόν των τὸ ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν.

Τὴν ἐπομένην ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Ἐλαβεν ὁ Ἀνανίας μερικὰ χρήματα καὶ τὰ ἔφερεν ἐπιδεικτικῶς εἰς τοὺς ἀποστόλους. Ἐπερίμενε βέβαια νὰ ἀκούσῃ εὐχαριστίας καὶ ἐπαίνους. Οὔτε πρὸς στιγμὴν δὲν τοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι ἤμπορεῖ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ δολιότης του. Ἀλλ' ὁ Πέτρος, φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, εἶδε

καθαρὰν τὴν ἀπάτην καὶ εἶπε μὲ αὐστηρότητα πρὸς τὸν φιλάργυρον καὶ ψεύστην Χριστιανόν.

— Ἀνανία, διατί ἀφήκες τὸν Σατανὰν νὰ παρασύρῃ τὴν καρδίαν σου καὶ νὰ σὲ κάμῃ νὰ ψευδοῖς ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Πνεύματος; Τὸ κτῆμα ἦτο ἰδικόν σου· δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ τὸ πωλήσῃς. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ τὸ ἐπώλησες, δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ δώσῃς τὰ χρήματα. Ἐμποροῦσες νὰ τὰ κρατήσῃς, ἐφ' ὅσον τόσον πολὺ τὰ ἀγαπᾷς. Διατί ἄφησες νὰ καταλάβουν τὴν καρδίαν σου τοιαῦται πονηρίαι; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ Θεῷ.

Ὁ ταλαίπωρος Ἀνανίας, ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοῦς, κατελήφθη ἀπὸ μέγιστον τρόμον καὶ ἔπεσεν ἀμέσως νεκρός. Ἡ θεία δίκη ἐτιμώρησε παραδειγματικῶς τὸν ψεύστην. Ἡ τιμωρία αὐτὴ ἔφερε μέγαν φόβον καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Χριστιανούς παρέλαβον τὸ νεκρὸν σῶμα καὶ τὸ ἔφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ τὸ ἔθαψαν.

Ἐπέρασαν τρεῖς ὥραι καὶ ἡ Σαπφείρα, χωρὶς νὰ μάθῃ τίποτε διὰ τὸν φοβερὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, ἤλθεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν Χριστιανῶν, μὲ τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἐπαινοῦσαν καὶ αὐτὴν διὰ τὴν γενναιοδωρίαν της.

— Εἰπέ μου, Σαπφείρα, τῆς λέγει ὁ Πέτρος, ἀντὶ πόσου ποσοῦ ἐπώλησατε τὸν ἀγρόν σας;

— Μάλιστα, ἀντὶ τόσοῦ, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Διατί συνεφώνησες μὲ τὸν σύζυγόν σου, ἡρώτησε μὲ ἀγανάκτησιν ὁ Πέτρος, νὰ ἐξαπατήσῃς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ; ὁ σύζυγός σου ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἰδοὺ ἀκούονται τώρα τὰ βήματα τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἐπανερχονται ἀπὸ τὴν ταφὴν τοῦ συζύγου σου. Οἱ ἴδιοι θὰ θάψουν ἀμέσως καὶ τὸ ἰδικόν σου νεκρὸν σῶμα.

Ἀμέσως ἡ πονηρὰ γυνὴ ἔπεσε νεκρὰ τὴν ὥραν ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ὁποίαν διήρχοντο τὴν θύραν οἱ θάψαντες τὸν σύζυγόν της. Οἱ ἴδιοι παρέλαβον αὐτὴν καὶ τὴν ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρός της. Οἱ Χριστιανοὶ ἐγνώρισαν τότε καλὰ, ὅτι ὁ Θεὸς κάμνει μὲν μεγάλα θαύματα διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως τιμωρεῖ αὐστηρὰ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀμετανοήτους. Καὶ

ὅταν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας διεγράφησαν ἐπισήμως ἀπὸ τὸν κατάλογον τῆς ἀρτισυστάτου Ἐκκλησίας, ὅλοι ὅσοι ἦσαν τότε παρόντες παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ θλιβερὸν κατάντημα, εἰς τὸ ὁποῖον ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ ὑποκριτικαὶ πράξεις. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

9. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

(Πράξ. ε', 12 - 42)

«Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν» (Ἰωάν. ιε', 20). Τὰ λόγια αὐτά, τὰ ὁποῖα ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, ἐπραγματοποιήθησαν ἀκριβῶς. Οἱ ἀπόστολοι ὑπέστησαν διωγμούς, διότι ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἔκαμνον θαύματα μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἔκαμνον πάρα πολλὰ θαύματα. Κάθε ἕνας, ὁ ὁποῖος κατέφευγεν εἰς αὐτοὺς μετὰ πίστιν, ἐλάμβανεν ὅ,τι ἐπόθει. Ἀσθενεῖς, παράλυτοι, χωλοί, τυφλοί, δαιμονιζόμενοι ἐφέροντο πρὸ τῶν ἀποστόλων. Ἐπίστευον δέ, ὅτι καὶ ἡ σκιὰ ἀκὸμῃ τοῦ διερχομένου Πέτρου ἐὰν ἐπιπτεν ἐπάνω των, θὰ ἐθεραπεύοντο ἀμέσως.

Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐβλεπον τοὺς ἀποστόλους μετὰ σεβασμὸν καὶ φόβον. Κανεὶς ἐκ τῶν Ἰουδαίων δὲν ἐτόλμα νὰ τοὺς πλησιάσῃ ἑλευθέρως καὶ νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ μετὰ θάρρους. Πολλοὶ ὅμως ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ οὕτω πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προσετίθεντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ φήμη τῶν ἀποστόλων ἐξηπλώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Παλαιστίνην. Πλήθη λαοῦ ἤρχοντο τῶρα καὶ ἀπὸ τὰς πέριξ πόλεις καὶ ἔφερον τοὺς ἀσθενεῖς των πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ λάβουν τὴν θεραπείαν. Ὅλοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας δὲν ὠμίλουν, παρὰ μόνον περὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν ἦτο καθόλου εὐχάριστος διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ δι' ὅλον τὸ συνέδριον. Αὐτοὶ ἐθανάτωσαν τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σβήσουν τὸ ὄνομα του ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ τῶρα ἐβλεπον, ὅτι ὅλον καὶ περισσότερον Ἰουδαῖοι ἐπίστευον εἰς αὐ-

τόν. Οί αἵτιοι δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως ἦσαν οἱ ψαράδες τῆς Γαλιλαίας. Ἦγανάκτησαν ἐναντίον αὐτῶν καὶ ἠθέλησαν νὰ θέσουν τέρμα πλέον εἰς τὸ κήρυγμα καὶ τὰ θαύματά των. Καὶ λοιπὸν τάχα ἕνεκα ζήλου ὑπὲρ τῆς μωσαϊκῆς θρησκείας συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ἔβασαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ διέταξαν αὐστηρὰν φρουρῆσιν. Τὴν ἐπομένην θὰ τοὺς ἐδίκαζον καὶ θὰ τοὺς κατεδίκαζον.

Τὴν νύκτα ὁμως παρουσιάσθη ἄγγελος Κυρίου εἰς τοὺς φυλακισμένους ἀποστόλους, ἠνοιξε τὰς πύλας τῆς φυλακῆς, τοὺς ὠδήγησεν ἔξω, χωρὶς κανεὶς ἀπὸ τοὺς φρουροὺς νὰ ἀντιληφθῇ τίποτε καὶ τοὺς συνέστησε νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ κηρύττουν τὸν Χριστόν. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἤλθον εἰς τὸν ναόν, ἐνῶ ἀκόμη ἦτο ὄρθρος. Ἐκεῖ ἤρχισαν πάλιν νὰ διδάσκουν τὸν λαόν.

“Ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συνεδρίου ὁ ἀρχιερεὺς, οἱ σύμβουλοι καὶ ὅλη ἡ γερουσία.” Ἐστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον στρατιώτας, διὰ νὰ φέρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἄλλ’ ἡ ἑκπληξίς των ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ στρατιῶται καὶ εἶπον, ὅτι ἡ φυλακὴ ἦτο κλειστή, οἱ φρουροὶ εἰς τὰς θέσεις των, ἀλλ’ οἱ ἀπόστολοι ἔλειπον.

Ἐνῶ ὅλοι ἠπόρουν καὶ δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὸ γεγονός, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δικαστηρίου ἓνας Ἰουδαῖος καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι κηρύττουν τὸν Χριστόν εἰς τὸ ἱερόν. Τότε ὁ στρατηγὸς μὲ πολλοὺς στρατιώτας ἐπορεύθη εἰς τὸν ναόν. Εὗρε τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς εἶπε νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸ συνέδριον. Δὲν ἐτόλμησε νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, διότι ἐφοβεῖτο, μήπως λιθοβοληθῇ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅταν δὲ ἐκεῖνοι μὲ θάρρος παρουσιάσθησαν, ὁ ἀρχιερεὺς τοὺς εἶπε :

— Δὲν σᾶς διετάξαμεν ἡμεῖς νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστόν ; Ἰδοὺ, σεῖς ἐγεμίσατε τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ τὰς διδασκαλίας αὐτὰς καὶ θέλετε νὰ ρίψετε εἰς ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Καὶ ὁμως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πρὸ ὀλίγων μηνῶν κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριον ἐφώναζον : « Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ’ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ! »

— Ἡμεῖς ὅ,τι εἶδομεν, αὐτὸ καὶ θὰ κηρύττωμεν, εἶπον μὲ ἓνα στόμα οἱ ἀπόστολοι. Ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἀπὸ σᾶς καὶ ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ὅσα καὶ ἂν ἀπει-

λήτε σεις, ἡμεῖς δὲν θὰ ἀποκρύψωμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.

Ἐτριξαν τὰ δόντια των ἀπὸ ὀργὴν οἱ σύνεδροι καὶ ἠθέλησαν ἐκείνην τὴν στιγμήν νὰ τοὺς θανατώσουν. Τοὺς ἐσταμάτησεν ὁμως ἓνας σοφὸς διδάσκαλος καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ὁ Γαμαλιήλ. Αὐτός, ἀφοῦ διέταξε νὰ ἐξέλθουν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν αἵθουσαν, εἶπε:

— Σκεφθῆτε καλὰ αὐτό, τὸ ὁποῖον μέλλετε νὰ πράξετε. Ἐνθυμηθῆτε, ὅτι πρὶν ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς, παρουσιάσθησαν ἄλλοι ψευδομυσίαι. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦσαν τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ μὲν κακῶς ἀπέθανον, τὸ δὲ ἔργον των διελύθη καὶ ὅσοι τοὺς ἠκολούθησαν διεσκορπίσθησαν. Ἐὰν τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων εἶναι ἀνθρώπινον, θὰ σβήσῃ μόνον του· ἐὰν ὁμως εἶναι θεῖον, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε εἰς με τοὺς διωγμούς σας. Μόνον θὰ γίνετε θεομάχοι. Λοιπὸν, ἀφήσατε ἑλευθέρους τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς.

Ὑπεχώρησαν οἱ σύνεδροι μὲ μεγάλην δυσφορίαν καὶ ἀγανάκτησιν. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν κάπως τὴν ὀργὴν των, διέταξαν νὰ δεῖρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἐπειτα δαρμένους τοὺς ἔδιωξαν, ἀφοῦ καὶ πάλιν μὲ φοβεράς ἀπειλὰς τοὺς διέταξαν νὰ μὴ διδάξουν πλέον περὶ τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἀπόστολοι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ συνέδριον χαίροντες, διότι ἐδάρησαν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ μεγαλύτερον ζῆλον ἐξηκολούθησαν τὰ κηρύγματά των πρὸς τὸν λαόν.

10. Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

(Πράξ. 5', 1 - η', 3)

Ὁ διωγμὸς τῶν Ἰουδαίων συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διαδοθῇ ταχύτερον τὸ Εὐαγγέλιον. Οἱ ἀπόστολοι μὲ μεγαλύτερον ζῆλον ἐκήρυττον καὶ τὰ πλήθη μὲ μεγαλυτέραν προθυμίαν ἐδέχοντο τὴν νέαν πίστιν. Οἱ πιστοὶ ἠῤῥξανον πάρα πολύ. Ἀλλὰ τότε συνέβη μία παρεξήγησις μεταξὺ αὐτῶν. Οἱ Ἑλληνισταί, δηλαδὴ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ ἐλληνικὰς χώρας καὶ ὠμίλουν τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, Χριστιανοὶ ὁμως τώρα, ἐνόμισαν, ὅτι εἰς τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων δὲν ἐλαμβάνοντο πάντοτε ὑπ' ὄψιν αἰχῆραι αὐτῶν. Ἐγόγγυσαν λοιπὸν κάπως ἐναντίον τῶν Ἑβραίων Χριστιανῶν.

Διὰ νὰ σταματήσουν οἱ γογγυσμοὶ καὶ νὰ γίνεται τοῦ λοιποῦ καλύτερον ἢ διανομή τῶν βοηθημάτων καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν τραπέζων, ἐκάλεσαν ἀμέσως οἱ ἀπόστολοι τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν καὶ τοὺς εἶπον :

— Ἀδελφοί, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ κήρυγμα καὶ νὰ ἀναλάβωμεν τὴν διαχείρισιν τῶν βοηθημάτων καὶ τῶν τραπέζων. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ ἐκλέξετε σεῖς ἑπτὰ ἐναρέτους ἄνδρας, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ ἀναθέσωμεν τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν. Ἡμεῖς δὲ θὰ ἀσχολούμεθα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσευχήν καὶ τὸ κήρυγμα.

Ἦρεσεν ἡ πρότασις αὐτὴ εἰς τοὺς πιστοὺς. Ἀμέσως ἐξελέξαν ἑπτὰ ἄνδρας, τὸν Στέφανον, τὸν Φίλιππον, τὸν Πρόχορον, τὸν Νικάνορα, τὸν Τίμωνα, τὸν Παρμενᾶν καὶ τὸν Νικόλαον. Αὐτοὺς ἠύλογησαν οἱ ἀπόστολοι, τοὺς ὠνόμασαν διακόνους καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπηρετοῦν τὰς τραπέζας, ἀλλ' ὅταν ἐξίδετο εὐκαιρία, νὰ κηρύττουν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Μεταξὺ αὐτῶν ἀνώτερος ὡς πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν μόρφωσιν ἦτο ὁ Στέφανος, ἀνὴρ πλήρης πίστεως καὶ Πνεύματος ἁγίου. Αὐτὸς μὲ δύναμιν πολλὴν ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔκκαμνε τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα. Προσείλκυεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν ὄχι μόνον λαϊκοὺς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἱερεῖς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, ἕνεκα ἴσως Ἰουδαϊκῆς τιнос ἑορτῆς, πολλοὶ Ἰσραηλῖται εὕρισκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐξ αὐτῶν ἐθεωροῦντο περισσότερον μορφωμένοι οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Κυρήνην, τὴν Ἀλεξανδρείαν καὶ τὴν Κιλικίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἰδίως δὲ οἱ Λιβερτῖνοι. Αὐτοὶ ἦσαν Ἰουδαῖοι· εἶχον ὁδηγηθῆ αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐκεῖ, ὕστερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη δουλείας, ἀπληλευερώθησαν. Αὐτοὶ λοιπόν, διὰ νὰ ἐπιδειχθοῦν εἰς τοὺς ἄλλους, ἤρχισαν νὰ συζητοῦν καὶ νὰ ἀντιλέγουν πρὸς τὸν Στέφανον. Ἐννοεῖται, ὅτι κανεὶς δὲν κατώρθωσε νὰ νικήσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ νεαροῦ διακόνου. Πάντες ἀπεστομώνοντο.

Τότε οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, γνήσιοι Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ ἐδίκηθουν, κατέφυγον εἰς τὴν συκοφαντίαν. Ἐβαλαν ἀνθρώπους καὶ διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅτι ὁ Στέφανος λέγει βλασφημίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωυσέως. Ἐτάραξαν τὸν λαόν, τοὺς πρεσβυτέρους

καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ ὁρμήσαντες ἤρπασαν ὅλοι μαζί αὐτὸν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον. Ἐνώπιον δὲ τοῦ διαβοήτου αὐτοῦ συνεδρίου οἱ ψευδομάρτυρες ἐπανάλαβον, ὅτι ὁ Στέφανος ἐβλάσφημῃσε τὸν ναὸν καὶ τὸν νόμον καὶ ἐδίδασκεν, ὅτι ὁ Ναζωραῖος θὰ καταλύσῃ τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὰς ἐντολάς τοῦ Μωυσέως. Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ μάρτυρες τὴν ψευδῇ κατηγορίαν, ἔστρεψαν ὅλοι τὰ βλέμματα τῶν πρὸς τὸν Στέφανον, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀπολογίαν του καὶ εἶδον τότε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει πρόσωπον ἀγγέλου.

Ἦρχισε τότε μίαν ὑπέροχον ἀπολογίαν ὁ Στέφανος. Διηγῆθη τὴν ζωὴν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔδειξε φανερά τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ὠμίλησεν ὅμως καὶ διὰ τὴν ἀσπλαγχνίαν τοῦ λαοῦ. «Καὶ σεῖς, λέγει πρὸς τὸ συνέδριον, σκληροτράχηλοι, πάντοτε τῷ Πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὅπως καὶ οἱ πατέρες σας». Ὅταν ἤκουσαν τὰς κατηγορίας αὐτὰς οἱ ἄρχοντες, ἐξεμάνησαν καὶ ἔτριζον τοὺς ὀδόντας τῶν ἐξ ὀργῆς. Ὁ δὲ Στέφανος, πλήρης Πνεύματος ἁγίου, ὕψωσε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ εἶπε: «Βλέπω τοὺς Οὐρανοὺς ἀνοικτοὺς καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ». Φανερώνοντες τότε ὅλην τὴν μαῖαν αὐτῶν οἱ ἄρχοντες, ἔκραξαν μὲ φωνὴν μεγάλην, ἔφραξαν τὰ αὐτιά των, διὰ νὰ μὴ ἀκούουν τάχα τοιαύτας βλασφημίας καὶ ὥρμησαν κατὰ τοῦ νεοροῦ μάρτυρος. Τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν καὶ διὰ μέσου τῆς πόλεως τὸν ὠδήγησαν ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη.

Καθ' ὁδὸν οἱ ψευδομάρτυρες, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐπορεύοντο καὶ ἐφώναζον τὸ ἔγκλημα τοῦ Στεφάνου καὶ τὴν καταδίκην του εἰς θάνατον. Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, πρῶτοι αὐτοὶ ἔρριψαν λίθους κατὰ τοῦ μάρτυρος καὶ ἔπειτα οἱ ἄρχοντες καὶ ὅλος ὁ λαός. Κάποιος νεα-

Ἡ θείσις, ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτομάρτυς
Στέφανος.

ρὸς Φαρισαῖος, Σαῦλος ὀνόματι, ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν λιθοβολούντων. Ἐνῷ δὲ οἱ λίθοι ἐπιπτον, ἐκεῖνος προσηύχετο πρὸς τὸν Κύριον. «Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα» ἔλεγε. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐγονάτισε καὶ προσηυχήθη ὑπὲρ τῶν δι-

«Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην!»

μίῳν του. «Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην». Μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις τῆς συγγνώμης παρέδωσε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Θεόν, ἐνῷ τὸ σῶμα του καταπληγόμενον καὶ καταματωμένον ἐπιπτε νεκρὸν εἰς τὴν γῆν.

11. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΑΜΑΡΕΙΑΝ

Πράξ. η', 1-25)

«Όταν διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλ-
λην » (Ματθ. ι', 23). Τέσσαρα περίπου ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ
τὴν ἡμέραν, ποῦ ἰδρῦθη ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία καὶ ἤρχισε
τώρα συνεχῆς καὶ ἄγριος διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ὁ
ἅγιος Στέφανος ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θῦμα τῆς μανίας τῶν Ἰουδαίων.
Καὶ ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ μὲ εὐλάβειαν ἀλλὰ καὶ μὲ πόνον ψυχῆς
παρέλαβον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, τὸ ἐθρήνησαν καὶ τὸ ἔθαψαν,
οἱ Ἰουδαῖοι, φανατισμένοι καὶ ἐξηρεθισμένοι ἀπὸ τὸ πρῶτον χριστι-
ανικὸν αἷμα, ἔκαμον ἀγριώτερον τὸν διωγμὸν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρί-
νετο διὰ τὴν ἀγριότητά του ὁ Σαῦλος.

Αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Ἐγεννήθη εἰς τὴν
Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, πόλιν ἐπίσημον καὶ μεγάλην. Ἐκεῖ δὲ ἐγνώ-
ρισεν ἄρκετὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ποιήσιν. Εἰς δὲ τὴν
Ἱερουσαλὴμ ἐδιδάχθη μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸν νόμον καὶ ὅλην
τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκείαν ἀπὸ τὸν σοφὸν διδάσκαλον Γαμαλιήλ.
Θρησκευτικῶς ἀνῆκεν εἰς τὴν αὐστηρὰν τάξιν τῶν Φαρισαίων,
πολιτικῶς δὲ ἦτο Ρωμαῖος ὑπήκοος. Τοιοῦτοτρόπως συνεδύαζε τὴν
ἰουδαϊκὴν καταγωγὴν, τὴν ἑλληνικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ρωμαϊ-
κὴν ὑπηκοότητα. Ἦτο φανατικὸς διὰ τὰς ἰουδαϊκὰς παραδόσεις
καὶ ἐμίσει τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, διότι τὴν ἐθεώρει ψευδῆ καὶ
ἀντίθετον πρὸς τὴν ἰσραηλιτικὴν θρησκείαν. Ἐνόμιζε δέ, ὅτι εἶχε
καθῆκον νὰ καταδιώξῃ καὶ νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς Χριστιανούς. Κατὰ
τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Στεφάνου ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν φονέων
καὶ ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς εἰς τὸ φοβερὸν ἔργον των. Ἀπὸ τὴν ἡμέ-
ραν ἐκείνην ἐλυμαίνετο τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰσήρχετο εἰς τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανῶν μὲ στρατιωτάς,
συνελάμβανεν ἄνδρας, γυναικὰς καὶ παιδιὰ καὶ τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὰς
φυλακάς. Τὸ ὄνομά του εἶχε καταντήσῃ φόβος καὶ τρόμος διὰ τοὺς
Χριστιανούς. Οἱ περισσότεροι τότε ἐκ τῶν πιστῶν, διὰ νὰ ἀποφύ-
γουν τὸν σκληρὸν διωγμὸν, διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς διαφόρους
πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἀλλωστε καὶ ὁ Κύριος αὐτὸ εἶχε συμβου-
λεύσει. Ὅταν τοὺς καταδιώκουν εἰς μίαν πόλιν, νὰ φεύγουν πρὸς

τὴν ἄλλην. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔμειναν μόνον οἱ ἀπόστολοι καὶ ὀλίγοι Χριστιανοί.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἀνεχώρησαν, ἦτο καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς διακόνους, ὁ Φίλιππος, ἀντάξιος συνάδελφος τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὴν Σαμαρείαν καὶ ἐκεῖ ἤρχισε νὰ διδάσκη τὸ Εὐαγγέλιον. Μὲ τόσῃ δὲ δύναμιν καὶ χάριν ἀνέπτυσσε τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας, ὥστε οἱ Σαμαρεῖται προθύμως καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὸν ἤκουον. "Ὅταν δὲ εἶδον, ὅτι ὁ νέος κήρυξ ἔκαμνε πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα, ἐθεράπευεν ἀσθενεῖς, χωλοὺς, παραλύτους, ἐξεδίωκε δαιμόνια, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἐγινε *χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ*.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐβαπτίσθησαν, ἦτο καὶ ἓνας μάγος, ὀνομαζόμενος Σίμων. Αὐτὸς μὲ τὰς μαγείας καὶ ἀγυρτείας του εἶχε προκαλέσει τὸν θαυμασμόν τῶν Σαμαρειτῶν καὶ τοὺς εἶχε πείσει νὰ τὸν θεωροῦν ὡς εἶδος Θεοῦ. Ἄλλ' ὅταν εἶδε τὰ πραγματικὰ θαύματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Φιλίππου, ἔκρυπεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ματαιοφροσύνην καὶ ἐβαπτίσθη.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἀπόστολοι ἐπληροφόρηθησαν, ὅτι οἱ Σαμαρεῖται ἔγιναν Χριστιανοί. Κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐξέπληξε τὸ γεγονός αὐτό, διότι ἐπίστευον, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔπρεπε νὰ κηρυχθῇ μόνον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἄλλ' ὅταν ἐνεθυμήθησαν, ὅτι ὁ Χριστὸς τοὺς εἶπε νὰ κηρύξουν ἐν *πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ* (Πράξ. Α', 8), ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην. Καὶ τότε ἐστεῖλαν τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς νεοφωτιστοὺς Χριστιανοὺς καὶ νὰ μεταδώσουν εἰς αὐτοὺς Πνεῦμα ἅγιον. Οἱ δύο ἀπόστολοι ἦλθον, ἔθετον εἰς αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ἔδιδον τὰ χαρίσματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Σίμων ὁ μάγος ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ἀποκτήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ ὅπως θὰ τὸν συνέφερε. Προσῆλθε λοιπὸν εἰς τοὺς ἀποστόλους, τοὺς προσέφερεν ἄφθονα χρήματα καὶ τοὺς εἶπε :

— Δώστε καὶ εἰς ἐμένα τὴν ἐξουσίαν αὐτήν.

Ὡργίσθη ὁ Πέτρος ἀπὸ τὰς πονηρὰς αὐτὰς σκέψεις καὶ προτάσεις τοῦ Σίμωνος, τὸν κατηράσθη καὶ τοῦ εἶπε :

— Τὸ ἀργύριόν σου σύν σοι εἶη εἰς ἀπώλειαν, διότι ἐνόμισες, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσης μὲ χρήματα τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τότε δὲ ἡ Ἐκκλησία καταδικάζει αὐστηρῶς τὴν πώλησιν τῶν δωρεῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ μάλιστα τὴν πώλησιν τῆς ἱερωσύνης. Ὀνομάζει δὲ τὴν πράξιν αὐτὴν *σιμωνίαν*.

Ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἐκεῖ οἱ ἀπόστολοι καὶ ἐστήριξαν τοὺς πιστοὺς, περιώδευσαν ἔπειτα εἰς ἄλλας κωμοπόλεις τῆς Σαμαρείας καὶ ἐκήρυξαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὑστερον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δοξάζοντες τὸν Θεὸν δι' ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα.

12. ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. η', 26 - 40)

Ὅχι μόνον οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἔπρεπε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ σώσῃ ὅλον τὸν κόσμον καὶ μάλιστα ἐκείνους, ποὺ εἶχον τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ σωθοῦν. Καλὴν πράγματι διάθεσιν καὶ καλὴν καρδίαν εἶχεν ἓνας ἐπίσημος ἐθνικός, ἀρχὼν τῆς Αἰθιοπίας. Ὁ Αἰθίοψ αὐτὸς ἦτο γενικὸς διαχειριστὴς τοῦ θησαυροῦ τῆς κανδάκης, δηλαδὴ τῆς βασιλείσης τῆς Αἰθιοπίας. Ἦτο ὡσὰν ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Φαίνεται δέ, ὅτι εἶχε γνωρίσει τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ἐπίστευσεν εἰς αὐτὴν καὶ πολλάκις ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ νὰ προσκυνήσῃ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν πατρίδα του. Καθ' ὁδόν, διὰ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρὸν του, ἐμελέτα τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμνεν ὁ προφήτης Ἠσαΐας καὶ μάλιστα τὸ χωρίον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον προλέγει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὴν συνήθειαν, ποὺ ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐδιάβαζε μεγαλοφώνως τὸ ἱερὸν κείμενον, διὰ νὰ τὸ ἐννοῇ καλύτερον.

Ἐνῶ δὲ ἡ πολυτελής ἄμαξά του ἐκυλοῦσεν ἥσυχα, αὐτὸς ἐδιάβαζεν: «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν, ἄφρων οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ...»

Καὶ ἐρωτοῦσε τὸν ἑαυτὸν του, « τί τάχα θέλει νὰ σημάνῃ ὁ προφήτης μὲ τὰ λόγια αὐτά; » Αἴφνης ἤκουσε πλησίον του μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ: « Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; » Ἐστράφη καὶ εἶδεν ἕνα ἄνδρα νὰ ἀκολουθεῖ ἀπὸ πλησίον τὴν ἄμαξαν. Αὐτὸς ὁ ἀνὴρ ἦτο ὁ Φίλιππος ὁ διάκονος. Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ;

Ὁ Φίλιππος προηγουμένως ἦτο εἰς τὴν Σαμάρειαν. Τὸ Πνεῦμα ὁμῶς τοῦ Θεοῦ τοῦ εἶπεν: « Ἄφησε τὴν Σαμάρειαν καὶ βάδιζε πρὸς τὸν δρόμον, ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν. Θὰ ἴδῃς τὸ δρόμον ἔρημον· σὺ ὁμῶς θὰ προχωρήσῃς ». Ὁ Φίλιππος ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπορεύετο ἐπὶ ὥραν πολλὴν εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν ὁδόν. Αἴφνης συνήντησε μίαν ἄμαξαν, ἣ ὁποία ἐπροχώρει εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν. « Πλησίασε τὴν ἄμαξαν », τοῦ εἶπε πάλιν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὁ Φίλιππος ἐπλησίασε καὶ ἤκουσε τὸν Αἰθίοπα ὑπουργὸν νὰ ἀναγινώσκει. Ὑψαριστήθη πολὺ καὶ μὲ θάρρος τὸν ἠρώτησε :

— Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

Ὁ Αἰθίοψ ὑπουργός, χαίρων, διότι εὐρήκεν ἄνθρωπον νὰ συζητήσῃ δι' ἕνα τόσον σοβαρὸν ζήτημα, ἀπήντησε μὲ ὅλην τὴν εὐκρινείαν :

— Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζω τὸ νόημα τῶν λόγων αὐτῶν, ἐὰν δὲν εὐρεθῇ ἄνθρωπος νὰ μὲ καθοδηγήσῃ;

Παρακάλεσε τὸν Φίλιππον νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἄμαξαν. Τότε τὸν ἠρώτησε πάλιν :

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ, εἰπέ μου περὶ τίνος ὁμιλεῖ ὁ προφήτης εἰς τὸ χωρίον αὐτό; περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ἢ περὶ ἄλλου τινός;

Ἐλαβεν ἀφορμὴν ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδαξε πρὸς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐνῷ ἡ ἄμαξα ἐπροχώρει, ὁ Φίλιππος ἀνέπτυσσεν ὅλα τὰ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡμίλησε περὶ τῆς γεννήσεως, περὶ τῆς διδασκαλίας, περὶ τῶν θαυμάτων. Περιέγραψε τὸ πάθος, τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάληψιν. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπεδείκνυε διὰ τῶν προφητειῶν. Καὶ ἐνῷ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐδυνάμωνεν αὐτὸν νὰ διδάσκει τὴν ἀλήθειαν, τὸ ἴδιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐφώτιζε τὸν Αἰθίοπα νὰ δέχεται αὐτὴν.

— Ὁ Χριστός, ἔλεγεν ὁ Φίλιππος, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε, διὰ νὰ

σώση τὸν ἄνθρωπον. Ὅταν δὲ ἀνεστήθῃ, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος».

— Ἰδοὺ ὕδωρ ἐνώπιόν μας, εἶπεν ὁ Αἰθίοψ ὑπουργὸς δεικνύων πηγὴν τινα πλησίον τῆς ὁδοῦ. Τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ τώρα;

— Ἐὰν πιστεύῃς μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν τὸν Ἰησοῦν, δύνασαι νὰ βαπτισθῇς, ἀπήντησεν ὁ Φίλιππος.

— Πιστεύω, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τότε εἰς τὸ ἐρημικὸν ἐκεῖνο μέρος ἐγίνετο τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὁ Αἰθίοψ ἄρχων ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐγένετο αὐτὸς ὁ πρῶτος Χριστιανὸς ἀπὸ τὴν χώραν ἐκείνην. Μετὰ τὸ βάπτισμα, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἤρπασε τὸν Φίλιππον καὶ τὸν μετέφερον ἀμέσως εἰς ἄλλην τινα μεγάλην παράλιον πόλιν, τὴν Ἀζωτον. Ἐκεῖ δὲ καὶ εἰς τὰ περὶ χώρα τῆς πόλεως αὐτῆς ἐκήρυττε μὲ περισσότερον ζῆλον τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου. Ὁ Αἰθίοψ Χριστιανός, ὅταν ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς ὁ Φίλιππος, ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἁμαξάν του καὶ ἐξηκολούθησε μὲ χαρὰν μεγάλην τὸ ταξίδιον του πρὸς τὴν μακρινὴν χώραν του. Ἐκεῖ δέ, καθὼς διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκήρυξεν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὸν Χριστὸν καὶ ἵδρυσεν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν.

13. Ο ΔΙΩΚΤΗΣ ΣΑΟΥΛ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Πράξ. Θ', 1-30 καὶ ΚΖ', 12-18)

Ἐνῶ ὁ Φίλιππος κατέβαλλε τόσας προσπάθειάς διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ἕνας ἄλλος ζηλωτής, ὃχι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τῶν ἰουδαϊκῶν παραδόσεων, κατέβαλλε μεγίστας προσπάθειάς νὰ καταπνίξῃ τὸν Χριστιανισμόν. Αὐτὸς ἦτο ὁ Σαοὺλ ἢ Σαῦλος. Ὁ ζῆλος του ὑπὲρ τῶν πατρίων του παραδόσεων εἶχε μεταβληθῇ εἰς φανατισμόν καὶ ὁ φανατισμὸς τὸν ἔκαμε νὰ μισήσῃ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ κατε-

δίωκε τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ἐφυλάκισεν, ἐβασάνισε καὶ διεσκόρπισε τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὰς συναγωγὰς τῆς Δαμασκοῦ, διὰ νὰ τὸν διευκολύνουν εἰς τὸν διωγμὸν τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν.

Εἶχε πληροφορηθῇ, ὅτι εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἀρχαιοτάτην αὐτὴν πόλιν πάρα πολλοὶ Ἰουδαῖοι εἶχον πιστεῦσαι εἰς τὸν Χριστόν. Εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ τοὺς εὕρῃ, νὰ τοὺς συλλάβῃ ὅλους, ἀνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ δεμένους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ δικασθοῦν ἀπὸ τὸ συνέδριον. Ὅπως δὲ οἱ Ῥωμαῖοι κατακτιηταί, ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὴν Ῥώμην, ἔκαμνον θριαμβευτικὴν εἴσοδον καὶ ἐδείκνυν τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων, ἔτσι καὶ ὁ Σαῦλος. Ἦθελε νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ τὸν θρίαμβόν του ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ Χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ ἐπληροφόρηθησαν ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τῆς Ἱερουσαλήμ τὰ σχέδια τοῦ τρομεροῦ διώκτου. Εἶχον δὲ μάθει προηγουμένως ὅ σ α κ α ἐ π ο ῖ η σ ε κατὰ τῶν ἀδελφῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἐλυπήθησαν μὲν διὰ τὸν πλησιάζοντα διωγμὸν, δὲν ἔχασαν ὅμως τὸ θάρρος των· τὸν ἐπερίμεναν ἡσυχοὶ μὲ πίστιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσε.

Ὁ Σαῦλος, μὲ τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς εἰς τὸ θυλάκιόν του, συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς στρατιώτας, ἐβάδιζε κατὰ τῆς Δαμασκοῦ. Καθ' ὁδὸν κατέστρωνε σχέδια. Ὅταν ἔφθασε, καθὼς ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, δέκα περίπου χιλιόμετρα πλησίον τῆς Δαμασκοῦ, συνέβη ἐν παράδοξον γεγονός. Ἐν ὁλόλαμπρον φῶς, λαμπρότερον ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, κατήλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ ἤστραψε γύρω ἀπὸ τὸν Σαοῦλ καὶ τὴν συνοδείαν του. Ὅλοι κατετρόμαξαν καὶ ἔπεσαν κάτω εἰς τὴν γῆν. Τότε ἠκούσθη μία αὐστηρὰ φωνὴ νὰ λέγῃ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν :

— Σ α ο ῦ λ, Σ α ο ῦ λ, τί μ ε δι ώ κ εις ; Εἶναι σκληρὸν διὰ σέ νὰ λακτίζῃς πρὸς τὰ καρφιά. Τρομαγμένος περισσότερον τώρα ὁ Σαοῦλ ἀπὸ τὴν φωνήν, διότι ἐνόησεν, ὅτι τοῦ ὠμίλει ὁ Θεός, μόλις κατώρθωσε νὰ ἐρωτήσῃ :

— Κύριε, ποῖος εἶσαι ;

— Ἐγὼ εἰμαι, ἀπήντησεν ἡ φωνή, ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον σὺ διώκεις. Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσαι. Γνωρίζω τὴν καλὴν σου πρόθεσιν.

Ἐγέρθητι, στάσου εἰς τὰ πόδια σου. Ἐγὼ σὲ προορίζω νὰ γίνῃς ἀπόστολος μου. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ παρουσιάσθην εἰς σέ. Λοιπὸν ἀπὸ τὴν στιγμήν αὐτὴν θὰ κηρύττῃς αὐτά, τὰ ὅποια εἶδες καὶ ὅσα εἰς τὸ μέλλον ἐγὼ θὰ σοῦ φανερώσω. Διότι ἐγὼ ἐξέλεξα σὲ ἀπὸ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ καὶ τὰ Ἔθνη ὡς ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν. Ἐγὼ σὲ ἀποστέλλω ἀνοίξαι ὁφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς αὐτοὺς ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Πήγαινε ὁμως πρῶτον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς.

Οἱ ἄνδρες, ποὺ συνώδευον τὸν Παῦλον, ἔμειναν κατάπληκτοι. Ἦκουον τοὺς λόγους, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐννοοῦσαν, διότι ἔλεγοντο εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, οὔτε δὲ καὶ ἔβλεπον αὐτόν, ποὺ ὠμίλει. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σαοὺλ δὲν ἔβλεπεν ὅχι μόνον τὸν ὁμιλοῦντα Θεόν, ἀλλ' οὔτε καὶ τοὺς παρισταμένους στρατιώτας. Ἀπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸν ἐκεῖνο φῶς ἔχασε τὴν ὄρασίν του. Συντετριμμένος καὶ μετανοημένος, μὲ φόβον καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὴν καρδίαν, ὀδηγούμενος ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

Τρεῖς ἡμέρας ἔμεινε μόνος εἰς μίαν οἰκίαν ἐντελῶς τυφλός, χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ χωρὶς νὰ πῖνῃ τίποτε. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐσκέπτετο τοὺς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμε κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετενόει τώρα πικρῶς, προσηύχετο συνεχῶς καὶ ἐζήτηι συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς εἰς ἓνα εὐσεβῆ Χριστιανὸν τῆς Δαμασκοῦ, τὸν Ἀνανίαν, καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀνανία, πήγαινε εἰς τὴν ὁδόν, ἣ ὁποία λέγεται Εὐθεΐα, εἰσελθε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα καὶ θὰ εὕρῃς τὸν Σαῦλον. Αὐτὴν τὴν στιγμήν προσεύχεται καὶ βλέπει εἰς ἓν ὄραμα σέ, νὰ προσέρχῃσαι πρὸς αὐτόν καὶ νὰ θέτῃς εἰς αὐτόν τὰς χεῖρας.

— Κύριε, ἀπήντησεν ὁ Ἀνανίας, αὐτὸς εἶναι τρομερὸς διώκτης τῶν ἀδελφῶν μου.

— Ἦτο, δὲν εἶναι τώρα, εἶπεν ὁ Θεός. Τώρα σκεῦος ἐκλογῆς μου ἐστίν. Θὰ κηρύξῃ τὸ θῆλμά μου εἰς ὅλον τὸν κόσμον, πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς καὶ ἐνώπιον ἀκόμη βασιλέων. Πήγαινε λοιπὸν πρὸς αὐτόν.

Ὑπήκουσεν ὁ Ἀνανίας, προσῆλθε πρὸς τὸν Σαῦλον καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ἀδελφέ μου Σαούλ, με ἔστειλεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἀναβλέψῃς καὶ λάβῃς Πνεῦμα ἅγιον. Καὶ καθὼς ἔθεσεν εἰς αὐτὸν τὰς χεῖρας, ἔπεσαν εἶδος τι λέπια ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Σαούλ καὶ ἀμέσως ἀνέβλεψεν. Ἐδιδάχθη τότε ἀπὸ τὸν Ἀνανιάν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπίστευσε με ὅλην του τὴν ψυχὴν καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ διώκτης ἐγινε Χριστιανὸς ἀπόστολος. Ἡ ἐπιστροφή αὐτῇ τοῦ Σαύλου ἐγένετο περὶ τὸ 37 μ.Χ.

14. Ο ΝΕΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΝ

(Πράξ. Θ', 19 - 30. Γαλάτ. Α', 13 - 21)

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποὺ ἐβαπτίσθη ὁ Σαῦλος, ἐγίνεν ἄλλος ἄνθρωπος. Ὁ νοῦς του ἐφωτίσθη· αἱ πεποιθήσεις του μετεβλήθησαν. Ἐλάτρευε τώρα ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν Χριστόν. Ἠγάπα καὶ ἐσέβετο τοὺς Χριστιανούς, τοὺς ὁποίους ἐθεώρει τώρα πραγματικούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπεζήτει τὴν συναναστροφήν των. Συνωμίλει με αὐτοὺς περὶ τοῦ Σωτῆρος. Ὅσον περισσότερον ἐσχετίζετο μαζί των, τόσον θερμότερον τοὺς ἠγάπα καὶ τόσον καλύτερον ἐγνώριζε τὸν Κύριον. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινεν ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν Δαμασκόν, ἔφυγε διὰ τὴν Ἀραβίαν.

Ἐκεῖ ἤρχισε τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Ἐπὶ τρία ὁλόκληρα ἔτη ἐκήρυττε τὸν Χριστόν καὶ ἵδρυνεν ἐκκλησίας. Ἄλλ' ἐκεῖ ἀκόμη ἀνεχώρει πολλάκις εἰς τὴν ἔρημον, ἐμελέτα βαθύτερον τὸν Χριστιανισμόν καὶ ἐλάμβανεν ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅσα εἶχον διδασχθῇ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ἐδιδάχθη ὁ Σαῦλος τώρα δι' ἀποκαλύψεως. Πιθανώτατα τότε ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶδε τὸν Παράδεισον καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου ἃ ρ ρ η τ α ρ ή μ α τ α (Β' Κορινθίους, ιβ' 2-4).

Κατηρτισμένος πλέον εἰς τὴν γνῶσιν καὶ ἀρετὴν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Οἱ Χριστιανοὶ ἐχάρησαν, ὅταν τὸν εἶδον. Οἱ Ἰουδαῖοι ὅμως ἐλυπήθησαν. Αὐτοὶ ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Σαῦλος ἦτο διώκτης τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπερίμεναν νὰ συνεχίσῃ

καὶ ἐκεῖ τὸν διωγμὸν. Ἄλλ' ἡ ἑκπληξίς των ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἤκουσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν των νὰ κηρύσσει τὸν Χριστόν. Καὶ ἡ ἑκπληξίς των μετεβλήθη εἰς ἀγρίαν ὀργήν, ὅταν εἶδον, ὅτι προσεπάθει νὰ κάμῃ καὶ αὐτοὺς Χριστιανούς. Ματαίως συνεζήτουν μὲ πείσμα καὶ ἀντέλεγον πρὸς αὐτόν. Μὲ ἀκατανίκητον δύναμιν ἐκεῖνος τοὺς ἀπεστόμωνεν. Ἀπεδείκνυνεν εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ἐπὶ ἑβδομάδας ἀρκετὰς μὲ τὸ κήρυγμά του ἄλλους μὲν προσείλκυεν, ἄλλους δὲ ἐξηρέθιζε.

Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι, ἴσως κατὰ συμβουλήν τῶν ἀρχόντων τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσουν αὐτόν. Συνεννοήθησαν λοιπὸν μὲ τὸν Ἀρέθαν, τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως, καὶ ἐφρούρουν τὰς πύλας, διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ἐὰν ἐπεχειρεῖ νὰ φύγῃ. Εὐτυχῶς τὰ ἐγκληματικά των σχέδια τὰ ἔμαθον οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἀπέκρυψαν τὸν Σαοὺλ ἀπὸ αὐτοῦς. Μίαν δὲ νύκτα ὠδήγησαν τὸν ἀπόστολον εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς Χριστιανοῦ, ἡ ὁποία ἦτο κτισμένη ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἓνα κάλαθον κατεβίβασαν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἀφῆκαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Μὲ πόσῃ συγκίνησιν ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν! Πῶς εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ πῶς ἐπέστρεφεν! Ὑψαρίσκει τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπανάφερεν ὄχι διώκτην, ἀλλὰ ἀπόστολον. Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐλθὼν ἠθέλησε νὰ σχετισθῇ μὲ τοὺς Χριστιανούς καὶ μάλιστα μὲ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων, τὸν Πέτρον. Ἄλλ' οἱ Χριστιανοί, παρ' ὅλα ὅσα εἶχον μάθει ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ἐδίσταζον νὰ δεχθοῦν αὐτόν. Ἐφοβοῦντο μήπως ὑπεκρίνετο τὸν Χριστιανόν, διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς πιστοὺς καὶ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ γνωρίσῃ αὐτοὺς καλῶς καὶ νὰ τοὺς καταδιώξῃ κατόπιν εὐκολώτερον.

Ἄλλ' ὁ Βαρνάβας, ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς καὶ διακεκριμένος Χριστιανός, ἔσπευσε μὲ θάρρος καὶ ἐπλησίασε πρῶτος τὸν Σαοὺλ. Πιθάνον νὰ τὸν εἶχε γνωρίσει προηγουμένως εἰς τὴν Ταρσόν, ἡ ὁποία δὲν ἀπείχε πολὺ ἀπὸ τὴν Κύπρον, τὴν πατρίδα του. Ὅπως δὲ ποτε, αὐτὸς ὠδήγησε καὶ παρουσίασεν εἰς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς Χριστιανούς τὸν νέον ἀπόστολον. Ὅλοι ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην

Ἀρχική περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅταν ἔμαθον τὰς λεπτομερείας τῆς ἐπιστροφῆς του.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ Σαῦλος ἤρchiσε νὰ κηρύττῃ μὲ θάρρος τὸν Χριστὸν εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπεστόμωνε τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἑλληνιστάς, οἱ ὁποῖοι συνεζήτουν πρὸς αὐτόν. Ἐπει-θε τοὺς καλοπροαιρέτους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ἄλλ' ὅπως εἰς τὴν Δαμασκόν, οὕτω καὶ ἐδῶ οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸν θανατώσουν. Οἱ ἀδελφοὶ ἔμαθον καὶ πάλιν τὰ κακὰ αὐτὰ σχέδια. Ὁ δὲ Θεός, τὴν ὥραν,

ποὺ ὁ Σαῦλος προσηύχετο εἰς τὸ ἱερόν, παρουσιάσθη καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ νὰ πορευθῇ εἰς τὰ Ἑθνη. «Ὅτι ἐγὼ εἰς Ἑθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε» (Πράξ. ΚΒ', 17-21).

Εἰς τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς προτροπὰς τῶν ἀδελφῶν ὑπήκουσεν ὁ Σαῦλος καὶ ἐγκατέλειπε τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἦλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν, ἀπὸ ὅπου οἱ ἀδελφοὶ μὲ πλοῖον τὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, τὴν Ταρσόν. Ἐκεῖ ὁ Σαῦλος θὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἄρκετόν χρονικὸν διάστημα, μέχρις ὅτου ὁ Κύριος ἀνοίξῃ πρὸς αὐτὸν νέαν ὁδὸν κηρύγματος. Πιθανώτατα ἦλθεν εἰς Ταρσὸν περὶ τὸ 41 μ.Χ.

15. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ
ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

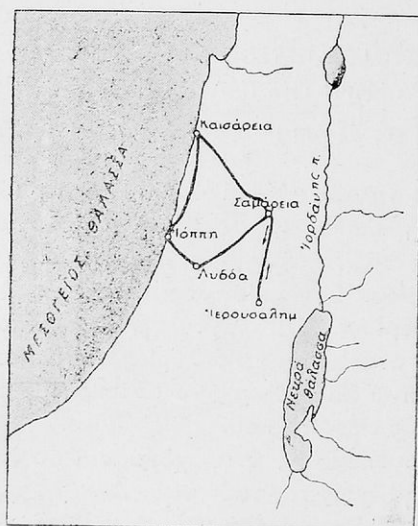
(*Πράξ. Θ', 31 - 43*)

Κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, τὸ 41 δηλαδή μ.Χ., αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἰουδαίας, τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς Γαλιλαίας εἶχον εἰρήνην. Ὁ διωγμὸς εἶχε χαλαρωθῇ πολὺ. Ὁ κύριος διώκτης τῶν χριστιανῶν, ὁ Σαούλ, εἶχε γίνει μαθητὴς τοῦ Ναζωραίου. Ἐπειτα, ἄλλα πράγματα σοβαρώτερα ἀπασχολοῦν τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Καλιγούλας, αὐτοκράτωρ τότε τῆς Ρώμης, διέταξε τὸν ἀνθύπατον τῆς Συρίας Πετρώνιον, νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος τὸ αὐτοκρατορικὸν του ἄγαλμα, διὰ νὰ τιμᾶται ὡς εἶδος τι θεοῦ.

Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐταράχθησαν ἀπὸ τὴν βεβήλωσιν, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ εἰς τὸν ναὸν των. Δέκα δὲ χιλιάδες ἀπὸ αὐτοὺς ἦλθον εἰς τὴν Πτολεμαῖδα καὶ παρεκάλουν τὸν Πετρώνιον, νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν διαταγὴν. Ἠκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν Τιβεριάδα καὶ τοῦ εἶπον, ὅτι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ἀποθάνουν μᾶλλον, παρὰ νὰ ἴδουν βεβηλωμένον τὸν ναὸν των. Αἱ παρακλήσεις των ὅμως δὲν εἰσηκούοντο καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ ἐκραγῇ νέος Ἰουδαϊκὸς πόλεμος. Εἰς τόσον ἀνώμαλον κατάστασιν δὲν ἦτο δυνατόν βέβαια νὰ συνεχίσουν τὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

Οἱ Χριστιανοὶ ὅμως ἔμενον ἡσυχοί. Ἐγνώριζον, ὅτι σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας τοῦ Κυρίου δὲν εἶχεν ἔλθῃ ἀκόμη ὁ καιρὸς τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐλάτρευον τὸν Θεόν, ἐκήρυττον παντοῦ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος προσεῖλκον πολλοὺς νέους μαθητάς. Τότε ὁ Πέτρος ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ νέαν περιοδείαν πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας. Ἐπεσκέφθη φαίνεται πάλιν τὰ μέρη τῆς Σαμαρείας καὶ ὕστερον κατήλθε πρὸς τὰ παράλια μέρη τῆς Παλαιστίνης, εἰς τὴν εὐφορον ἐπαρχίαν τοῦ Σάρωνος.

Εἰς τὴν πόλιν Λύδδαν ἐκάλεσε τοὺς Χριστιανούς, ὡμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐστήριξεν εἰς τὴν πίστιν. Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ἔζη ἓνας δυστυχὴς παράλυτος ὀνομαζόμενος Αἰνέας

Περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

ὁ ὁποῖος ἐπὶ δεκαοκτὼ ὀλόκληρα ἔτη κατέκειτο εἰς τὸν κράβατόν του. Ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ Πέτρος τὸν ἐθεράπευσεν. «Αἰνέα, τοῦ εἶπε, σήκω ἐπάνω· ἕως τώρα ἄλλοι σὲ ἔφερον καὶ σὲ ἐπεριποιοῦντο· τώρα στρωσον σεαυτῷ». Ἀμέσως ὁ παράλυτος ἔγινε τελείως ὑγιής καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

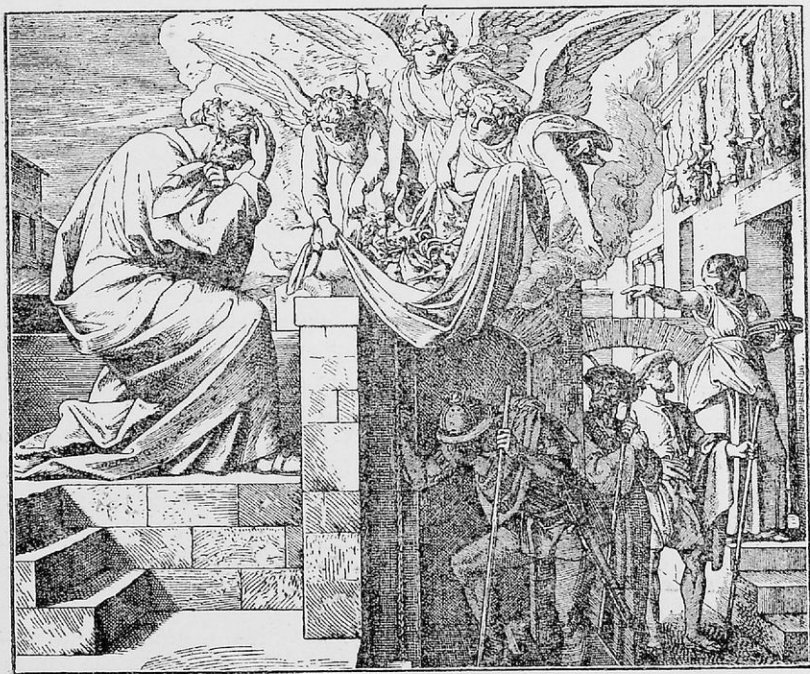
Ἡ θαυμαστή αὕτη θεραπεία ἔπεισε πολλοὺς ἐκ τῶν Ἑθνικῶν νὰ πιστεύσουν εἰς Χριστόν. Ἄλλωστε ἡ ἐπίσκεψις καὶ τὸ θαῦμα τοῦ Πέτρου εἰς Λύδδαν διεδόθη-

σαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν Σάρωνος. Διεδόθησαν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Ἰόππην, ὡραίαν παράλιον πόλιν. Ἐκεῖ ὑπῆρχε πλῆθος Χριστιανῶν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετὴν της ἡ εὐσεβὴς Ταβιθά, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα σημαίνει δορκάς. Αὕτη εἰς ὅλην τὴν ζώην ἐβοήθει τοὺς πάσχοντας, ἔτρεφε τοὺς πεινῶντας καὶ ἐνέδυνε τοὺς γυμνοὺς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ὅμως ἐκείνας ἡσθένησε καὶ παρὰ τὰς πολλὰς περιποιήσεις τῶν Χριστιανῶν ἀπέθανεν. Ὅλοι ἐλυπήθησαν καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἐλυπήθησαν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ.

Ἐπάνω εἰς τὴν λύπην των ἐνεθυμήθησαν τὸν ἀπόστολον Πέτρον. Αὐτός, ὁ ὁποῖος τόσα θαύματα ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἔκαμνε, δὲν θὰ ἠδύνατο τάχα, ὅπως καὶ ὁ διδάσκαλος, νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρόν; Ἔστειλαν λοιπὸν καὶ τὸν ἐκάλεσαν. Ἀμέσως δὲ μόλις τὸν εἶδον, τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς νὰ ἀναστήσῃ τὴν Ταβιθάν. Θερμότερον τὸν παρεκάλουν τὰ ὀρφανὰ καὶ αἱ πτωχαὶ χῆραι, αἱ ὁποῖαι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδείκνυν εἰς αὐτὸν τοὺς χιτῶνας καὶ τὰ ἱμάτια, ποὺ τοὺς εἶχε δωρήσει ἡ Ταβιθά.

Με μεγάλην συγκίνησιν ὁ Πέτρος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου κατέκειτο ἡ νεκρά. Ἐξέβαλεν ὅλους ἔξω καὶ γονυπετῆς παρεκάλει θερμῶς τὸν Χριστὸν νὰ τοῦ δώσῃ δύναμιν, διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὴν νεκράν. Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν. Ὅπως δὲ ἄλλοτε ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὴν νεκράν κόρην τοῦ Ἰακώβου : « Ταλιθὰ κοῦμι » (Μάρκου Ε' 41), ἔτσι καὶ ὁ Πέτρος εἶπε : « Ταβιθὰ κοῦμι, Ταβιθὰ ἐγέρθητι » καὶ ἡ Ταβιθὰ ἀνεστήθη καὶ

Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου.

ἠγέρθη. Τὸ θαῦμα ἐχαροποίησε τοὺς Χριστιανούς καὶ προσείλκυσεν εἰς τὴν πίστιν πολλοὺς Ἑθνικούς.

Ὁ Πέτρος μετὰ τοῦτο ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας ἀκόμη εἰς τὴν Ἰόπην, εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος τοῦ βυρσοδέψου. Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἐπλησίαζε μεσημβρία, ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῶον καὶ προσηύχετο. Ἡ

ώρα παρήλθε καὶ ἐπειδὴ ἐπείνασεν, ἡτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ διὰ τὸ φαγητόν. Αἴφνης ἔπεσεν εἰς ἔκστασιν καὶ εἶδεν ἕν περιέργον ὄραμα. Εἶδεν ἀπὸ τὸν ἀνοιχθέντα οὐρανὸν νὰ καταβαίνει πρὸς αὐτὸν ἕν εἶδος σινδόνης κρεμασμένης ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα. Μέσα δὲ εἰς αὐτὴν ὑπῆρχον τετράποδα, θηρία, ἔρπετα καὶ πτηνὰ, ζῶα καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα. Τότε ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ :

— Πέτρε, λάβε ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτά, σφάξε καὶ φάγε.

— "Ὁχι, Κύριε, εἶπεν ὁ Πέτρος. Οὐδέποτε ἕως τῶρα ἔφαγον ἀκάθαρτον ζῶον.

— "Ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν, ἀπήντησεν ἡ φωνή, σὺ μὴ τὰ ὀνομάζῃς ἀκάθαρτα.

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐπανελήφθη τρεῖς φορὰς καὶ κατόπιν ἡ σινδὼν ἐξηφανίσθη εἰς τὸν Οὐρανόν. "Ὅταν συνῆλθεν ὁ Πέτρος, ἔσυλλογίζετο μὲ πολλὴν ἀπορίαν : « Τί τάχα σημαίνει τὸ ὄραμα αὐτό; Τί ἤθελε μὲ αὐτὸ νὰ φανερῶσῃ ὁ Θεός ; »

16. ΕΝΑΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΖΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. Ι' - ΙΑ', 18)

Τεσσαράκοντα περίπου χιλιόμετρα βορειότερον ἀπὸ τὴν Ἰόππην, ἐπὶ ὥραιας τοποθεσίας, πλησίον τῆς θαλάσσης, ὑπῆρχε νεόκτιστος καὶ πολυπληθὴς πόλις, ἡ Καισάρεια. Εἶχεν ἀνοικοδομηθῇ σύμφωνα μὲ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς τότε ἀρχιτεκτονικῆς ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου. Ἐκοσμεῖτο μὲ ὑπέροχα οἰκοδομήματα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Εἶχεν ὥραιον ὕδραγωγεῖον καὶ λιμένα. Ὦνομάσθη δὲ Καισάρεια πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος. Εἰς αὐτὴν εἶχε τὴν μόνιμον κατοικίαν τοῦ Ρωμαῖος κυβερνήτης τῆς Ἰουδαίας, ὁ πραιτωρ. Εἰς αὐτὴν ἐστρατοπέδευον πάντοτε ἀρκετοὶ λόχοι ρωμαϊκοῦ στρατοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Ρωμαίων ἀξιωματικῶν διεκρίνετο τότε διὰ τὴν ἀρετὴν του ἕνας ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Κορνήλιος. Αὐτὸς μὲ ὅλους τοὺς οἰκείους του ἐφοβεῖτο καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐνήστευε πολλάκις, προσηύχετο μὲ πίστιν καὶ παρέκλειε διαρκῶς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν καθαρὰν θρησκευ-

τικήν ἀλήθειαν. Πάντοτε δὲ ἔκαμνεν ἐλεημοσύνας πολλὰς πρὸς τὸν λαόν. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀποκτήσει πολὺ δικαίως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἐκ μέρους Ἰουδαίων καὶ Ἑθνικῶν.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ προσηύχeto, εἶδεν αἴφνης ἐνώπιόν του ἄγγελον Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε :

— Κορνήλιε!

— Τί συμβαίνει, Κύριε ; εἶπεν μὲ φόβον ὁ εὐσεβὴς ἀξιωματικός..

— Κορνήλιε, ἐπανάλαβεν ὁ ἄγγελος, αἱ προσευχαὶ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἔγιναν εὐαρέστως δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν. Στείλε λοιπὸν ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ κάλεσε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βυρσοδέφου Σίμωνος.

Ἀμέσως μόλις ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη, ὁ Κορνήλιος ἐκάλεσε δύο εὐσεβεῖς ὑπηρέτας του καὶ ἓνα εὐσεβεῖ στρατιώτην. Τοὺς ἐφάνε-
ρωσεν ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου καὶ τοὺς εἶπε νὰ μεταβοῦν πρὸς συνάντησιν τοῦ Πέτρου εἰς τὴν Ἰόππην. Ἐκεῖ-
νοι λίαν πρῶτῃ ἀνεχώρησαν. Ἐφθασαν τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος καὶ ἐζήτησαν τὸν Πέτρον. Τὴν ὥραν ἀκριβῶς ἐκείνην ὁ Πέτρος εἶχεν ἴδει τὸ ὄραμα καὶ ἐσυλλογίζετο « τί τάχα ση-
μαίνει αὐτό! » Ἐνῶ δὲ οἱ ἐπίσκέπται ἔξω τὸν ἐζήτουν, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τοῦ συνέστησε νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς ξένους χωρὶς ἀντίρ-
ρησιν. Κατῆλθε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀφοῦ ἤκουσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπι-
σκέψεώς των, ἐδέχθη εὐχαρίστως νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Τὴν ἐπομένην, συνοδευόμενος ἀπὸ μερικοῦς Ἰουδαίους Χριστι-
ανούς, ἐπορεύθη εἰς Καισάρειαν, ὅπου ὁ Κορνήλιος μετὰ τῆς οἰκογε-
νείας του καὶ με πολλοὺς εὐσεβεῖς φίλους του τὸν ἐπερίμενεν. Ὅταν τὸν εἶδεν, ἐχάρη πάρα πολὺ καὶ πεισὼν τὸν προσεκύνησεν. Ὁ Πέ-
τρος τὸν ἀνήγειρε καὶ τοῦ εἶπε :

— Δὲν ἀρμόζει προσκύνησις πρὸς ἐμέ, διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος, ὅπως σύ. Μολονότι Ἰουδαῖος, ἦλθον πρὸς σὲ τὸν Ἑθνικόν, διότι ὁ Θεὸς με διέταξεν. Αὐτὸς μοῦ ἐφάνερωσεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῶ κανένα ἄνθρωπον ἀκάθαρτον, οὔτε καὶ τοὺς Ἑθνικούς.

Τότε ὁ Κορνήλιος διηγήθη λεπτομερῶς ὅλα ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος καὶ ἐπερίμενεν αὐτὸς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν παρόντες, νὰ

ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πέτρου. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ ὁ Πέτρος ἐκήρυξε πρὸς αὐτοὺς τὸν Χριστόν. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς δέχεται προθύμως πάντα εὐσεβῆ εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι οὗτος εἴτε καὶ Ἑθνικός. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ χαρίσῃ τὴν εἰρήνην καὶ νὰ δώσῃ σωτηρίαν εἰς ὅλους. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν καὶ ἐδίδασκε καὶ θαυματουργῆσεν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη.

Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ὠμίλει, τὰ λόγια του εἰσέρχοντο βαθύντατα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν. Πίστις θερμὴ ἐγεννήθη εἰς τὰς ψυχὰς των. Καὶ ἰδοὺ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατήλθεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας. Ἐκπληκτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι Χριστιανοὶ εἶδον τὸ θαῦμα καὶ ἐπίσθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ εἰς σωτηρίαν καὶ τοὺς Ἑθνικούς. Τότε ὁ Πέτρος ἐβάπτισεν αὐτοὺς προθύμως. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας μαζί των, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐπληροφορήθησαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Πέτρου καὶ ἐδυσφόρησαν. Ἐπίστευσον, ὅτι μόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἢ κατὰ συγκατάβασιν καὶ οἱ περιτμηθέντες Ἑθνικοὶ δικαιοῦνται νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὅταν δὲ εἶδον τὸν Πέτρον, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐλέγχουν. Ἀλλ' ὁ Πέτρος διηγῆθη εἰς αὐτοὺς λεπτομερῶς τὰ συμβάντα καὶ τὰς θαυμαστάς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι δὲ τότε ἐπίσθησαν, ὅτι καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν. Ἠσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

17. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΦΥΛΑΚΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. ιβ', 1-23)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ 41 μέχρι τοῦ 44 μ.Χ., βασιλεὺς τῆς Παλαιστίνης, διωρισμένος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἦτο ὁ Ἡρώδης Ἀγρίππας, ἑγγονος τοῦ μεγάλου Ἡρώδου. Αὐτός, φιλόδοξος καὶ δημοκόπος, προσεπάθει μὲ κάθε τρόπον νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἶχε ματαιώσει τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Καλιγούλα εἰς τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ

ἀντελήφθη, ὅτι ὁ ἰουδαϊκὸς λαὸς ἐμίσει τοὺς Χριστιανούς, ἤρχισε νέν διωγμὸν ἐναντίον αὐτῶν.

Συνέλαβε τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰωάννου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν. Ἐπειδὴ εἶδεν, ὅτι ἡ κακοῦργος αὐτῇ πρᾶξις πῦχαρίστησε τὸν λαόν, συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν θανατώσῃ. Συνέλαβε δὲ αὐτὸν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, διότι κατ' αὐτὰς ἤϋξανεν ἡ μισαλλοδοξία τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δὲν τὸν ἐφόνευσεν ὅμως ἀμέσως, διότι κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωνται θανατικά ἐκτελέσεις. Μετὰ τὸ Πάσχα θὰ ἐπραγματοποιεῖ τὴν κακὴν του ἀπόφασιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ διέταξε νὰ φρουροῦν αὐστηρῶς τὸν Πέτρον. Ὡρισε δεκαῆξ στρατιώτας, εἰς τέσσαρας τετράδας διηρημένους, νὰ τὸν φυλάττουν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐφρούρουν τὴν πύλιν τῆς φυλακῆς. Ἄλλοι δύο ἐδέοντο κατὰ τὴν νύκτα μέσα εἰς τὸ δεσμοτῆριον μαζί μὲ τὸν Πέτρον, μὲ τὰς ἰδίας ἀλύσεις, ἕνας ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνας ἐξ ἀριστερῶν, διὰ νὰ ἀντιλαμβάνωνται ἀμέσως καὶ τὴν παραμικροτέραν κίνησιν τοῦ δεσμώτου. Τοιοῦτοτρόπως ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἐπέρασαν ἀκόμη ὀλίγοι ἡμέραι. Ἐφθασεν ἡ τελευταία νύξ τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία διὰ τὸν Πέτρον. Κατὰ τὴν ἐπομένην ὥραιαν πρωίαν τοῦ Ἀπριλίου ὁ Πέτρος θὰ ἐθανατώνετο. Ἡρεμὸς ἐν τούτοις αὐτὸς καὶ ἀτάραχος, ἀφοῦ προσηυχῆθη, ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθη. Θὰ ἐκοιμήθη τάχα τόσον ἡσυχῶς καὶ ὁ Ἡρώδης ἡ ἀνήσυχος θὰ ἀγρυπνοῦσε, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν δημοκοπικὴν του αὐριανὴν ἀγόρευσιν; Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν νύκτα ἀγρυπνοὶ καὶ οἱ Χριστιανοὶ συνηθροίσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Μάρκου καὶ προσηύχοντο. Παρεκάλουν θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν ἀπόστολόν του. Καὶ αἱ προσευχαὶ των εἰσηκούσθησαν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐνῶ ὁ Πέτρος ἐκοιμᾶτο, αἴφνης φῶς λαμπρὸν ἔλαμψεν εἰς τὸ δεσμοτῆριον, διότι ἄγγελος ἐλευθερωτῆς κατήλθεν εἰς αὐτό. Ἐκτύπησε τὸν Πέτρον εἰς τὴν πλευράν, τὸν διέταξε νὰ φορέσῃ τὸ ἱμάτιον καὶ τὰ σανδάλιά του καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Αἱ ἀλύσεις ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πέτρου, χωρὶς οἱ φύλακες νὰ ἀντιληφθοῦν τίποτε. Ἡ θύρα ἠνοίχθη καὶ ὁ Πέτρος ὥσαν μέσα εἰς ὄνειρον ἠκολούθει τὸν ἄγγελον. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν αὐλὴν, ἔπερασαν ἔμπρὸς ἀπὸ τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας, ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην σιδηρᾶν θύραν, ἣ ὁποία ἠνοίχθη μόνῃ της καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν. Ἐβάδισαν ὀλίγον διάστημα μαζί καὶ ἔπειτα ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη.

Τότε ὁ Πέτρος συνῆλθε τελείως καὶ ἀντελήφθη καλῶς, ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο οὔτε ὄνειρον οὔτε ὄραμα ἀλλὰ πραγματικότητα. Ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν συνηθροισμένοι καὶ προσήχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Χριστιανοί. Ἐκρυσσε τὴν θύραν καὶ ἡ παιδίσκη Ρόδη κατήλθε, διὰ νὰ ἀνοίξη. Ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, κατελήφθη ἀπὸ τόσην χαράν, ὥστε, χωρὶς νὰ ἀνοίξη, ἔσπευσε πρὸς τοὺς Χριστιανούς καὶ ἀνήγγειλε τὸ εὐχάριστον γεγονός. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐδυσπίστησαν. Ὑπέδεσαν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐθανατώθη καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ παρουσιάσθη εἰς τὴν κόρην.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ κτυπήματα εἰς τὴν θύραν ἐσυνεχίζοντο. Κατέβησαν ὅλοι, ἤνοιξαν, εἶδον τὸν Πέτρον, ἐπίεσθησαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο καὶ ἀπὸ τὴν χαράν των ἐκραύγασαν. Ὁ Πέτρος τοὺς συνέστησε νὰ σιωπήσουν. Διηγήθη τὰ γενόμενα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἀναφέρουν αὐτὰ εἰς τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον, τὸν προϊστάμενον τῆς Ἐκκλησίας Ἱερουσαλήμ. Ὁ Πέτρος δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἴδῃ τὸν Ἰάκωβον. Κατὰ διαταγὴν βέβαια τοῦ ἀγγέλου, ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ἀμέσως. Πράγματι τὴν ἰδίαν νύκτα ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφούς καὶ ἐξελεύσων ἐπορεύθη εἰς ἔτερον τόπον.

Ἡ θαναστὴ ἀποφυλάκισις τοῦ Πέτρου εἶχε πολὺ κακὰς συνεπείας διὰ τοὺς στρατιώτας. Ὅταν ὁ Ἡρώδης ἐπληροφορήθη τὴν πρωίαν, ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἀνευρέθη εἰς τὴν φυλακὴν, μολονότι αἱ πύλαι ἦσαν κλεισταί, ὠργίσθη πάρα πολύ. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ δὲ ὅπωςδῆποτε τὴν ὀργὴν του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ, διέταξε καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς δεκαῆς στρατιώτας. Ἐτιμωρήθη ὁμως σκληρῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἐγκλήματά του.

Μίαν ἡμέραν ἐφόρεσε τὴν βασιλικὴν ἀργυρόχρωμον ἐσθῆτα, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ ἐρρητόρευε πρὸς τὰ συγκεντρωμένα

πλήθη. Μὲ τόσην ἀλαζονείαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ὠμίλει, ὥστε τὰ πλήθη ἐκπληκτὰ ἐφώναζον: « Θεὸς καὶ ὄχι ἄνθρωπος ὁμιλεῖ ». Καὶ ὁ δημοκόπος αὐτὸς βασιλεὺς ἤκουε μὲ ὑπερηφάνειαν τοὺς ἐπαίνους τοῦ λαοῦ. Ἦρchiσε νὰ πιστεύῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ Θεόν. Ἄλλ' ἀμέσως ἡ φοβερὰ ἀσθένεια τοῦ πάππου τοῦ ἐκτύπησε καὶ αὐτόν. Τὸ σῶμα τοῦ ἐγέμισε πληγὰς. Ὑπέφερε πάρα πολύ. Ἀπέθανεν ἔλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος μέσα εἰς φρικτοὺς πόνους.

18. Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ

(Πράξ. ια', 19 - 30)

Ἡ Ἱερουσαλήμ μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ γενέθλιος πόλις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν, ὅπως αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες ἀπὸ τὸν ἥλιον, μετεδίδετο ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἰς τὰς πέριξ πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἦτο ἓν εἶδος γενικοῦ ἐπιτελείου διὰ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ὑπῆρξαν οἱ θεμελιωταὶ καὶ ἐμψυχωταὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς. Ἄλλ' ἰδού, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου, ἐσφάγη. Ὁ Πέτρος ἀνεχώρησεν εἰς μεγάλην ὑπερδρακτικὴν περιδεΐαν. Οἱ περισσότεροι δὲ ἐκ τῶν ἄλλων ἀποστόλων ἐφυγον, διὰ νὰ μαθητεύσουσιν παντατὰ Ἐθνη. Πλείστοι ἐκ τῶν Χριστιανῶν ἕνεκα τῶν διωγμῶν διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλας πόλεις, ὅπου καὶ ἐκήρυττον τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Τοιουτοτρόπως ἡ μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἔχασε τὴν πρώτην αὐτῆς θρησκευτικὴν ζωὴν καὶ κίνησιν.

Νέα ὁμως ζωὴ ἐδημιουργήθη τώρα καὶ εἰς ἄλλην πόλιν, ὃχι ἰουδαϊκὴν, ἀλλ' ἐθνικὴν, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ μετετέθη εἰς αὐτήν. Ἡ Ἀντιόχεια, ἐπίσημος πόλις μὲ πληθυσμὸν ἡμίσεος ἑκατομμυρίου, πρωτεύουσα τῆς Συρίας, παρὰ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν οἰκοδομημένη, ἦτο μία ἀπὸ τὰς πλέον φημισμένας πόλεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Μετὰ τὴν Ρώμην καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν αὐτὴ ἦρχετο πρώτη.

Εἶχεν ὠραίαν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ρυμοτομίαν. Ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τῆς ἦτο μακροτέρα ἀπὸ δέκα χιλιόμετρα, ὅλη στρωμένη μὲ

λευκὸν μάρμαρον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐξετείνετο σειρὰ ἀπὸ μαρμαρίνους στύλους. Δένδρα, ἄνθη, ὠραῖαι πηγαί, ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ συμβολικὰ συμπλέγματα ἐκόσμου τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀποτελεῖτο ἀπὸ Συρίους, Ἕλληνας, Ἰουδαίους καὶ Ρωμαίους. Ἀπαντες ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Πλουσία, φιλελευθέρη, μορφωμένη, ἀλλὰ καὶ ἀμαρτωλὴ ἡ πόλις αὕτῃ ἦτο κατάλληλος νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμόν.

Εἰς αὐτὴν ἦλθον ἕνεκα τῶν διωγμῶν πολλοὶ Χριστιανοί, μάλιστα Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι. Ἐκεῖ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστὰς καὶ νὰ διαδίδουν τὸν Χριστιανισμόν μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ Θεὸς ἠυλόγει τὰς προσπάθειάς των καὶ πολὺς ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

Πιθανώτατα μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐπίστευσαν, ἦσαν καὶ πολλοὶ Ἑθνικοί. Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔμαθον τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἔστειλάν τὸν Βαρνάβαν νὰ ἐξετάσῃ, νὰ διορθώσῃ καὶ νὰ στηρίξῃ τὴν νεογέννητον Ἐκκλησίαν. Ὁ Βαρνάβας, Ἑβραῖος τὴν καταγωγὴν, Ἑλληνιστὴς τὴν μόρφωσιν, ἀνὴρ ἀγαθός, πλήρης Πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως, ἦτο ὁ καταλληλότερος δι' αὐτὸ τὸ ἔργον Ὅταν ἦλθε καὶ εἶδε τὴν θαυμαστὴν πρόοδον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐχάρη πάρα πολὺ. Ἀνέλαβεν αὐτὸς τὴν ὅλην θρησκευτικὴν ἐργασίαν καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν μὲ θάρρος καὶ πειστικότητα. Τοὺς πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς ὀλιγοπίστους ἐστήριζε, τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἔπειθε, πολλοὺς δὲ Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς προσείλκυε. Μετ' ὀλίγον χρόνον λαὸς πολλὸς προσετέθη εἰς τὴν νέαν πίστιν.

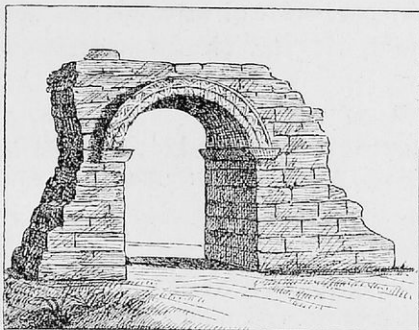
Ὁ Βαρνάβας ἀντελήφθη ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἠδύνατο νὰ γίνῃ σπουδαία ἐργασία. Τοῦ ἐχρειάζετο ὁμως ἓνας ἱκανὸς βοηθός. Τότε ἐσκέφθη τὸν Σαῦλον. Καθ' ὅλον τὸ δεκαετὲς αὐτὸ διάστημα ὁ Σαῦλος εὐρίσκετο εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ ἐκεῖ περιωρισμένως ἐργάζετο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν τοῦ εἶχεν ἀναθέσει ἀκόμη ἄλλην μεγαλυτέραν ἀποστολήν. Αὐτὸν ἐκρίνεν ὁ Βαρνάβας ὡς κατάλληλον διὰ τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ Παῦλος ἦτο ἔξοχον πνεῦμα. Ἑλληνιστής, ὅπως αὐτός, γνώστης ὅχι μόνον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως,

ἡ εἰργάζετο μὲ ἐπιτυχίαν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων Ἑλληνιστῶν καὶ τῶν Ἑθνικῶν. Ἄλλωστε αὐτός, σύμφωνα μὲ τὴν πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἀπόστολος Ἑθνῶν.

Ὅπως ἄλλοτε ὁ ἴδιος ὁ Βαρνάβας ὠδήγησε τὸν Σαῦλον εἰς τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἱερουσαλήμ, οὕτω καὶ τώρα τὸν παρέλαβεν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τὸν ἔβασεν εἰς τὸν δρόμον τῆς μεγάλης τοῦ ἀποστόλης. Ἐκεῖ ἐπὶ ἓν κατὰ συνέχειαν ἔτος εἰργάσθησαν μὲ ζῆλον οἱ δύο ἀπόστολοι καὶ ἐξεχριστιάνισαν πλῆθος λαοῦ. Ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία περιελάμβανε τότε χιλιάδας πιστῶν, ὥστε νὰ τὴν ὑπολογίζουν καὶ οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Ἀντιοχείας. Οἱ Ἀντιοχεῖς μάλιστα ὠνόμασαν αὐτοὶ πρῶτοι τοὺς πιστοὺς τῆς νέας θρησκείας Χριστιανούς. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐδέχθησαν εὐχαρίστως οἱ πιστοὶ καὶ συνετέλεσαν, ὥστε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κυρίου.

Δὲν ἔλειψαν δὲ περιστάσεις νὰ δείξουν μὲ ἔργα τὴν εὐσέβειάν των οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀντιοχείας. Ἐνας προφῆτης, ὁ Ἄγabus, προεῖπεν, ὅτι θὰ ἐγένετο λιμὸς μέγας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Καὶ ὁ λιμὸς αὐτὸς ἐγένετο πράγματι ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος κατὰ τὸ 44 ἢ 45 μ.Χ. Οἱ Ἰουδαῖοι τῶν ἄλλων μερῶν ἔστειλαν βοηθήματα εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ ὁμοθρήσκους των. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ δὲν ἐλάμβανον βέβαια τίποτε ἀπὸ αὐτά. Δι' αὐτοὺς ὁμως ἐφρόντισαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἀντιοχείας.

Ἐκαμαν ἔρανον μεταξὺ των, συνέλεξαν χρήματα καὶ τροφὰς καὶ ἔστειλαν αὐτάς εἰς Ἱεροσόλυμα μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν. Αὐτοὶ δὲ ἐλθόντες ἔδωσαν τὰ βοηθήματα εἰς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ὅχι εἰς τοὺς ἀποστόλους. Τοῦτο δέ, ἡ διότι οἱ πρεσβύτεροι ἦσαν οἱ διαχειρισταὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἥ, ὅπερ πιθα-

Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

νώτερον, διότι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἀποστόλων εἶχον διασκορπισθῆ εἰς τὴν οἰκουμένην.

19. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ. ιγ', 1 - 12)

« Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ Ἑθνη ». Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν βοηθημάτων εἰς τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἱερουσαλὴμ ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Μαζί τῶν παρέλαβον τὸν Μᾶρκον, τὸν ὀνομαζόμενον καὶ Ἰωάννην, ἀνεψιὸν τοῦ Βαρνάβα (Κολοσ. δ', 10). Αὐτὸς δὲ ὁ Μᾶρκος ἀργότερον ἔγραψε τὸ δεύτερον Εὐαγγέλιον.

Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ἰδιαίτερος ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ ὡς ἐπισημότεροι ὁ Συμεὼν, ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, δηλαδὴ Μαῦρος, Λούκιος ὁ Κυρηναῖος καὶ Μαναὴν, ὁ ὁμογάλακτος τοῦ Ἠρώδου Ἀντύπα, τοῦ ἄλλοτε τετράρχου τῆς Γαλιλαίας. Καὶ μερικοὶ ἄλλοι προφῆται καὶ διδασκαλοὶ ὑπῆρχον ἐκεῖ ὡς πνευματικοὶ προεστώτες καὶ βοηθοί.

Πάντες οὗτοι, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνήστευσαν, συνῆλθον εἰς κοινὴν προσευχήν. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὑπέδειξε νὰ ἐκλέξουν τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον καὶ νὰ τοὺς στείλουν, διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἑθνη. Ἐφανέρωσε τοιοῦτοτρόπως ὁ Θεός, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Παλαιστίνης ἦτο ἐν μικρὸν μέρος τῆς ὅλης οἰκουμένης Ἐκκλησίας. Ἐζήτησε δὲ εἰδικῶς τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον, διότι αὐτοὶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστοὺς ἐνόησαν, ὅτι ὁ Χριστιανισμός ἦτο ἡ παγκόσμιος θρησκεία.

Τότε δὲ ἐνεθυμήθησαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ τῶν ὁποίων παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐξέλθουν πρὸς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ μαθητεύσουν πάντα τὰ Ἑθνη. Ἀφοῦ ἐνήστευσαν πάλιν καὶ προσηυχήθησαν, ἐπέθεσαν οἱ προεστώτες τῆς Ἐκκλησίας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν χειροθεσίαν ἔδωσαν τὰς εὐ-

χάς των καὶ τοὺς κατέστησαν τρόπον τινὰ ἀντιπροσώπους των εἰς τὸ μέγα ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν Ἑθνῶν.

Ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος, προπεμπόμενοι ἀπὸ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν, ἐγκατέλειψαν τὴν Ἀντιόχειαν. Παρέλαβον μαζί των καὶ τὸν νεαρὸν Μᾶρκον. Κατῆλθον τὸν Ὀρόντην ποταμὸν καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀντιοχείας, τὴν Σελεύκειαν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἔπλευσαν πρὸς τὴν Κύπρον. Ἐπρωτίμην τὴν Κύπρον, διότι αὕτη ὀλίγας μόνον ὥρας ἀπέειχεν ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Βαρνάβας ἦτο Κύπριος καὶ θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς πολλοὺς φίλους καὶ γνωρίμους ἐκεῖ. Ἐπὶ πλέον, πολυάριθμοι Ἑβραῖοι εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν μεγαλόνησον αὐτὴν ὡς ἐργάται τῶν μεταλλείων χαλκοῦ. Καὶ Χριστιανοὶ ἄρκετοὶ κατῴκουν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπεβιβάσθησαν πρῶτον εἰς τὴν Σαλαμίνα, εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ὁποίας καὶ ἐκήρυξαν. Ἐπειτα διέσχισαν κατὰ μῆκος τὴν νῆσον, κηρύττοντες εἰς τὰς πόλεις της. Κατέληξαν δὲ εἰς τὸ βόρειον ἄκρον, ὅπου ἦτο ἡ πόλις Πάφος, ἡ ἔδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου.

Διοικητὴς-ἀνθύπατος ἦτο τότε ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀνὴρ συνेतὸς, ἐρευνητικὸς, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν πόθον νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν. Διὰ τοῦτο ἴσως καὶ εἶχε μαζί του κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν ἓνα μάγον Ἰουδαῖον ὀνομαζόμενον Βαριησοῦν ἢ Ἑλύμαν. Ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀμέσως μόλις ἐπληροφορήθη τὴν ἀφίξιν τῶν ἀποστόλων, τοὺς ἐκάλεσε καὶ ἐπεζήτησε τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνθυπάρχου προσεπάθησε νὰ ἀντιδράσῃ ὁ μάγος. Αὐτός, πανοῦργος καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι ἂν ὁ Σέργιος ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστόν, αὐτὸς οὐδεμίαν πλέον θέσιν θὰ εἶχε πλησίον του. Θὰ ἀπεδιώκετο ὅχι ἀπλῶς ὡς ἄχρηστος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιβλαβής. Ἴσως δέ, ἂν ἐφανερώνοντο αἱ ἀγυρτίαι του, καὶ νὰ ἐτιμωρεῖτο.

Ἀντέλεγε λοιπὸν εἰς τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ προσεπάθει μὲ σοφίσματα καὶ πανουργίας νὰ διαστρέψῃ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τὴν πίστιν. Τότε ὁ Σαῦλος, ὁ ὁποῖος ἐδέχετο μὲν μίαν εἰλικρινῆ συζήτησιν, ἀλλ' ἀπεστρέφετο τὴν δολιότητα, φωτισθεὶς ὑπὸ Πνεύματος ἁγίου ἐγνώρισεν ἀμέσως καὶ ἐφάνέρωσε τὴν δολιότητα τοῦ μάγου.

— Υἱὲ διαβόλου, τοῦ εἶπε μὲ ὀργήν, σὺ ποῦ ἔχεις τὴν ψυχὴν

γεμάτην δόλον καὶ ραδιουργίαν, ἐχθρὲ τῆς δικαιοσύνης, δὲν θὰ παύσης λοιπὸν νὰ διαστρέφῃς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου; Διὰ νὰ τιμωρηθῇς σύ, ἀλλὰ καὶ νὰ προφυλαχθοῦν οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὰς ραδιουργίας σου, ἡ χεὶρ Κυρίου σὲ καταδικάζει νὰ μείνῃς τυφλὸς μέχρι καιροῦ.

Καὶ πράγματι ἀμέσως σκότος ἐσκέπασε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μάγου. Δὲν ἔβλεπε πλέον καθόλου οὔτε τὸν ἀνθύπατον οὔτε τοὺς ἀποστόλους. Ἦπλωνε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐζήτει ἀνθρώπους νὰ τὸν καθοδηγήσουν.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀνθύπατον. Ἀντελήφθη, ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του ἀνθρώπους πολὺ ἰσχυροτέρους ἀπὸ τὸν μάγον, ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπίστευσεν εἰς αὐτούς, ἐζήτησε καὶ ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Ἐθαύμασε τὸ ὕψος τῆς νέας θρησκείας, ἐβαπτίσθη καὶ ἐγινε Χριστιανός. Ἡ τύφλωσις τοῦ μάγου ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου.

20. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΕΡΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

(Πράξ. ιγ', 13 - 52)

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀπόστολος Σαῦλος ἐκήρυξεν εἰς τὴν Πάφον, ἐτιμώρησε τὸν Ἐλύμαν καὶ ἐξεχριστιάνισε τὸν Σέργιον Παῦλον, ἔγινεν ἀρχηγὸς τῆς ἱεραποστολικῆς ὁμάδος. Αὐτὸς τώρα θὰ ὁμιλῇ, αὐτὸς θὰ ἀπολογῇται, αὐτὸς θὰ διευθύνῃ τὴν περιοδείαν. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν δὲ αὐτὴν ἔπαυσε νὰ λέγεται Σαῦλος. Ἐλαβεν ὡς μόνιμον τὸ ὄνομα Παῦλος. Πιθανώτατα νὰ ἐλέγετο καὶ προηγουμένως Παῦλος, διότι, ὡς Ῥωμαῖος πολίτης, ἐδικαιοῦτο νὰ φέρῃ Ῥωμαϊκὸν ὄνομα. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐχρησιμοποίει. Τώρα ὅμως, ὅποτε εἰσήρχετο εἰς τὴν νέαν περίοδον τῆς δράσεώς του, δὲν θὰ ἐλέγετο πλέον Σαῦλος, ἀλλὰ Παῦλος, ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν.

Ἀπὸ τὴν Πάφον μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Μάρκον ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὴν πόλιν Πέργην. Ὁ νεαρὸς Μάρκος ἐκουράσθη, φαίνεται, ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας τῆς περιοδείας καὶ ἀπεχωρίσθη τότε ἐκ τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ,

εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Οἱ δύο ἀπόστολοι δὲν ἔμειναν σχεδὸν καθόλου εἰς τὴν Πέργην. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Ὑστερον ἀπὸ κοπιαστικὴν πορείαν πολλῶν ἡμερῶν εἰς δρόμον ἀνηφορικὸν καὶ ἀνώμαλον, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας.

Ἡ Πισιδία ἦτο τμῆμα τῆς Γαλατίας, μεγάλης ρωμαϊκῆς ἐπαρχίας, καὶ εἶχεν ὡς πρωτεύουσαν τὴν Ἀντιόχειαν, κέντρον ὅλων τῶν ρωμαϊκῶν ἀποικιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὴν συνήθειάν των ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἰσῆλθον εἰς τὴν συναγωγὴν τὸ Σάββατον. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ἔφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὸς ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν τῶν περικοπῶν τῆς Γραφῆς, ἡδύνατο ὁ ἀρχισυνάγωγος νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἓνα ἐκ τῶν παρισταμένων τὸ ἔργον αὐτό.

Οἱ ἀρχισυνάγωγοι εἶδον τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν νὰ κάθηνται μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀντελήφθησαν, ὅτι εἶχον ἀπέναντί των ἐπιστήμους καὶ εὐλαβεῖς ἐπισκέπτας. Πιθανὸν ὁ Παῦλος, ὡς ραββῖνος τοῦ Ἰσραὴλ ποὺ ἦτο, νὰ ἔφερε καὶ τὰ διάσημα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνεγνωρίζοντο οἱ ραββῖνοι. Ὅπως δὲ ποτε, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν περικοπῶν τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, οἱ ἀρχισυνάγωγοι ἔστειλαν τὸν ὑπηρέτην καὶ παρεκάλεσαν τοὺς δύο ξένους νὰ ὁμιλήσουν λόγους τινὰς παρηγορίας πρὸς τὸν λαόν.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὸν λόγον, ἐτόνισε σπουδαῖα τινὰ σημεῖα τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ προσεῖλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον ὅλων. Ὑπενθύμισε τὸ ἐνδοξον παρελθὸν τῶν προγόνων των, ἀπὸ τοῦ Μωυσέως μέχρι τοῦ Δαβίδ. Ἐτόνισε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ Μεσσίου. Ὁμιλήσας διὰ τὸν τελευταῖον μεγάλον προφήτην, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸν Μεσσίαν εἰς τὸν λαόν τοῦ Ἰσραὴλ. Ὁ Μεσσίας λοιπὸν ἦλθε καὶ διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καὶ τῆς θαυμαστῆς ἀναστάσεώς του ἔδωκε τὴν σωτηρίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

— Ἄνδρες ἀδελφοί, σεῖς οἱ ὁποῖοι κατὰγεσθε ἐκ τοῦ Ἀβραάμ, λέγει ἀπειθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, — ἄνδρες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, λέγει πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς Ἑθνικοὺς, ἡ σωτηρία ἐστάλη δι' ὅλους σας. Μὴ ἀδιαφορήσετε δι' αὐτήν, διὰ νὰ μὴ πέσετε εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ λόγος του ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Πολλοὶ Ἰουδαῖοι

μετὰ τὸ τέλος τῆς συναγωγῆς τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἐξήτουν περισσότερας πληροφορίας, διὰ νὰ πεισθοῦν καλύτερον. Μεγαλύτερον ὅμως ἐνδιαφέρον ἔδειξαν οἱ Ἑθνικοί. Αὐτοὶ μάλιστα τὸν παρεκάλεσαν νὰ κηρύξη καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους συμπατριώτας των. Ἄλλ' ἢ προθυμία τῶν Ἑθνικῶν ἐπίκρανε τοὺς Ἰσραηλίτας. Αὐτοί, ἐγνωσταὶ καὶ ὑπερήφανοι, ἐπίστευον, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μεσσίας εἶναι μόνον δι' αὐτοὺς καὶ ὄχι διὰ τὰ Ἑθνη. Ὅταν δὲ τὸ ἐπόμενον Σάββατον ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν Ἑθνικῶν, οἱ Ἰου-

Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α' μετὰ Χριστὸν αἰῶνα.

δαῖοι μὲ φανατισμὸν ἀντέλεγον, ἐνέπαιζον καὶ ἐβλασφήμουν τὸ κήρυγμα.

— Πρὸς σᾶς ἔπρεπε νὰ κηρύζωμεν πρῶτον, τοὺς εἶπεν ὁ Παῦλος. Ἄλλ' ἐπειδὴ σεῖς ἀποκρούετε τὸ κήρυγμα, διὰ τοῦτο στρεφόμεθα πρὸς Ἑθνικοὺς καὶ καλοῦμεν αὐτοὺς διὰ τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Ἄλλωστε ἐμὲ ὁ Θεὸς μὲ ἀνέδειξεν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Οἱ Ἑθνικοὶ ἐχάρησαν πολὺ, ὅταν ἤκουσαν τὰ παρήγορα λόγια τοῦ Παύλου. Ἐδέχθησαν εὐχαρίστως τὴν νέαν θρησκείαν, ἐπίστευσαν, ἐβαπτίσθησαν καὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην χριστιανικὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν,

διότι δῆθεν ἐπεριφρονήθησαν, καὶ ἐπροκάλεσαν διωγμὸν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Ἐσυκοφάντησαν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, ἐξηρέθισαν μερικὰς θρησκολήπτους γυναῖκας, παρέσυραν καὶ ἄλλας τινὰς ἐπίσημους γυναῖκας καὶ κατώρθωσαν νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἀποστόλους ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔφυγαν καὶ ἐτίναξαν τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τὰ ὑποδήματα αὐτῶν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶχε κηρυχθῆ εἰς τὴν ἐπίσημον πόλιν τῆς Πισιδίας. Οἱ δὲ ἐκεῖ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος ἁγίου.

21. Αἱ Περιπετεῖαι καὶ οἱ διῶγμοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου

(Πράξ. ιδ')

Οἱ ἀπόστολοι ἐγνώριζον πολὺ καλά, ὅτι θὰ ὑποστοῦν διωγμοὺς κατὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐξεπλήττοντο, ὅταν ἐδιώκοντο οὔτε καὶ ἔχανον τὸ θάρρος των. Ἐχαιρον μάλιστα, διότι ὑπέφερον πρὸς χάριν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Παῦλος λοιπὸν μὲ τὸν Βαρνάβαν ἐδιώχθησαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἀλλὰ δὲν ἐδειλίασαν· τούναντίον γεμάτοι θάρρος ἐξεκίνησαν δι' ἄλλας πόλεις.

Ἐφθασαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, σπουδαίαν καὶ ἀρχαιοτάτην πόλιν, κειμένην εἰς τὰ ὅρια τῆς Λυκαονίας καὶ τῆς Φρυγίας. Ἐκεῖ ὑπῆρχον πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ εἶχον εὐρύχωρον ὠραίαν συναγωγὴν. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ὅπως συνήθως, ἔκαμε τὸ πρῶτον κήρυγμα ὁ Παῦλος. Ἐπειτα ὠμίλησεν ἔξω πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἑθνικοὺς. Τὸ κήρυγμα εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν ἐκεῖ καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπόστολοι ἔμειναν ἐπὶ ἄρκετὸν καιρὸν. Ἐκαμαν πολλὰ θαύματα καὶ προσεῖλκυσαν πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ ἐκείνων, πού ἐπίστευσαν, καθὼς ἀναφέρει ἀρχαία παράδοσις, ἦτο καὶ ἡ ἁγία Θέκλα.

Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν τὰς ἀντιδράσεις των, ἐσυκοφάντησαν τοὺς ἀποστόλους, ἐξήγειραν πολὺν λαόν, παρέσυραν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας ἐναντίον αὐτῶν. Πολὺς λαὸς ὅμως, καὶ μάλιστα οἱ πιστοὶ, ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν ἀποστόλων καὶ προεκλήθη τοιοῦτοτρόπως σχίσμα εἰς τὴν πόλιν. Οἱ πιστοί, κατὰ σύ-

στασιν βέβαια τῶν ἀποστόλων, δὲν ἐπρόβαλαν ἀντίστασιν. Διὰ τοῦτο οἱ διώκται ἀπεθρασύνησαν καὶ ὤρμησαν νὰ κακοποιήσουν καὶ νὰ λιθοβολήσουν τοὺς ἀποστόλους. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Λύστρα.

Ἡ πόλις αὕτη ἀνῆκεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ κατῳκεῖτο ἀπὸ ὀλίγους Ῥωμαίους, Ἕλληνας, Ἰουδαίους καὶ πολλοὺς βαρβάρους.

Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Λύστρα.

Πάντες ἐγνώριζον τὴν ἐλληνικὴν, ἀλλ' οἱ ἐντόπιοι ὠμίλουν καὶ τὴν λυκαονικὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ εἰς τὴν πόλιν δὲν ὑπῆρχε συναγωγή, ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὰ πλῆθη ἔξω, εἰς τοὺς πυλῶνας ἴσως τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς. Ἐκεῖ δὲ ἐκάθητο ἓνας ἀνὴρ χωλὸς ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε εἶχε περιπατήσει. Ἦκουσε μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα καὶ ἤρχισε νὰ σίσθάνεται τὴν πίστιν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του. Εἰ-

δεν ὁ Παῦλος, ὅτι πίστιν ἔχει καὶ τοῦ εἶπεν : « Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὁρθός ». Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἀνεπήδησε καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμεν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κατοίκους. Ἐπίστευσαν, ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι ἐπισκέπται δὲν ἦσαν ἄνθρωποι, ἀλλὰ θεοί. Ἐπεκράτει ἄλλως τε μεταξὺ αὐτῶν ἡ παράδοσις, ὅτι οἱ θεοὶ λαμβάνουν μορφήν ἀνθρωπίνην καὶ παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸν μὲν Βαρνάβαν διὰ τὸ λαμπρόν του παράστημα καὶ τὴν σοβαρότητά του τὸν ἐνόμισαν Δία. Τὸν δὲ Παῦλον, ἐπειδὴ αὐτὸς ὠμίλει καὶ ἐκήρυττε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐνόμισαν Ἑρμῆν. Ἀμέσως δὲ ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἔλαβε ταύρους, ἐφόρεσεν εἰς αὐτοὺς στεφάνους καὶ μαζὶ μὲ τὸν λαὸν ἤλθεν εἰς τοὺς πυλῶνας, διὰ νὰ θυσίασῃ πρὸς τιμὴν τῶν δύο ἀποστόλων.

Ἐκεῖνοι, ὅταν ἀντελήφθησαν τὴν παρεξήγησιν, ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των, ὥρμησαν μέσα εἰς τὸν ὄχλον καὶ ἐφώνησαν :

— Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι, ὅπως σεῖς· δὲν εἴμεθα θεοί, ἀλλὰ ἤλαθμεν νὰ σᾶς διδάξωμεν τὸν ἀληθινὸν θεόν, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον πρέπει νὰ λατρεύετε. Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐσταμάτησαν τὴν θυσίαν.

Οἱ ἄνθρωποι ἀντελήφθησαν τὸ σφάλμα των. Ἐστενοχωρήθησαν, ἐδυσφόρησαν καὶ ἡγανάκτησαν κατὰ τῶν ἀποστόλων, διότι ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐγελοιοποιήθησαν εἰς τὰ μάτια τῶν ξένων. Ἀφορμὴν ἐζήτουν νὰ τοὺς λιθοβολήσουν. Καὶ ἡ ἀφορμὴ ἐδόθη.

Οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Ἰκονίου, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τοὺς κόπους ἐνὸς ταξιδίου διακοσίων καὶ πλέον χιλιόμετρων, ἤλθον εἰς Λύστρα καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἀποστόλους. Ὁ λαὸς τότε ἠρεθίσθη περισσότερον. Συνέλαβον τὸν Παῦλον, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν λιθοβολοῦν. Καθὼς δὲ οἱ λίθοι ἐπιπτον μὲ ὀρμὴν καὶ ἐπλήγωνον τὸ σῶμα τοῦ Παύλου, αὐτὸς θὰ ἐνεθυμεῖτο ἄλλον τινὰ λιθοβολισμόν, τὸν ὁποῖον πρὸ δέκα περίπου ἐτῶν παρηκολούθησε καὶ ἐπεδοκίμασε. Δὲν εἶχεν ἔλθαι ὁ καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον αὐτόν. Ἐλιποθύμησε μόνον. Οἱ διώκται του τὸν ἐνόμισαν νεκρόν, τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγον.

Μετ' ὀλίγον οἱ μαθηταὶ τὸν ἐπανάφερον εἰς τὰς αἰσθήσεις του.

Τὸν ἐπεριποιήθησαν καὶ ὑγιῇ τὸν ἔστειλαν μαζί με τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν πλησίον πόλιν, τὴν Δέρβην. Ἡ μικρὰ αὕτῃ πόλις ἦτο τὸ τέρμα τῆς ἀποστολικῆς περιοδείας. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος ἐκήρυξε καὶ προσεῖλκυσε πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ τῶν πιστῶν ἦτο καὶ νεανίας τις, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἔγινεν ἀκόλουθος τοῦ Παύλου καὶ ἐπίσκοπος ἔπειτα τῆς Ἐφέσου, ὁ Τιμόθεος. Αὐτὸς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὕρισκετο εἰς Λύστρα καὶ παρηκολούθησε τὸν λιθοβολισμόν. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος τοῦ ἔγραφεν ἀργότερα: «Σὺ παρηκολούθησάς μου τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. Οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκας!» (Β' Τιμόθ. γ', 10-11).

22. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

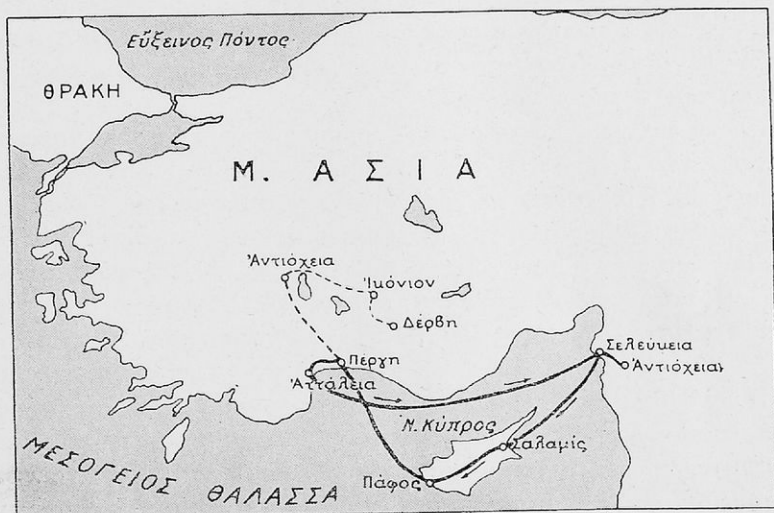
(Πράξ. ιδ', 21 - ιε', 3)

Ἀπὸ τὴν Δέρβην οἱ ἀπόστολοι ἠδύναντο νὰ κατέλθουν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ συντομώτατα νὰ φθάσουν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Ἐν τούτοις ὁ Παῦλος ἐπροτίμησε νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προηγουμένως εἶχε περάσει. Διέτρεχε βέβαια κινδύνους. Ἀλλ' αὐτοὺς δὲν τοὺς ὑπελόγιζε, προκειμένου νὰ στηρίξῃ τοὺς Χριστιανούς. Ἐπανῆλθε λοιπὸν εἰς Λύστρα, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας. Εἰς τὰς πόλεις αὐτὰς ἔκαμε πολλὰς συγκεντρώσεις τῶν Χριστιανῶν. Τοὺς ὠμίλησε, τοὺς παρεκάλεσε νὰ μείνουν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ μὴ φοβοῦνται τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς θλίψεις. Ἐτόνιζε δέ, ὅτι μετὰ πολλὰς θλίψεις θὰ κερδίσῃ ὁ πιστὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰς ἐκάστην ἐκκλησίαν ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, τοὺς ὁποίους καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειτα διέσχισε τὴν Πισιδίαν, ἔφθασεν εἰς τὴν Πέργην, ὅπου καὶ ἐδίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον. Κατέβη συνοδευόμενος πάντοτε ἀπὸ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν Ἀττάλειαν, παράλιον πόλιν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μετὰ πλοῖον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τοιοῦτοτρόπως ἔκλεισαν τὴν πρώτην ἀποστολικὴν περιο-

δείαν. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐκάλεσαν ὅλους τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ὅλα ὅσα εἰργάσθη ὁ Θεὸς εἰς τὰ Ἑθνη. Ἐν τύπωσιν ἔκαμεν εἰς ὅλους ἡ μεγάλη προθυμία, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ Ἑθνικοὶ ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν.

Ἄλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ γεγονός ἐγίνε μετ' ὀλίγον ἀφορμὴ μεγάλης ταραχῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπεκράτει ἀνέκαθεν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ἡ ἀντίληψις, ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ ἦτο ἰδικὸς τῶν μόνων Σωτὴρ καὶ Βασιλεὺς. Δὲν ἤθελον νὰ παραδεχθοῦν, ὅτι ἦτο δυνατόν

Πρώτη περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

νὰ καλέσῃ εἰς τὴν βασιλείαν του καὶ τὰ Ἑθνη. Αὐτοὶ ἐπίστευον, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ εἶναι ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀκάθαρτοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὰς ἰδέας δὲ αὐτὰς τὰς εἶχον πρὸ παντός οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἐγίναν Χριστιανοί, ἐπίστευον, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ γίνουν ἀμέσως Χριστιανοί. Ἐφρόνουν, ὅτι ἔπρεπε πρῶτον νὰ δεχθοῦν τὴν μωσαϊκὴν θρησκείαν καὶ κατόπιν νὰ βαπτισθοῦν. Καὶ εἰς μὲν τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ἐγεννήθη τοιοῦτον ζήτημα, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχον Ἑθνικοὶ-Χριστιανοί. Ἀλλ' εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὑπῆρχον πάρα πολλοί.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας συναναστρέφοντο διαρκῶς με-
 τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ δὲν ἐσκανδαλίζοντο, τῶρα ποὺ τοὺς ἐβλεπον
 Χριστιανούς. Μερικοὶ ὅμως Ἰουδαῖοι - Χριστιανοί, οἱ ὅποιοι ἦλθον
 ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσκανδαλίσθησαν πολὺ. Ἀμέσως δέ, χωρὶς
 νὰ συνεννοηθοῦν μετὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, χωρὶς νὰ ἔχουν
 καμμίαν ἐξουσιοδότησιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ,
 ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν καὶ νὰ κατακρίνουν τοὺς Ἑθνικοὺς - Χρι-
 στιανούς. "Ἐλεγον, ὅτι δὲν ὠφελεῖ αὐτοὺς τὸ βάπτισμα, οὔτε εἶναι
 δυνατόν νὰ σωθοῦν, ἐὰν προηγουμένως δὲν ὑποβληθοῦν εἰς τοὺς
 τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας. Εἰς δὲ τοὺς Ἰουδαίους συνί-
 στων νὰ ἀποφεύγουν τὴν συναναστροφὴν μετὰ τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ
 νὰ μὴ τοὺς θεωροῦν ἀδελφούς.

Τὰ ἀντιχριστιανικὰ αὐτὰ κηρύγματα ἔφεραν μεγάλην ταραχὴν
 μεταξὺ τῶν πιστῶν. Οἱ Ἑθνικοὶ διηρωτῶντο ἂν ἦσαν πράγματι
 Χριστιανοὶ ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊ-
 κοῦ νόμου. Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀπο-
 μακρύνωνται ἀπὸ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς. "Ἄλλοι ὅμως ἀντέλε-
 γον εἰς τὰς ψευδοδιδασκαλίας αὐτάς. Τοιοῦτοτρόπως φιλονικίαι
 καὶ σχίσματα ἐδημιουργήθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν Χριστιανῶν.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας πρὸ παντὸς ἠγανάκτησαν κατὰ
 τῶν ψευδαδελφῶν Ἰουδαίων. Μὲ δύναμιν λόγου ἀπεδείκνυσαν μωρὰς
 τὰς διδασκαλίας των. Ἐν τούτοις, τὸ δηλητήριο τῆς αἵρέσεως
 εἶχεν εἰσχωρήσει εἰς τὰς ψυχὰς πολλῶν. Παρὰ τὴν καλὴν των θέ-
 λησιν, δὲν ἐπανεπαύοντο εἰς τὰς βεβαιώσεις τῶν δύο ἀποστόλων.
 Ἦθελον ἄλλας ἰσχυροτέρας βεβαιώσεις. Τότε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀν-
 τιοχείας ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον, τὸν Βαρνάβαν, τὸν
 Τίτον (Γαλατ. β', 1) καὶ ἄλλους τινὰς ἐπισήμους Χριστιανούς εἰς
 Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἀναφέρουν καὶ νὰ συζητήσουν τὰ γενόμενα. Ἀπὸ
 τοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλὴμ προῆλθεν ἡ πλανημένη αὐτῇ δι-
 δασκαλία, ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔπρεπε καὶ νὰ διαφυσθῇ. Εἰς τὴν
 Ἱερουσαλὴμ ἄλλωστε ὑπῆρχον οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διδάσκαλοι
 καὶ ἐκεῖ ἦτο εὐκολώτερον νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ ἀπόστολοι.

Ἡ ἐπίσημος αὐτῇ ἀντιπροσωπεΐα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ
 Παύλου καὶ μετὰ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐξεκίνησε διὰ τὴν Ἱε-
 ρουσαλὴμ. Εἰς τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Σαμαρείας, ἀπὸ τὰς

όποίας διήρχοντο, διηγούντο τὴν θανασίαν προσέλευσιν εἰς τὸν Χριστιανισμόν χιλιάδων Ἑθνικῶν. Συγχρόνως ἀνέφερον καὶ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον μετέβαινον εἰς Ἱερουσαλήμ. Τοιουτοτρόπως προπαρεσκεύαζον τοὺς πιστοὺς νὰ δεχθοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀποστολικῆς συνόδου.

23. Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

(*Πράξ. ιε', 4 - 32*)

Ὁ Παῦλος μετὰ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐκεῖ ἔγιναν δεκτοὶ μετὰ πολλὴν ἐγκαρδιότητα. Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι μετὰ τοὺς πρεσβυτέρους ὑπέδεχθησαν αὐτοὺς ὡς ἀδελφούς καὶ συναγωνιστάς. Ἐνώπιον δὲ αὐτῶν καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας διηγήθησαν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἑθνικῶν καὶ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν οἱ ξεινοῖς Ἑθνεσι θύραν πίστεως.

Εἰς τοὺς λόγους τῶν ἐν τούτοις ἤρχισαν νὰ ἀντιλέγουν ὅχι οἱ ἀπόστολοι ἢ οἱ πρεσβύτεροι, ἀλλὰ μερικοὶ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι προήρχοντο ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων. Αὐτοὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν πῶς ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε ἦτο αὐστηρὸς Φαρισαῖος, κατέλυε τόσον φανερὰ τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Ἐπέμειναν μετὰ πείσμα, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ διὰ νὰ σωθοῦν, ἔπρεπε νὰ τηροῦν ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Τοιουτοτρόπως ἤθελαν νὰ κλείσουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς τοὺς νεκροὺς τύπους τῶν μωσαϊκῶν ἐντολῶν καὶ νὰ τὴν καταστήσουν ἀπλῶς μίαν ἰουδαϊκὴν αἵρεσιν.

Διὰ νὰ λυθῇ ἐπισήμως τὸ ζήτημα καὶ νὰ ὀρισθῇ σαφῶς ἡ ἀλήθεια, συνεκλήθη ἀποστολικὴ σύνοδος ἐν Ἱερουσαλήμ περὶ τὸ 51 μ.Χ. Εἰς αὐτὴν ἔλαβον μέρος πάντες οἱ ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοί. Πρόεδρος ἦτο ὁ ἀδελφός Θεὸς Ἰάκωβος. Ἐκεῖ ἐξήτασαν λεπτομερῶς τὰ γεγονότα καὶ τὰ συνεζήτησαν πολὺ. Ἀσφαλῶς οἱ αὐστηροὶ Ἰουδαῖοι καὶ Φαρισαῖοι θὰ ἔφεραν τὰς ἀντιρρήσεις τῶν μετὰ φανατισμὸν καὶ ζωηρότητα. Ὁ Παῦλος θὰ ὑπεστήριξε μετὰ θάρρους καὶ ἐπιμονὴν τὴν ἀλήθειαν.

Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πέτρος καὶ ὑπενθύμισε τὸ γεγονός τῆς Καισαρείας. « Γνωρίζετε καλὰ, εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἐμὲ πρῶτον νὰ διδάξω καὶ βαπτίσω τοὺς Ἑθνικοὺς. Σᾶς εἶπον, ὅτι εἰς τοὺς Ἑθνικοὺς ἐκείνους τῆς Καισαρείας ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅπως τὸ ἔδωσεν καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἰουδαίους. Οὐδεμίαν διάκρισιν ἔκαμε μεταξὺ ἐκείνων καὶ ἡμῶν. Λοιπὸν τώρα διατί ἀντιλέγετε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ θέλετε νὰ βάλετε βαρὺν ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλον τῶν Ἑθνικῶν Χριστιανῶν ; »

Ὅλοι ἐσίγησαν. Καὶ τότε ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Βαρνάβα διηγήθησαν πάλιν λεπτομερῶς ὅλα τὰ θαύματα καὶ τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς ἔκαμε μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν. Ἀπὸ τὰ γεγονότα δὲ αὐτὰ ἐφαίνετο καθαρώτατα ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπείθοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν ὁλοὲν περισσότερον. Οἱ ἀντιλέγοντες ἐσιώπησαν. Τελευταῖος ἀπὸ ὅλους ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀδελφός Θεὸς Ἰάκωβος. Ἀνεκεφαλαίωσε τὰ λεχθέντα καὶ διετύπωσε τὰ συμπεράσματα τῆς συνόδου, τὰ ὁποῖα ἐπεκύρωσε μὲ γνώμας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. « Αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶπεν ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος, ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ κατ'εὐθείαν τοὺς Ἑθνικοὺς εἰς τὴν νέαν θρησκείαν. Λοιπὸν ἐγὼ κρίνω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωμεν τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανούς μὲ τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου ».

Ὁλόκληρος ἡ σύνοδος ἐδέχθη τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Ἰακώβου. Ἀπὸ συμφώνου δὲ πάντες ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν, μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, τὸν Σίλαν καὶ τὸν Βαρσαββὰν πρὸς τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἀντιοχείας, διὰ νὰ ἀνακοινώσουν εἰς αὐτοὺς τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Μάλιστα δὲ συνέταξαν καὶ μίαν ἐπιστολὴν, ἡ ὁποία ὡς ἐπίσημον ἔγγραφον ἐδόθη, διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν οἱ ἀπόστολοι γράφουν πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς μεταξὺ τῶν ἄλλων, ὅτι « ἔδοξε τῷ ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος ». Τοιοῦτοτρόπως ἔληξε τὸ πολὺκροτον αὐτὸ ζήτημα καὶ ἐδόθη ἐπίσημος λύσις. Οἱ δὲ δύο ἀπόστολοι μετὰ τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιστολὴν

καὶ ἀνεκοίνωσαν τὰ ὅσα ἔγιναν πρὸς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι ἔχρησαν καὶ εἰρήνευσαν.

Ἐννοεῖται, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἰουδαΐζοντας ψευδαδέλφους δὲν ἡσύχασαν. Παρὰ τὴν γνώμην τῶν ἀποστόλων, αὐτοὶ ἐξηκολούθουν νὰ διδάσκουν τὰς αἰρετικὰς των διδασκαλίας. Ἰδίως δὲ κατεφέροντο κατὰ τοῦ Παύλου καὶ διέδιδον, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπόστολος καὶ συνεπῶς τὰ κηρύγματα του δὲν ἔχουν κύρος. Καὶ δὲν ἐτάρασσον μὲν ὅπως πρότερον τὴν Ἐκκλησίαν, πάντως ὅμως παρέσυρον ἄρκετοὺς μὲ τὸ μέρος των. Ἡ αἵρεσις των ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 70 μ.Χ., ὅποτε κατεστράφη ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ κατεδαφίσθη ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Τότε ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ ἄλλοι διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη καὶ τοιοῦτο-τρόπως ἔσβησεν ἡ αἵρεσις των.

24. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ. ιε', 35 - ις', 15)

Ὁ Παῦλος ἦτο ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν Χριστιανισμόν καὶ εἰς τοὺς Ἑθνικούς. Ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ κινούμενος ἐσκέφθη μὲ τὸν Βαρνάβαν διὰ τὸ νέον δρομολόγιον. Ἀπεφάσισαν νὰ διέλθουν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὰ ὅποια κατὰ τὴν πρώτην περιοδείαν εἶχον μεταβῇ. Ἄλλ' ὁ Βαρνάβας εἶχε μὲν τὴν καλὴν θέλησιν, δὲν εἶχεν ὅμως τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀντοχὴν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῶν ἀποστολικῶν περιοδειῶν. Αὐτὸς ἦτο εὐγενής, γλυκὺς, πρᾶος διδάσκαλος τῶν Χριστιανῶν. Ὁ Παῦλος ἦτο ἄνθρωπος τοῦ ἀγῶνος, ποὺ ἐγνώριζε νὰ ὑπερνικᾷ τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ προχωρῇ ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸ ἔργον του. Ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ συνεχίσουν μαζί τὴν περιοδείαν.

Τὴν περιοδείαν, τὴν ὁποίαν ἐσχεδίαζον νὰ κάμουν μαζί, τὴν καίσιστα ἀκόμη δυσκολωτέραν καὶ τὸ ὅτι ὁ νεαρὸς Μάρκος μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βαρνάβα ἤθελε νὰ ἔλθῃ μαζί των. Ὁ Παῦλος ἀντέτεινεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τοῦ Μάρκου καὶ ὑπενθύμισεν

εἰς τὸν Βαρνάβαν, ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην περιοδεῖαν ὁ Μᾶρκος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκουράσθη καὶ τοὺς ἐγκατέλειπεν.

Ὁ Βαρνάβας ὑπεχώρησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου καὶ μετὰ τὸν ἀνεψιὸν του Μᾶρκον ἔκαμε περιοδεῖαν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁ Βαρνάβας δὲν συνειργάσθη πλέον μετὰ τὸν Παῦλον, ἐνῷ ὁ Μᾶρκος βραδύτερον προσελήφθη ἀπὸ τὸν Παῦλον. Ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι ὁ Βαρνάβας ἔμεινεν εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰργάσθη μέχρι τοῦ θανάτου του διὰ τὴν θεμελίωσιν καὶ ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Κύπρῳ. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Σαλαμίνα, ὅπου καὶ μέχρι σήμερον ἐπιδεικνύεται ὁ τάφος του.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ὁ Βαρνάβας μετὰ τὸν Μᾶρκον, ὁ Παῦλος παρέλαβε τὸν Σίλαν καὶ ἐξεκίνησε μετὰ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας. Διῆλθε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν καὶ ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανούς. Ἀνῆλθεν εἰς τὰ μέρη τῆς Λυκαονίας καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Δέρβην καὶ τὰ Λύστρα. Ἐκεῖ ἐπανεῦρε τὸν νεαρὸν Τιμόθεον, τὸν ὅποιον παρέλαβε μαζί του, διότι ἐξετίμησε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του. Μαζί με αὐτὸν καὶ τὸν Σίλαν περιῆλθε τὰς ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Παντοῦ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἀνεγίνωσκον πρὸς ὅλους τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Συνίστων εἰς τοὺς Χριστιανούς νὰ τηροῦν μετὰ προσοχῆς ὅσα οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπεφάσισαν, διὰ νὰ μὴ ὑποπέσουν εἰς πλάνας καὶ αἱρέσεις.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέρασαν τὴν Φρυγίαν καὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὴν Γαλατίαν. Εἰς τὴν Γαλατίαν φαίνεται, ὅτι ἡσθένησεν ὁ Παῦλος καὶ ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ ἀρκετὸν χρόνον ἐκεῖ. Ἐλαβε δὲ μεγάλας περιποιήσεις ἀπὸ τοὺς Γαλάτας. Εἰς αὐτοὺς ἔγραφεν ἀργότερον, ὅτι καὶ τοὺς ὀφθαλμούς των ἀκόμη, ἐὰν ἦτο ἀνάγκη, θὰ τοῦ ἔδιδον (Γαλ. δ', 13-15). Ἄν καὶ ἀσθενῆς, δὲν ἔπαυε τὸ κήρυγμα. Περιήρχετο βραδέως χωρία καὶ πόλεις καὶ ἵδρυσεν ὅχι μίαν ἀλλὰ πολλὰς ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ἀργότερα ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὰς ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας. Ὅταν ἔγινε τελείως καλά, ἠθέλησε νὰ περιοδεύσῃ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ Πνεῦμα ὁμως τὸν ἠμπόδισε. Διὰ τοῦτο κατῆλθεν εἰς Μυσίαν μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ πορευθῇ εἰς Βιθυνίαν. Ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα καὶ πάλιν ἠμπόδισεν αὐτοῦς.

Ἦρχισαν νὰ ἀποροῦν διὰ τὸ δρομολόγιον, ποῦ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν. Ἐφθασαν εἰς τὴν Τρωάδα, πόλιν παράλιον, εἰς τὰ βορειοδυτικὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου καὶ ἐσταμάτησαν. Ἐκεῖ πρὸς μεγάλην των χαρὰν συνηντήθησαν μετὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. Ἀπεφάσισαν νὰ παραλάβουν καὶ αὐτὸν μαζί των. Ποῦ ὅμως θὰ ἐπήγαινον;

Ἐκείνην τὴν νύκτα ὁ Παῦλος εἶδεν ἓν ὄρομα. Εἶδε νὰ παρουσιάζεται ἐνώπιόν του ἀνὴρ Μακεδὼν, ὁ ὅποιος τοῦ εἶπε: « ΔΙΑΒΑΣ Εἰς ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ ΒΟΗΘΗΣΟΝ ἡμῖν ». Ἐνόησαν οἱ ἀπόστολοι, ὅτι αὐτὸ ἦτο διαταγὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μεταβοῦν εἰς Μακεδονίαν. Ἀμέσως δὲ μόλις εὔρον πλοῖον, ἀνεχώρησαν. Ἐπλευσαν κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Σαμοθράκην καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὴν Νεάπολιν, πόλιν παράλιον τῆς Μακεδονίας, τὴν σημερινὴν Καβάλλαν.

Ἐπειτα ἦλθον εἰς Φιλίππους, πόλιν μεγάλην, ἣ ὁποία ἀπεῖχε περὶ τὰ δεκαπέντε περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Νεάπολιν. Ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ρωμαϊκὴ ἀποικία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστρατοπέδευε πάντοτε ἀρκετὸς ρωμαϊκὸς στρατός. Πλουσία, ἐμπορικὴ, κατῳκεῖτο ἀπὸ Ἑλληνας, Ρωμαίους καὶ ὀλίγους Ἰουδαίους. Ἐκεῖ οἱ τρεῖς ἀπόστολοι, ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἄπρακτοι, ἤρχισαν κατόπιν τὴν διδασκαλίαν των. Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε συναγωγὴ, ἐδίδασκον εἰς ἓνα τόπον, ὅπου συνηθροίζοντο οἱ Ἑβραῖοι καὶ προσηύχοντο. Ἐπίστευσαν ἀρκετοί. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ γυνὴ πλουσία, ἔμπορος πορφυρῶν. Αὕτη παρεκάλεσε τοὺς ἀποστόλους νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν οἰκίαν της ὅλον τὸν καιρὸν, ποῦ θὰ διέμενον εἰς Φιλίππους.

25. ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ

(Πράξ. ις', 16 - 40)

Ἡμέρας τινὰς ἀκόμη ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Σίλα μετέβαινον εἰς τὸν τόπον τῆς προσευχῆς ἣ περιεφέροντο εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐδίδασκον. Τὸ κήρυγμά των ἤρχισε νὰ προκαλῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν

κατοίκων. Ἐγιναν δὲ θέμα κοινῆς συζητήσεως, ὅταν ἤρχισε νὰ διαφημίζῃ αὐτοὺς μία παιδίσκη, ἡ ὁποία κατείχετο ἀπὸ πνεῦμα πύθωνος. Ἐνα δηλαδὴ πνεῦμα πονηρὸν εἶχε καταλάβει τὴν κόρην ἐκείνην καὶ διὰ τοῦ στόματός της ἔδιδε πληροφορίας καὶ μαντείας. Μάλιστα οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης ἐπώλουν τὰς πληροφορίας αὐτὰς καὶ ἐκέρδιζον ἀρκετὰ χρήματα.

Ἡ κόρη λοιπὸν αὐτὴ ἠκολούθει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἐφώναζε πρὸς τοὺς κατοίκους :

— Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκουν εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Ἄλλ' ὁ Παῦλος δὲν ἤθελε τοιαύτας πονηρὰς διαφημίσεις. Ἐξεδίδωκε λοιπὸν τὸ πονηρὸν πνεῦμα καὶ ἐθεράπευσε τὴν κόρην. Τότε ὅμως ἡ κόρη ἔχασε τὴν μαντικὴν τῆς δύναμιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐξημίωσε πολὺ τοὺς κυρίους της. Ἐκεῖνοι ἠγανάκτησαν ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, τοὺς συνέλαβον καὶ μὲ φωνὰς καὶ κραυγὰς τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου οἱ δύο Ῥωμαῖοι ἀρχοντες ἐδίκαζον καὶ ἐκανόνιζον τὰς ὑποθέσεις τοῦ λαοῦ. Δὲν ἐτόλμησαν ὅμως νὰ ὁμολογήσουν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι τοὺς ἐξημίωσαν οικονομικῶς, ἐπειδὴ ἐθεράπευσαν τὴν παιδίσκην. Ἐπενόησαν ἄλλην κατηγορίαν. Ἐκρυψαν τὴν ἰδιοτέλειάν των κάτω ἀπὸ τὴν φιλοπατρίαν.

— Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, εἶπον, ἂν καὶ εἶναι Ἰουδαῖοι, ταρασσοῦν τὴν πόλιν. Προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιβάλουν ἥθη, τὰ ὁποῖα δὲν ἀρμόζουν εἰς ἡμᾶς, ποὺ εἴμεθα Ῥωμαῖοι.

Ὁ λαὸς εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ἐξηγέρθη. Οἱ στρατηγοί, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ὅλοι οἱ Ῥωμαῖοι, περιεφρόνουν τοὺς Ἰουδαίους, διέταξαν τοὺς ραβδούχους νὰ μαστιγώσουν τοὺς ἀποστόλους.

Οἱ ραβδοῦχοι ἔλαβον τὰ στριμμένα μαστίγια τῶν, ἐγύμνωσαν τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς ραβδίζουν μὲ δύναμιν καὶ τέχνην. Αὐτοὺς τοὺς ραβδισμοὺς θὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ Παῦλος, ὅταν ἀργότερα ἔγραφε περὶ τῶν διωγμῶν του εἰς τοὺς Κορινθίους (Β' Κορινθίους ια', 25). Ἐπειτα οἱ στρατηγοὶ διέταξαν καὶ τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ συνέστησαν αὐστηρὰν φρουρῇσιν. Ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς ἔρριπεν εἰς τὴν βαθυτέραν φυλακὴν.

Διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ἔδεσε τὰ πόδια των εἰς δύο βαρέα ξύλα, ἐπίτηδες κατεσκευασμένα.

Οἱ δύο ἀπόστολοι ἔχαιρον διὰ τὰ παθήματά των καὶ ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι μὲ ἀπορίαν καὶ θανάσιμον τοὺς ἤκουον. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὅμως ἓνας ἰσχυρὸς σεισμός συνεκλόνησεν ὁλόκληρον τὴν πόλιν. Ἰσχυρότερος ἦτο εἰς τὸ μέρος τῆς φυλακῆς. Τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς ἐσεισθήσαν μὲ ὀρμὴν· αἱ θύραι ἠλοίχθησαν. Τὰ δεσμὰ τῶν κρατουμένων συνετρίβησαν καὶ ἐλύθησαν. Τρομαγμένος ὁ δεσμοφύλαξ ἐξύπνησε καὶ ἔσπευσε πρὸς τὰ κελία τῆς φυλακῆς. Ὅταν εἶδε τὰς θύρας ἀνοικτάς, ἐνόμισεν, ὅτι οἱ κατὰδικοὶ ἐδραπέτευσαν. Ἀμέσως ἐσκέφθη, ὅτι τὸν περίμενει σκληρὰ τιμωρία, ἴσως καὶ θάνατος, διότι θὰ ἐθεωρεῖτο ὑπεύθυνος τῆς ἀποδράσεως. Ζαλισμένος ἀνέστυρεν ἀπὸ τὴν ζώνην του μίαν μάχαιραν, διὰ νὰ αὐτοκτονήσῃ.

Ἀλλὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰς διαθέσεις τοῦ δεσμοφύλακος καὶ τοῦ ἐφώνασε :

— Μὴ ἐπιχειρήσῃς τίποτε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου, διότι εἴμεθα ὅλοι ἐδῶ.

Ἐξήτησε τότε ὁ δεσμοφύλαξ καὶ τοῦ ἔφεραν φῶτα. Ἐπεσέωρθε τὴν φυλακὴν, εἶδεν ὅλους τοὺς κρατουμένους εἰς τὰς θέσεις των καὶ συνῆλθεν ἀπὸ τὸν τρόμον. Ἀλλὰ τότε ἐσκέφθη, ὅτι ὁ σεισμός αὐτὸς καὶ τὸ ἀνοιγμα τῶν θυρῶν εἶναι ἀσφαλῶς ἔργον τοῦ Θεοῦ τῶν ἀποστόλων. Ἐπεσεν ἀμέσως εἰς τοὺς πόδας των καὶ τοὺς ἠρώτησε μὲ σεβασμόν :

— Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω, διὰ νὰ σωθῶ ;

— Νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστόν, σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου, τοῦ εἶπον ἐκεῖνοι.

Τοὺς ὠδήγησεν ἀμέσως εἰς τὸν οἶκον του. Κατὰ τὰς μεσονυκτίους δὲ ἐκείνας ὥρας ἐκατηχήθη καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του. Πορέθεσεν ἔπειτα τράπεζαν καὶ συνέφαγον μετὰ τῶν ἀποστόλων.

Τὴν ἐπομένην πρωίαν οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ραβδούχους εἰς τὴν φυλακὴν μὲ διαταγὴν εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ ἀπολύσῃ τοὺς δύο φυλακισμένους. Ἀλλ' ὁ Παῦλος διεμαρτυρήθη μὲ σθένος κατὰ τῶν στρατηγῶν.

— Εἶμεθα, εἶπε, Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐδάρημεν καὶ ἐφυλακίσθημεν ἀδίκως. Ζητοῦμεν ἱκανοποίησιν. Πρέπει νὰ ἔλθουν ἐδῶ οἱ ἴδιοι οἱ στρατηγοὶ νὰ μᾶς βγάλουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν.

Οἱ δύο στρατηγοὶ ἐφοβήθησαν πολὺ, ὅταν ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ δύο ἀπόστολοι ἦσαν Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐγνώριζον, ὅτι ἀδικία, καὶ μάλιστα τοιαύτη ἐξευτελιστικὴ ἀδικία, κατὰ Ρωμαίου πολίτου τιμωρεῖται αὐστηρότατα. Ἦρκει μία καταγγελία ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ χάσουν τὴν θέσιν των, ἴσως καὶ τὴν ζωὴν των. Ἦλθον λοιπὸν φοβισμένοι καὶ ταπεινωμένοι, ἀπηλευθέρωσαν μόνοι των τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ τοὺς συνώδευσαν ἔξω μὲ πολὺν σεβασμόν. Ἐπλήρωσαν τοιοῦτοτρόπως τὴν ἀδικίαν, τὴν ὁποίαν τόσον ἀπερискέπτως εἶχον διαπράξει.

✕ 26. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ✕

(Πράξ. ιζ', 1-15)

Ὁ Παῦλος μετὰ τὴν ἀποφυλακισίν του ἔμεινεν ἐπὶ ἀρκετὰς ἀκόμη ἡμέρας εἰς Φιλίππους. Ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν καὶ προσεῖλκε νέα μέλη εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ πολὺ ἀκόμη ἐκεῖ. Εἶχε διαταχθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ διαβῇ εἰς Μακεδονίαν (κεφ. 24). Ἦτο λοιπὸν καιρὸς τώρα νὰ διέλθῃ καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας μακεδονικὰς πόλεις. Μὲ εὐχὰς καὶ θερμὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης τῶν Φιλιππησίων Χριστιανῶν ἀνεχώρησεν. Ἀκολουθῶν τὴν μεγάλην Ἐγνατίαν ὁδὸν ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ ἦλθεν εἰς Θεσσαλονικὴν μαζί μὲ τοὺς βοηθοὺς του.

Ἡ πόλις αὕτῃ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μεγάλη, ἐμπορικὴ καὶ πλουσία. Διωκεῖτο ἀπὸ Ρωμαίους ἄρχοντας, οἱ ὅποιοι δὲν ὠνομάζοντο ὕπατοι ἢ πραίτωρες, ἀλλὰ πολιτάρχαι. Κατωκεῖτο κυρίως ἀπὸ Ἕλληνας, ἀρκετοὺς Ρωμαίους καὶ πολλοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι εἶχον καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Παῦλος ἤρχισε τὸ κήρυγμά του εἰς τὴν συναγωγὴν. Ἐπὶ τρία συνεχῇ Σάββατα διελέγετο πρὸς τοὺς Ἑβραίους. Ἀνέλυε δηλαδὴ εἰς αὐτοὺς, ὅπως ὁ διδάσκαλος πρὸς τοὺς μικροὺς μαθητάς, τὰς

Γραφάς καὶ ἀπεδείκνυνεν, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Μεσσίας. Μερικοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐγίναν Χριστιανοί. Μετ' ὀλίγον δὲ πολλοὶ εὐσεβεῖς Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς παρακολουθοῦντας τὰ τῆς συναγωγῆς καὶ πληθὸς γυναικῶν, ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων μάλιστα, ἐπίστευσαν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν.

Ἡ ταχεῖα αὕτῃ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἀναφέρει εἰς μίαν του ἐπιστολὴν (Α' Θεσσαλονικεῖς α', 5 - β', 3), παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ μείνῃ ἐπὶ ἄρκετὰς ἑβδομάδας εἰς Θεσσαλονίκην. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ οἱ Φιλιππηῖοι, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον του, τοῦ ἔστειλαν δύο φορὰς βοηθήματα (Φιλιππησίους δ' 16). Ὁ Ἰάσων, νεοφώτιστος Χριστιανὸς τῆς Θεσσαλονίκης, διέθεσε τὸν οἶκον του ὡς κατοικίαν τῶν ἀποστόλων. Τοιοῦτοτρόπως τὸ κήρυγμα, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Παύλου, τὴν βοήθειαν τῶν πιστῶν καὶ πρὸ παντὸς χάρις εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἔφερε πολλοὺς καρποὺς.

Ἄλλ' ἀκριβῶς αὕτῃ ἡ καρποφορία τοῦ κηρύγματος ἐξηρέθισε μερικοὺς φανατικοὺς Ἰουδαίους. Αὐτοὶ μὲ ὑποσχέσεις ἢ καὶ μὲ πληρωμὴν παρέσυραν μερικοὺς ἀγοραίους, ἀργοσχόλους δηλαδὴ καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, ἐναντίον τῶν ἀποστόλων. Τοὺς ἔβαλαν καὶ ἐφώναζον κατ' αὐτῶν, μολονότι οἱ ἀλήται αὐτοὶ οὔτε διὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν οὔτε διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐνδιέφεροντο. Ἐπληρώθησαν ὅμως καὶ ἕκαμαν μεγάλην ὀχλαγωγίαν.

Αὐτοὶ λοιπόν, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὸν περίεργον ὄχλον, ὥρμησαν νὰ συλλάβουν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰάσωνος. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εὔρον αὐτοὺς ἐκεῖ, συνέλαβον τὸν Ἰάσωνα μαζί μὲ ἄλλους ἀδελφούς καὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως τοὺς ὠδήγησαν εἰς τοὺς πολιτάρχας. Ἐκεῖ οἱ Ἰουδαῖοι κατηγορήσαν τοὺς ἀποστόλους ὡς ταραχοποιούς καὶ τὸ χειρότερον, τοὺς κατηγορήσαν, ὅτι συνομωτοῦν κατὰ τοῦ Καίσαρος. Παρεξήγησαν ἢ καὶ διέστρεψαν ἐπίτηδες τοὺς λόγους τοῦ Παύλου, περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ κατήγγειλαν μὲ ὑποκριτικὴν ἀγανάκτησιν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι θέλουν δῆθεν νὰ ἐγκαθιδρύσουν νέαν βασιλείαν καὶ νὰ καταργήσουν τὸν Καίσαρα.

Ὁ ὄχλος, παρασυρόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγοραίους αὐτούς, ἐκραύγαζε μὲ ἀγανάκτησιν. Οἱ πολιτάρχαι ἐφοβήθησαν καὶ ἐζήτησαν

ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἰάσωνα. Ὁ Ἰάσων, εὐνόητος πολίτης τῆς Θεσσαλονίκης, ἔδωκεν ἱκανὰς ἐξηγήσεις. Διέψευσε τὰς κατηγορίας καὶ ἀφένθη μαζί με τοὺς ἄλλους ἀδελφούς ἐλεύθερος. Κίνδυνος βέβαια κατὰ τῶν ἀποστόλων ἐκ μέρους τῶν ἀρχόντων δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ὑπῆρχεν ὅμως κίνδυνος ἐκ μέρους τῶν φανατισμένων Ἰουδαίων καὶ τῶν ἀγοραίων ἀνθρώπων. Πισανὸν νὰ ἔφθανον ἐκεῖνοι καὶ μέχρις ἐγκλήματος. Διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ σκεφθέντες ἔστειλαν διὰ νυκτὸς εἰς Βέροϊαν τὸν Παῦλον μετὰ τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, τοῦ Λουκᾶ παρσιμέναντος εἰς τὴν Θεσσαλονίκην.

Ἐκεῖ ὁ Παῦλος εὗρε πολὺ καλὴν ὑποδοχὴν, διότι οἱ Βεροιεῖς ἦσαν εὐγενέστεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Θεσσαλονίκης. Μὲ προσοχὴν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐκτὸς τῆς συναγωγῆς ἤκουον τὸ κήρυγμα καὶ προθύμως τὸ ἐδέχοντο. Εἰς ὀλίγον διάστημα ἐβαπτίσθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες. Αὐτοὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην ἐν Βεροίᾳ Ἐκκλησίαν. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ κηρύγματα ἐξηκολούθουν, οἱ πιστοὶ ἤϋξανον.

Ἡ φήμη τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἐφθασεν εἰς Θεσσαλονίκην. Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ἀγοραῖοι ἐξεμάνησαν καὶ πάλιν. Ἔσπευσαν εἰς τὴν Βέροϊαν καὶ ἤρχισαν νὰ φανατίζουν πάρα πολὺ τὸν ὄχλον κατὰ τοῦ Παύλου. Οἱ πιστοί, διὰ νὰ ἀσφαλίσουν τὴν πολύτιμον ζωὴν τοῦ ἀποστόλου, ἔστειλαν αὐτὸν μετὰ συνοδείαν εἰς παράλιόν τι μέρος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἔστειλαν μετὰ πλοῖον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἔμειναν εἰς τὴν Βέροϊαν. Εἶχον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναχωρήσουν καὶ αὐτοὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ τὰς Ἀθήνας.

27. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 15 - 34)

Αἱ Ἀθῆναι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Παύλου δὲν εἶχον βέβαια τὴν πρώτην αὐτῶν δύσιν καὶ δέξιν. Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι καὶ κυρίως ἡ ρωμαϊκὴ ὑποδουλῶσις εἶχον περιορίσει τὴν δόξαν τῶν Ἀθηναίων. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἐθιωρύντο καὶ ἦσαν ἀκόμη ἡ πόλις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἰδίως τῆς σοφίας. Τὰ ὑπέρχα

μαρμάρινα κτίρια, τὰ εὐρύχωρα στάδια, ἡ ώραία ἀγορά μὲ τὰς πολυπληθεῖς στοάς, οἱ εὐρεῖς δρόμοι καὶ αἱ ώραiai πλατεῖαι καὶ πρὸ παντὸς τὸ ἀριστούργημα τῆς Ἀκροπόλεως ἔδιδον εἰς αὐτὰς μοναδικὴν ὡραιότητα. Πληθὸς ἀπὸ ἐκλεκτὰ ἀγάλματα ἐκόσμων αὐτάς. Ἀγάλματα διασήμεων ἀνδρῶν, ἀγάλματα μυθικῶν προσώπων, ἰδίως δὲ ἀγάλματα θεῶν καὶ ἡμιθέων ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὰς πλατεῖας καὶ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν. « Εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε κάποιος Ρωμαῖος ποιητής, εὐκολώτερα ἡμπορεῖτε νὰ εὔρετε ἓνα θεόν, παρὰ ἓνα ἄνθρωπον ».

Εὐσεβεῖς καὶ κατὰ βάθος δεισιδαίμονες οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελον νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεὸν ἢ τοὺς ἀληθινούς θεούς. Ἐπίστευον εἰς τὴν πολυθειάν καὶ διὰ τοῦτο εἶχον κατείδωλον, γεμάτην δηλαδὴ ἀπὸ εἰδωλα θεῶν τὴν πόλιν των. Ἐφοβοῦντο ὅμως μήπως ἐκτὸς τοῦ Διός, τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Ἑρμοῦ, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων γνωστῶν θεῶν, ὑπάρχει καὶ κανεὶς ἄλλος ἄγνωστος θεός. Διὰ τοῦτο ἀνήγειραν καὶ βωμόν, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσαν τῷ ἀγνώστῳ θεῷ. Πολλοὶ τοιοῦτοι βωμοὶ ὑπῆρχον κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία ὠδηγοῦσε πρὸς τὸ Φάληρον.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἡσχολοῦντο ὅπως καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν φιλοσοφίαν. Αἱ ὑπάρχουσαι φιλοσοφικαὶ σχολαὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς δὲν ἔφθανον βέβαια τὰς μεγάλας σχολὰς τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε καὶ ἔζων ὀνομαστοὶ φιλόσοφοι. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ κληρονομικότητος καὶ ἐξ ἀνατροφῆς ἡγάπων πάντοτε τὴν σοφίαν καὶ ἠρεύνων νὰ εὔρουν τὴν ἀλήθειαν. Ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ βεβαιώνεται, ὅτι καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πάντες οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καινότερον.

Μεταξὺ τῶν φιλοσοφούντων τῆς ἐποχῆς διεκρίνοντο κυρίως οἱ στωικοὶ καὶ οἱ ἐπικουρείοι φιλόσοφοι. Οἱ στωικοὶ ἐδίδασκον, ὅτι μόνον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία ἔχουν σημασίαν εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ δίδῃ προσοχὴν εἰς τὰ ἄλλα πράγματα· οὔτε εἰς τὴν ὑγείαν ἢ τὴν ἀσθένειαν, οὔτε εἰς τὴν μόρφωσιν ἢ τὴν ἀμάθειαν, οὔτε εἰς τὸν πλοῦτον ἢ τὴν πτωχείαν, οὔτε εἰς τὴν χαρὰν ἢ τὸν πόνον. Ὁ θεὸς εἶναι, ἔλεγον, μία οὐσία, ποὺ γεμίζει τὸν κόσμον.

Ὑπεράνω ὁμως ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχει ἡ εἰμαρμένη, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὰς θελήσεις της εἰς τὸ σύμπαν. Τίποτε δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν. Ἐλευθερία λοιπὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει. Ὅ,τι κάμνει, καλὸν ἢ κακόν, τὸ κάμνει, διότι τὸ διατάσσει ἡ εἰμαρμένη. Συνεπῶς δὲν ἔχει εὐθύνην διὰ τὰς πράξεις του. Ὁ κόσμος θὰ εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος, διότι ἡ ἰδία εἰμαρμένη κυβερνᾷ. Οἱ κακοὶ καὶ τὸ κακὸν θὰ ὑφίστανται πάντοτε, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλπίς, ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἀθάνατος. Ὅταν τὸ σῶμα ἀποθνήσκῃ, αὐτὴ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴν θεῖαν οὐσίαν.

Ἡ φιλοσοφία τῶν στωικῶν ἔκαμνε τὸν ἄνθρωπον σκληρὸν καὶ ἀνάλγητον, ἐγέμιζε τὴν ψυχὴν μὲ λύπην καὶ ὠδηγοῦσε πολλὰς μέχρις αὐτοκτονίας.

Οἱ δὲ ἐπικούριοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶχον ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ πρώτου διδασκάλου των, τοῦ Ἐπικούρου. Ἐδίδασκον, ὅτι ὁ κόσμος ἔγινε μόνος του ἀπὸ τὴν ἔνωσιν ὑλικῶν μορίων. Ὁ θεὸς δὲν ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ αὐτόν. Δὲν παρακολουθεῖ οὔτε καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν τύχην τοῦ κόσμου. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι πνεῦμα ἀθάνατον, ἀλλὰ ὕλη λεπτοτέρα τοῦ σώματος καὶ ἀποθνήσκει, ὅπως καὶ τὸ σῶμα. Λοιπὸν μέλλουσα ζωὴ καὶ μέλλουσα ἀναπαύδοσις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ.

Οἱ λεγόμενοι ἡθικοὶ νόμοι πρέπει νὰ εἶναι σεβαστοί, μόνον ὅταν ἐξυπηρετοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ συμφωνοῦν μὲ τὰς ἐπιθυμίας του. Ὅταν ὁμως εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ ἀπολαύσεις τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιτρέπεται νὰ καταπατῶνται. Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀγαθῶν εἶναι σκοπὸς τῆς ζωῆς. Οἱ κόποι καὶ αἱ θλίψεις εἶναι κακόν καὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγονται. « Φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν· πέραν δὲ τοῦ τάφου οὐδέν »· αὐτὸ θὰ ἔμπορῶσε νὰ εἶναι τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα τῶν ἐπικουρείων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ διδασκαλία ὁμως αὕτη, ταπεινὴ καὶ ἀγενής, ἔκαμνε τὸν ἄνθρωπον ὅμοιον πρὸς τὰ ἄλογα ζῷα.

Αὐταὶ ἦσαν αἱ φιλοσοφικαὶ διδασκαλίαι, αἱ ὁποῖαι περισσότερον ἐπεκράτουν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνῶ δὲ αἱ διδασκαλίαι τῶν μεγάλων ἀρχαίων φιλοσόφων ὠδηγοῦσαν τὸν ἄνθρωπον πρὸς

τὸν Θεόν, αὐταὶ τὸν ἀπεμάκρυνον ἀπὸ τὸν Θεόν. Τοῦ ἐνέβαλλον τὴν ἀπιστίαν, τὸν ὡδηγοῦσαν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τοῦ ἔφερον μελαγχολίαν καὶ δυστυχίαν. Φυσικά, ὅσοι ἐδίδασκον καὶ ὅσοι ἐδέχοντο τὰς διδασκαλίας αὐτὰς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀκούσουν μὲ εὐχαρίσῃσιν καὶ νὰ δεχθῶν μὲ προθυμίαν τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, τὴν ὁποίαν ἔφερεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

28. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 16 - 34)

Ὁ Παῦλος δὲν ἤρχισε τὰ κηρύγματα, ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Ἐπερίμενε τὴν ἔλευσιν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροιαν τῶν βοηθῶν του, τοῦ Σίλα, Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναμονῆς περιεφέρετο εἰς τὴν πόλιν. Ἐβλεπε μὲ ἐκπληξιν τὸ πλῆθος τῶν ἀγαλμάτων καὶ ἐξηγείρετο τὸ πνεῦμα του ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτὰ εἰδωλα καὶ τοὺς βωμούς. Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην πόλιν εἶχε παρατηρήσει αὐτὸ τὸ φαινόμενον. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς πολλάκις ἐπεσκέφθη καὶ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἤρχισε τὰς πρῶτας ἐνεργείας του. Συνεζήτη με τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ θεμάτων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, πού εἶχον σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν. Τὰς ὁμιλίας παρηκολούθουν καὶ Ἕλληνες προσήλυτοι, οἱ ὅποιοι μάλιστα καὶ θὰ ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ γίνῃ γνωστὸς ὁ Παῦλος καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους Ἀθηναίους.

Πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους εἰς τὴν ἀγορὰν ἐστράφη ἔπειτα ὁ Παῦλος καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διελέγετο πρὸς τοὺς ἐντυχάνοντάς. Τὰς διδασκαλίας του ἐπρόσεξαν ἰδιαίτερως μερικοὶ ἐκ τῶν ἐπικουρείων καὶ στωικῶν, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπαραξενεύθησαν πολὺ ἀπὸ αὐτὰ πού ἤκουον. Ἐπειδὴ ἐπίστευον, ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι σοφοὶ καὶ αὐτοὶ μόνοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν ἐπὶ ζητημάτων θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν, ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἀποστομώσουν, ἤρχισαν νὰ τὸν συκοφαντοῦν. Τὸν ὠνόμαζον σπερμολόγον, διότι δῆθεν εἶχε συλλέξει ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξένας γνώμας,

τὰς ὁποίας τώρα προσεπάθει νὰ σπείρη εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλοι, ὅταν τὸν ἤκουον νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν κατηγόρουν, ὅπως ἄλλοτε μερικοὶ κατηγόρησαν τὸν Σωκράτην, ὅτι εἰδάσκει καὶ νὰ δαίμονια.

Τοιοῦτοτρόπως ἓνας θόρυβος ἐδημιουργήθη γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου. Ἡ περιέργεια ὅλων ἐκεν-

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας.

τήθη. Ἦθελον ἐπὶ τέλους νὰ μάθουν καθαρά τί ἐδίδασκεν ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Παρέλαβον δὲ αὐτὸν φιλόσοφοι καὶ λαός, τὸν ἔφεραν κάτωθεν τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὸν Ἀρειον Πάγον καὶ τοῦ εἶπον :

— Ἀντελήφθημεν, ὅτι κηρύττεις μερικά παράξενα διδάγματα. Θέλομεν νὰ μάθωμεν ποῖα εἶναι αὕτη ἢ νέα δι' ἡμᾶς διδασκαλία σου.

Ἐκεῖ, εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχον ὁμιλήσει τόσοι ῥήτορες καὶ σοφοί, ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος τὴν νέαν ἀληθινὴν σοφίαν. Ἐπειδὴ ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἠὺχαριστοῦντο εἰς τὰς ὥρας ἡμερορίας, ἔκαμεν ἓνα ὑπέροχον λόγον, τοῦ ὁποῖου περίληψις διεσώθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ. Δὲν ὠμίλησεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλ' ὠμίλησε μὲ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἐδανείσθη ἀπὸ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀληθεῖ φιλοσοφίαν.

—Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπεν, ἐγὼ σᾶς θεωρῶ ὡς τοὺς περισσότερον φιλοθρήσκους ἀνθρώπους· διότι περιερχόμενος τὴν πόλιν σας εἶδον τὰ πολλὰ σεβάσματα σας καὶ μεταξύ αὐτῶν εἶδον καὶ ἓνα βωμὸν ἀφιερωμένον τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ. Αὐτὸν τὸν ἄγνωστον Θεόν, τὸν ὁποῖον χωρὶς νὰ γνωρίζετε τιμᾶτε, αὐτὸν ἐγὼ κηρύττω πρὸς σᾶς. Ὁ Θεὸς αὐτὸς δὲν εἶναι μία ἀπλήρῃ δύναμις σκορπισμένη εἰς τὸν κόσμον· οὔτε εἶναι πάλιν ξένος καὶ ἄσχετος πρὸς τὸν κόσμον. Ὅχι! Αὐτὸς ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν. Εἶναι Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, χωρὶς νὰ ἔχη αὐτὸς κανένα κύριόν του.

Διὰ νὰ ἀντικρούσῃ δὲ τὴν διδασκαλίαν τῶν στωικῶν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ἴσοι μεταξύ των, καὶ τὴν πεποίθησιν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐκτὸς αὐτῶν εἶναι βάρβαροι, ἐκήρυξεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δημιουργὸς ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ἐπλάσεν ὅλα τὰ ἔθνη ἐξ ἐνὸς αἵματος, ἀπὸ μίαν δηλαδὴ οὐσίαν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ τὸ δικαίωμα νὰ κατοικοῦν εἰς ὅλην τὴν Γῆν. Αὐτὸς δὲ ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων τὸν πόθον νὰ ἀναζητοῦν, διὰ νὰ εὑρουν καὶ γνωρίσουν καλὰ τὸν Θεόν. Ἄν καὶ ὁ Θεὸς δὲν εὑρίσκεται μακρὰν ἀπὸ ἓνα ἕκαστον, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ἄλλωστε ἡμεῖς εἴμεθα γένος τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ξὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ὁμοιάζει μὲ τὰ εἶδωλα τὰ λίθινα ἢ τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσαῖ, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸς εἶναι ἄπειρος· δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας ὑπηρεσίας, οὔτε καὶ ἀπὸ ἄλλο τι πρᾶγμα.

Μὲ τὸ πρῶτον αὐτὸ μέρος τοῦ λόγου του ὁ ἀπόστολος ἐπολέμησε τὰς πεπλανημένας ἀντιλήψεις τῶν Ἀθηναίων περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Φαίνεται δέ, ὅτι μὲ πολλὴν προσοχὴν παρηκολούθη-

σαν τὰ θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ αὐτὰ διδάγματα οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἔστρεψε τὸν λόγον περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Ὁμιλήσας περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ συνέστησε μετάνοιαν. Διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς πίστεως πρὸς Ἰησοῦν Χριστὸν κατορθώνεται ἡ σωτηρία. « Εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὅλης τῆς οἰκουμένης τοὺς ἀνθρώπους ζῶντας καὶ νεκρούς. Αὐτὸν δὲ ὡς κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀνέστησεν ὁ Θεὸς ἐκ νεκρῶν... »

Ὅταν ἤκουσαν περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν, ἄλλοι ἐξεπλάγησαν, ἄλλοι ἀντεῖπον καὶ ἄλλοι περιέπαιζον. Μερικοὶ ἐζήτησαν νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν καὶ πάλιν. Ἡ ὁμιλία ἐν τούτοις αὐτὴ ἔφερε κάποιον καρπόν. Ἐπίστευσαν μερικοὶ, μεταξύ τῶν ὁποίων μία γυνὴ ὀνομαζομένη Δάμαρις καὶ εἰς Ἀρεοπαγίτης ὀνόματι Διονύσιος. Αὐτὸς δέ, κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν, ἐγίνε καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηνῶν.

† 29. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΤΑΒΑΙΝΕΙ ΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 1-8)

Εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν ἔφερε σπουδαῖα ἀποτελέσματα τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου. Ἡ σοφία τῆς ἐποχῆς ἡμπόδιζε τοὺς Ἀθηναίους νὰ δεχθοῦν τὴν αἰωνίαν σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος, ἂν καὶ εἶχεν ἀποφασίσει προηγουμένως νὰ παραμείνῃ εἰς Ἀθήνας, μέχρις ὅτου ἔλθουν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν οἱ βοηθοὶ του, ἐγκατέλειψε τὴν πόλιν τῆς σοφίας, διὰ νὰ πορευθῇ εἰς τὴν Κόρινθον, τὴν πόλιν τοῦ πλούτου. Ἐπορεύετο μὲ κάποιον δισταγμόν, διότι ἐσκέπτετο, ὅτι ἡ σοφία τοῦ κόσμου καὶ ὁ πλοῦτος δὲν ἀφήνουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ ἴδιος ἔγραφεν ἀργότερα πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι « ἐν φ ὁ β ω καὶ τ ρ ὁ μ ω π ο λ λ ῶ ἦλθον πρὸς σᾶς » (Α' Κορινθίους β', 3).

Ἡ Κόρινθος, « ἡ πόλις τῶν δύο θαλασσῶν », ὅπως τὴν ὠνόμαζον οἱ ποιηταί, ὡς ἐκ τῆς κεντρικῆς τῆς θέσεως εἶχε σπουδαιότατον ἐμπόριον καὶ σημαντικωτάτην κίνησιν. Πλοῦτος δὲ πολὺς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη συνεσθρεύετο εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἔκαμνε τὴν πλουσιωτέραν

πόλιν τῆς Ἑλλάδος. Συνέπεια δὲ τοῦ πλούτου ἦτο ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἀσωτία. Ὑπέροχα κτίρια, μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ καὶ ὠραῖα ἀγάλματα — ὅσα εἶχεν ἀφήσει ὁ λεηλατήσας τὴν πόλιν Ρωμαῖος στρατηγὸς Μόμμιος (146 π.Χ.) — ἐκόσμουσαν αὐτήν. Ἔνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεώς της ὠρίσθη ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους πρωτεύουσα ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κάτοικοί της ἀνῆρχοντο εἰς ἑκατὸν χιλιάδας, ἐνῶ οἱ δοῦλοι ὑπερέβαινον τὰς τετρακοσίας χιλιάδας. Εἰς αὐτὴν κατῴκουν καὶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι εἶχον καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων ηὔξηθη, διότι ἤλθον πολλοὶ ἀπὸ τὴν Ρώμην. Αὐτοὶ εἶχον διωχθῆ ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου ἔνεκα τῶν ταραχῶν, ποὺ ἔκομνον ἐκεῖ.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἤλθον ἀπὸ τὴν Ρώμην, ἦσαν κοὶ δύο σύζυγοι, ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα, οἱ ὅποιοι κατήγοντο ἀπὸ τὸν Πόντον. Μὲ αὐτοὺς πρῶτον ἐσχετίσθη ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ ἦσαν σκηνοποιοί, ὁ δὲ Παῦλος ἐγνώριζε τὴν τέχνην αὐτὴν, συνειργάζετο μὲ αὐτούς, διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνει καὶ τὸ κύριον ἔργον του, δηλαδή τὸ κήρυγμα. Ἦρχισε νὰ διδάσκη πρῶτον εἰς αὐτοὺς τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Κάθε δὲ Σάββατον μετέβαιναν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διελέγετο πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας προσηλύτους. Ἐπεισε δὲ μερικοὺς νὰ βαπτισθοῦν εἰς Χριστόν. Πάντως ὁμως δὲν ἐγένετο σπουδαία ἐργασία.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἤλθον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Σίλας μὲ τὸν Τιμόθεον, οἱ ὅποιοι τοῦ ἔφερον ἐκ μέρους ἴσως τῶν Φιλιππησίων χρηματικὸν βοήθημα (Φιλιπ. δ', 15. Β' Κορ. ια', 9). Τοιοῦτοτρόπως ὁ Παῦλος, μὴ ἔχων τῶρα ἀνάγκην νὰ διασέτῃ τὸν πολυτίμον χρόνον του διὰ βιοποριστικὴν ἐργασίαν, ἤρχισε νὰ κηρύττῃ μὲ μεγαλύτερον ζῆλον καὶ ἐπὶ περισσότερον χρόνον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ τὴν πρώτην του ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς.

Ὁ Σίλας καὶ ἰδίως ὁ Τιμόθεος ἐπληροφόρησαν τὸν Παῦλον, ὅτι ὁ διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἐσυνεχίζετο· ἀλλ' οἱ Χριστιανοὶ ἔμενον σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν. Μερικοὶ μόνον ἀπὸ αὐτούς, ἔπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι πολὺ συντόμως θὰ ἐγένετο ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου, εἶχον ἐγκαταλείψει τὰς ἐργασίας των καὶ ἔζων εἰς βάρος τῶν πλουσίων ἀδελφῶν. Ἄλ-

λοι πάλιν εἶχον ἀνησυχίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀποθανόντων συγγενῶν των.

Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν πρώτην ἐπιστολήν του πρὸς Θεσσαλονικεῖς. Τοὺς συγχαίρει διὰ τὴν σταθερὰν πίστιν καὶ τοὺς ὀνομάζει ὑπόδειγμα καλῶν Χριστιανῶν. Τοὺς συνιστᾷ κατόπιν νὰ ἐργάζωνται ὅπως καὶ πρότερον, διότι εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσιέτω. Περὶ δὲ τῆς δευτέρας παρουσίας βεβαιώνει, ὅτι θὰ ἔλθῃ αἰφνιδίως, εἰς χρόνον ἄγνωστον, ὅπως ἔρχεται ὁ κλέπτης κατὰ τὴν νύκτα. Οἱ δὲ ἀποθανόντες θὰ ἀναστηθοῦν τότε διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου. Δίδει κατόπιν πολυτίμους συμβουλὰς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των. Τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν ἔστειλε πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς μὲ ἓνα Κορίνθιον Χριστιανὸν ἴσως τὸ 52 μ.Χ.

Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἡσχολήθη καὶ πάλιν μὲ τὸ κήρυγμα εἰς τὴν συναγωγὴν, ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἤθελον νὰ πιστεύσουν. Ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον, ἐβλασφήμουν αὐτὸν καὶ ἐσυκοφάντουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ Παῦλος, ἰδὼν ὅτι δὲν ἐπέρχεται εἰς αὐτοὺς ὠφέλεια, τοὺς ἐγκατέλειπεν. Ἐτίναξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅπως ἄλλοτε εἰς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Πισιδίης (κεφ. 20): «Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἀπιστίαν σας θὰ βαρύνῃ σᾶς· ἐγὼ εἶμαι πλέον ἄθῳος. Σᾶς ἐγκαταλείπω καὶ στρέφομαι πρὸς τοὺς Ἑθνικούς».

Ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν συναγωγὴν, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃ ποτὲ πλέον εἰς αὐτήν. Ἐκτοτε κατέκρινεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πλουσίου Ἑλληνοῦ Τίτου Ἰούστου, ὁ ὁποῖος εἶχε πιστεύσει καὶ βαπτισθῇ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος μαζί μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του ἐπίστευσε καὶ ἔγινε Χριστιανός. Φυσικά, παρητήθη ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖον Σωσθένην. Καὶ μερικοὶ ἀκόμη ἐκ τῶν Ἑθνικῶν Κορινθίων ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Πάντως ὅμως ὀλίγος ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, μολονότι ἐπὶ τόσον χρόνον ὁ Παῦλος ἐδίδασκε.

X 30. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 9 - 18)

Καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἔχουν τὰς στιγμὰς τῆς ἀδυναμίας των. Ὁ ἄφοβος Παῦλος ἔβλεπε τὴν ἀπροθυμίαν τῶν Κορινθίων καὶ τὰς ἀντιδράσεις τῶν Ἰουδαίων καὶ κατελήφθη ἀπὸ κάποιαν ἀποθάρρυνσιν. Ἄλλ' ὁ Κύριος μὲ ἓνα ὄραμα κατὰ τὴν νύκτα ἐνίσχυσεν αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβῆσαι· λάλησε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ μὴ σιωπήσης, διότι πολὺς λαὸς τῆς πόλεως αὐτῆς θὰ πιστεύσῃ. Ὁ,τιδὴποτε καὶ ἂν συμβῇ, μὴ παραχθῇς. Ἐγὼ εἶμαι μαζί σου καὶ κανεῖς δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σὲ βλάψῃ ». Χαίρων ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν πληροφορίαν αὐτὴν τοῦ Κυρίου μὲ νέον θάρρος καὶ ἐνθουσιασμόν ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Πολὺ πληθὺς Ἑθνικῶν ἐπίστευε καὶ ὁλοὺν ἢ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κορίνθου ἠΰξανε. Εἰς τοὺς Ἰουδαίους δὲν ἔδιδε σημασίαν.

Ἄλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν κατὰ τοῦ Παύλου, διότι Ἰουδαῖος αὐτὸς ἐκήρυττε πρὸς τοὺς εἰδωλολάτραις καὶ μάλιστα ἐχρησιμοποίει εἰς τὰ κηρύγματά του τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἐξεώρῃσαν βεβήλωσιν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Νόμου των. Ὅλοι μαζί ἐξηγέρθησαν ἐναντίον του. Τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ὠδήγησαν ἐνώπιον τοῦ ἀνθυπάτου. Ἀνθύπατος τότε ἦτο ὁ Λούκιος Γαλλίων, ἀνὴρ τίμιος καὶ συνετός, ἀδελφὸς τοῦ φιλοσόφου Σενέκα. Ἀπὸ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἰδίως ὁ ἀρχισυνάγωγος Σωσθένης ἐζήτησαν τὴν καταδίκην τοῦ Παύλου.

— Αὐτός, ἔλεγον, καταπατεῖ τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ πείθει τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν εἰς κάποιον ἄλλον θεόν.

Ἐνῷ ὁ Παῦλος ἡτοιμάζετο νὰ ἀπολογηθῇ, τὸν ἐσταμάτησεν ὁ ἀνθύπατος. Εἶχεν ἀντιληφθῇ ἀμέσως τὴν συκοφαντίαν τῶν Ἰουδαίων, τὸν φθόνον ποὺ κατεῖχε τὰς καρδίας των, καὶ τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρότητα :

— Ἐὰν μὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀδικήματός τινος, ἢ περὶ πράξεως πονηρᾶς, τὴν ὁποίαν προβλέπουν οἱ ρωμαῖκοι νόμοι, θὰ ἐδεχόμην τὴν κατηγορίαν. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ λόγων καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου Ἰουδαικοῦ, δὲν θέλω νὰ γίνω κριτῆς ἐγώ. Λύσατε σεῖς μόνοι τὰς διαφοράς σας.

Καὶ τοὺς διέταξε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν τοῦ δικαστηρίου. Ἄλλ' ἐκεῖ ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, οἱ ἑποιοὶ συνεπάθουν τὸν Παῦλον καὶ ἀντιπαθούσαν τοὺς Ἰουδαίους. Ἀμέσως αὐτοὶ ἤρπασαν τὸν Σωσθένην καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν δέρουν ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Ὁ Γαλλίων τοὺς εἶδεν, ἐλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἐσκέφθη, ὅτι αὐτὴ ἡ τιμωρία ἤρμοζεν εἰς τὸν πονηρὸν καὶ παραχοποιοῦν ἐκείνον ἀρχισυνάγωγον.

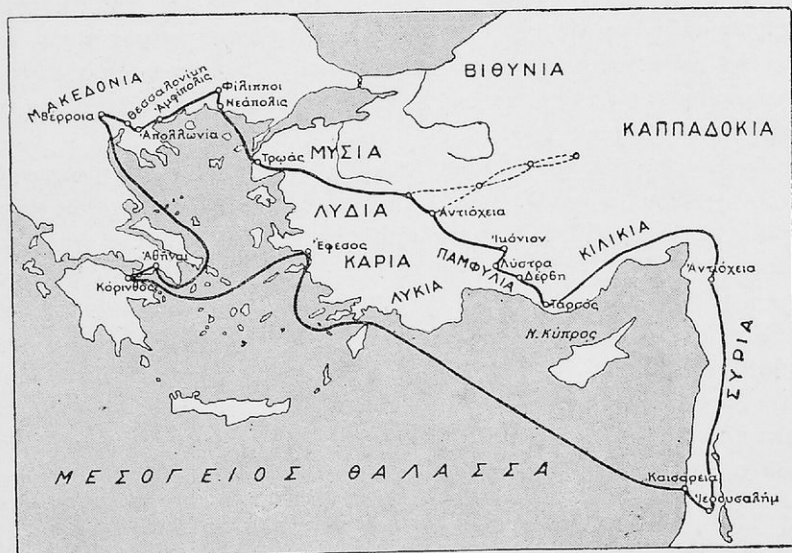
Ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἔμεινεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον, ἀρκετὸν δηλαδὴ χρόνον, ὅσον δὲν εἶχε μείνει εἰς ἄλλας μεγάλας πόλεις. Ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ. Πρὶν ὅμως φύγῃ, ἔγραψε δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς. Φαίνεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔστειλε τὴν πρώτην ἐπιστολὴν, ἐπανῆλθε καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἐξηκολούθουν ἀνησυχίαι τινὲς καὶ ἀκαταστασίαι μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν. Τὰ ἴδια ζητήματα ἀπασχολοῦν καὶ πάλιν αὐτοὺς.

Τοὺς γράφει λοιπὸν μὲ κάποιαν αὐστηρότητα καὶ τοὺς παραγγέλλει νὰ μὴ θορυβοῦνται ἀπὸ ἀνοήτους διαδόσεις σχετικῶς μὲ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. Αὐτὴ θὰ βραδύνη. Θὰ προηγηθοῦν ἄλλα σημεῖα καὶ κατόπιν θὰ ἔλθῃ ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου. Νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ζοῦν σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ περιπατοῦν ἀτάκτως. Οἱ ράθυμοι πρέπει νὰ ἀποδιώξουν τὴν ραθυμίαν καὶ νὰ ἀρχίσουν ἐργαζόμενοι. Ὅλοι ὀφείλουν νὰ εἶναι ἐλεήμονες. Καὶ ἄλλας πολλὰς συμβουλὰς. παρέχει πρὸς αὐτοὺς καὶ τελειώνει τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὴν εὐχὴν : « Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν ».

Ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως ἔφθασε. Μὲ ἀρκετὴν συγκίνησιν ἀπεχαιρέτησε τοὺς πολυαρίθμους Χριστιανούς. Θὰ τοὺς συνεβούλευσε νὰ μένουν ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν· νὰ στηρίζουν ἀλλήλους· νὰ μεταδίδουν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ τοὺς γράφῃ ἐπιστολὰς καὶ ἀνεχώρησε. Πάρελαβε δὲ μαζί του τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἦσαν ξένοι εἰς τὴν Κόρινθον καὶ δὲν εἶχον σπουδαίους δεσμούς καὶ συμφέροντα ἐκεῖ. Ἄλλοι ἤμπορεῖ νὰ ἦσαν χρησιμώτεροι. Ἀλλωστε ὁ Παῦλος εἶδεν, ὅτι αὐτοὶ εἶχον θερμὴν πίστιν.

Ἐφθασαν εἰς Κεγχρεάς, σπουδαῖον λιμένα τῆς Κορίνθου πρὸς

τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἐκεῖ ὁ Ἀκύλας ἔκοψε τὴν κόμην του, τὴν ὁποίαν σύμφωνα μὲ τὰ ἰουδαϊκὰ ἔθιμα εἶχεν ἀφήσει. Αὐτὸς εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζήσῃ χρονικὸν τι διάστημα μὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν. Καὶ εἰς δήλωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του αὐτῆς ἄφησε κατὰ τὰ ἰουδαϊκὰ ἔθιμα τὴν κόμην. Ὠνομάζετο δὲ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκρατείας Ν α ζ η ρ α ῖ ο ς. Τώρα εἶχε συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τῆς εὐχῆς, τοῦ ταξίματος, καὶ ἔκοψε τὴν

Δευτέρα περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

κόμην. Κατὰ σύμπτωσιν ἀπέπλεε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας ἓνα πλοῖον διὰ τὴν Συρίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβίβασθησαν ὁ Ἀκύλας, ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Παῦλος μὲ τοὺς βοηθοὺς του. Ἡ δευτέρα μεγάλη ἀποστολικὴ περιοδεία ἔληξεν. Ἦτο καιρὸς νὰ πληροφορηθοῦν τὰ κατ' αὐτὴν οἱ ἀδελφοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας καὶ μάλιστα οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ πρὸς αὐτοὺς μετέβαινε τώρα ὁ Παῦλος.

31. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

(Πράξ. ιη', 19-38)

Ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἑλλάδα. Ἦθελε νὰ συνδέσῃ τὰς Ἐκκλησίας αὐτὰς ἀναμεταξύ των. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον κατηυθύνετο εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα θὰ ἔμενον εἰς τὴν Ἔφεσον, ἐξῆλθε μαζί των εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ ἔμεινεν ἡμέρας τινάς. Εὗρεν ἐκεῖ μερικοὺς Χριστιανούς καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους. Πρὸς αὐτοὺς συνωμίλησεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ προσείλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Τὸν παρεκάλουν δὲ Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι νὰ μένῃ περισσότερον χρόνον μαζί των. Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἠρνήθη, διότι, καθὼς εἶπεν, ἐβιάζετο νὰ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὥστε νὰ εἶναι ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐγγίζουσαν ἑορτήν. Ὑπεσχέθη ὅμως, ὅτι Θεοῦ θέλοντος, θὰ ἐπανήρχετο εἰς αὐτούς. Ἀπὸ τὴν Ἔφεσον ἔπλευσεν εἰς Καισάρειαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ. Φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν πόλιν εἶχον ἐπικρατήσῃ μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν οἱ ἀδιόλλακτοι ὁπαδοὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν θρησκευτικῶν ἐστίμων. Αὐτοὶ ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Παῦλος καταλύει τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ διαστρέφει τὸν Χριστιανισμόν. Διὰ τοῦτο τὸν ὑπεδέχθησαν ψυχρῶς καὶ ἴσως μὲ κάποιαν ἐχθρότητα.

Μὲ λύπην ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν εἶδε τὴν θλιβεράν αὐτὴν κατάστασιν. Ἐνόησεν, ὅτι ἕνεκα τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ἰουδαϊζόντων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ ἐκεῖ. Ἐγκατέλειπε λοιπὸν συντομώτατα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ κατέβη εἰς τὴν προσφιλεῖ του Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Μὲ χαρὰν ἐπανεῖδε καὶ ἐχαίρετῃσε τοὺς ἐκεῖ Χριστιανούς. Ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἰδρυσιν νέων Ἐκκλησιῶν μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν, ἐστήριξεν αὐτῶν τὴν πίστιν καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἔφυγε, διὰ νὰ κάμῃ μίαν μικρὰν περιοδεῖαν εἰς μερικάς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Γαλατίας καὶ Φρυγίας καὶ ἐπεσκέφθη μὲ τὴν σειρὰν τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἐμενεν ἡμέρας τινάς εἰς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ἓνας Ἰουδαῖος ὀνόματι Ἀπολλώ,

καταγόμενος από την Ἀλεξάνδρειαν, εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἔφεσον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ μορφωμένος φιλοσοφικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὰς Γραφάς. Εἶχε πληροφορηθῇ μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου. Ἰδίως ἐγνώριζε καλὰ τὰ περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶχεν εἶπει καὶ πράξει διὰ τὸν Χριστόν. Πλήρης δὲ ζήλου εἰσῆρχετο εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐδίδασκε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους μὲ πολλὴν δύναμιν ὅσα ἐγνώριζε περὶ τοῦ Κυρίου. Τὸ κήρυγμα ἔκαμε ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Μεγαλυτέραν ὅμως ἐντύπωσιν ἔκαμε πρὸς τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἐπλησίασαν τὸν Ἀπολλῶ καὶ τὸν παρέλαβον μαζί των. Ἐπὶ ἄρκετόν χρόνον ἐδίδασκον εἰς αὐτὸν λεπτομερῶς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου. Ὁ σοφὸς Ἀπολλῶ ἐδέχετο εὐχαρίστως τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τοὺς ἀπλοὺς αὐτοὺς σκηνοποιούς!

Ὅταν δὲ κατηρτίσθῃ ἄρκετὰ εἰς τὴν χριστιανικὴν γνῶσιν, τότε ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ πρὸς τὸ κήρυγμα. Κατὰ προτροπὴν ἴσως τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρίσκιλλης ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ πρὸς τοὺς Χριστιανούς τῆς Κορίνθου. Πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἐφέσου ἔγραφαν νὰ ὑποδεχοῦν καλῶς καὶ νὰ ἀκούσουν μὲ ἐμπιστοσύνην τὸν Ἀπολλῶ.

Ὁ νέος ἱεραπόστολος ἔφθασεν εἰς Κόρινθον. Μὲ τὸ κήρυγμά του τοὺς μὲν πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς δὲ ἀπίστους προσεῖλκεν. Εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὰς πλατείας μὲ δύναμιν μεγάλην ἐκήρυττε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἀπεδείκνυε καθαρώτατα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος εἶναι ὁ ἀληθὴς Μεσσίας. Ἐστερέωνε τοιοῦτοτρόπως τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κορινθίων. Ἀργότερα δὲ ὁ Παῦλος εἰς μίαν του ἐπιστολὴν ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: « Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶ ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡύξανεν... Θεοῦ γὰρ ἐσμὲν συνεργοί » (Α' Κορινθίους γ', 6, 9).

Ἐνῶ ὁ Ἀπολλῶ μὲ τόσῃ ἐπιτυχίαν ἐργάζετο εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Παῦλος ἐτελείωσε τὴν περιοδείαν του καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἔφεσον. Ἐκεῖ τώρα θὰ ἐργασθῇ ἄρκετόν χρόνον. Ἡ Ἔφεσος τότε ἦτο ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁμοία πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐμπορικὴ, πλουσία, μὲ

ἀσφαλῆ λιμένα, κέντρον τῶν ἄλλων μικρασιατικῶν πόλεων, ἐγένετο ὑπὸ τῶν Ρωμαίων πρωτεύουσα τῆς Ἀσίας. Εἶχε μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπερεῖχεν ὁ ὠραιότατος καὶ ἐπιβλητικώτατος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.

Αὐτὸς οἰκοδομήθη μὲ συνεισφορὰς ὅλων τῶν ἐλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀργότερον ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἡρόστρατον. Ἀνοικοδομήθη ὅμως πάλιν μὲ πολλὰς δαπάνας καὶ πολλοὺς κόπους. Ποικιλόχρωμα μάρμαρα ἐξελέγησαν καὶ συνεδυσάσθησαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν του. Πολυάριθμοι ὑψηλαὶ μαρμάριναι στήλαι μὲ ὠραίας βάσεις καὶ καλλιτεχνικὰ κιονόκρανα ἐβάσταζον τὴν στέγην. Ὠραιότατα ἀγάλματα τοῦ Πραξιτέλους καὶ τοῦ Φειδίου εὐρίσκοντο εἰς αὐτόν. Ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ὠροσιότητα τῶν ἀγαλμάτων καὶ τοῦ ναοῦ ἀπετέλει ἓνα ξύλινον κακότεχνον ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος, ἔργον βαρβάρου Ἀσιάτου. Οἱ Ἐφέσιοι ὅμως ἐπίστευον, ὅτι τὸ ἔρριπεν ὁ Ζεὺς εἰς τὴν πόλιν των καὶ τὸ ἐτίμων πολὺ.

★ 32. Η ΕΦΕΣΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΝΕΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

(Πράξ. ιθ', 1 - 20)

Ὁ Παῦλος ἐνόησεν, ὅτι εἰς τὴν Ἔφεσον ἡδύνατο νὰ γίνῃ μεγάλη θρησκευτικὴ ἐργασία. Ὄταν ἦλθεν εἰς αὐτήν, εὗρήκε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ δώδεκα Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι εἶχον λάβει μόνον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Δὲν τοὺς εἶχε δοθῇ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Ὄταν εἶδον τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσαν τὴν νέαν διδασκαλίαν, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἐλάβον δὲ Πνεῦμα ἅγιον καὶ ἤρχισαν νὰ λαλοῦν ξένας γλώσσας καὶ νὰ προφητεῦουν, πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων τῆς Ἐφέσου.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὰς ὁμιλίαις του πρὸς τοὺς Ἑθνικούς, ὁ Παῦλος ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τρεῖς μῆνας κατὰ συνέχειαν. Ἐπειθε πολλοὺς Ἰουδαίους νὰ γίνων Χριστιανοί. Οἱ περισσότεροι ὅμως, ὅπως συνήθως, ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον. Τὸν ἐκακολόγουν καὶ προσεπάθουν νὰ ἐξεγείρουν τὰ πλήθη ἐναντίον του. Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν φανατικῶν Ἰουδαίων ἐγκατέλειπεν ὁ ἀπόστολος τὴν συναγωγὴν καὶ ἐστράφη πρὸς τοὺς Ἑθνικούς. Ὡς τόπον τῶν

κηρυγμάτων του εξέλεξε μίαν εὐρύχωρον σχολήν, ἀνήκουσαν εἰς κάποιον Ἑφέσιον ὀνομαζόμενον Τύρχνον.

Δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐκήρυττεν ἐκεῖ καὶ πολὺς λαὸς Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων ἐπίστευον εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατήρχοντο εἰς τὴν Ἑφεσον, προσήρχοντο καὶ ἤκουον τὸ κήρυγμα. Αὐτοὶ δὲ μετέφερον τὴν διδασκαλίαν εἰς τὰς πατρίδας των. Τοιουτοτρόπως ἡ Ἑφεσος ἔγινε κέντρον μεγάλης χριστιανικῆς κινήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὅποιον ἔκαμνε μεγάλην ἐντύπωσιν, ἦσαν τὰ πολλὰ θαύματα τοῦ Παύλου. Ἐθεράπευε πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀπηλευθέρωνε πολλοὺς δαιμονιζομένους. Τόσπην θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ ἔδωκεν ὁ Θεός, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά του, μὲ πίστιν λαμβανόμενα ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, μετέδιδον θεραπείαν. Μανδήλια τῆς χειρὸς καὶ μανδήλια τῆς κεφαλῆς του, σιμικίνθια καὶ σοῦδάρια, ὅπως ὀνομάζονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκά, ἐτοποθετοῦντο ἐπάνω εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἔφερον τὴν ὑγίαν.

Κατάπληξιν ἐπροξένησαν τὰ θαύματα αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς μάγους τῆς Ἑφέσου. Αὐτοὶ ὅμως ἐπίστευον, ὅτι αἱ λέξεις καὶ τὰ ἐνδύματα τοῦ Παύλου εἶχον κάποιαν μαγικὴν δύναμιν. Ἐνόμιζον δέ, ὅτι ἂν καὶ αὐτοὶ μετεχειρίζοντο τὰς ἰδίας λέξεις, θὰ ἤμποροῦσαν νὰ κάμνουν τὰ ἴδια θαύματα. Μάλιστα δὲ ἑπτὰ υἱοὶ ἐνὸς Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ὀνομαζομένου Σκευᾶ, οἱ ὅποιοι ἠσχολοῦντο μὲ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ τὰς μαγείας, ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξουν, ὅπως ὁ Παῦλος, πονηρὰ πνεύματα.

Ἐπλησίασαν λοιπὸν ἓνα δαιμονιῶντα καὶ ἐπανέλαβον πρὸς τὰ πονηρὰ πνεύματα, ὅσα εἶχον ἀκούσει νὰ λέγῃ ὁ Παῦλος: «Ἐξορκίζομεν σᾶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὅποιον κηρύττει ὁ Παῦλος». Ἀλλὰ τὸ πονηρὸν πνεῦμα εἶπε: «Καὶ τὸν Ἰησοῦν γνωρίζω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσης. Σεῖς ὅμως, ποῖοι εἰσθε; » Ἀντὶ δὲ νὰ φύγῃ τὸ πνεῦμα, ὥρμησεν ὁ δαιμονιζόμενος, τοὺς συνέλαβε, τοὺς ἔδειρεν ἀγρίως, ἐξέσχισε τὰ ἐνδύματά των, γυμνοὺς δέ, τραυματισμένους καὶ κατατρομαγμένους, τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἔγινε γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ Ἰουδαίους καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς φόβον μέγαν. Οἱ πιστοὶ

ὅμως ἐδόξαζον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τότε πολλοὶ μάγοι, οἱ τὰ π-
 ρίεργα πράξαντες, ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν καὶ ἀπηρνή-
 θησαν τὴν μαγείαν. Μάλιστα δὲ ἔφεραν ὅλα τὰ μαγικά των βιβλία
 καὶ τὰ κατέκαυσαν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Τὰ βιβλία αὐτὰ ἦσαν σπά-
 νια καὶ ἐπεκράτει ἡ πεποιθήσις, ὅτι ὅστις τὰ ἐμελέτα, ἐγένετο
 μάγος. Δι' αὐτὸ ἦσαν πανάκριβα. Ἡ ἀξία των προχείρως ὑπε-
 λογίσθη εἰς πεντήκοντα χιλιάδας ἀργυρῶν νομισμάτων. Οὕτω
 κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἡύξανε καὶ
 ἰσχυε.

Ἀπὸ τὴν Ἔφεσον ὁ Παῦλος ἔγραψε δύο ἐπιστολὰς, μίαν
 πρὸς Γαλάτας καὶ μίαν πρὸς Κορινθίους. Εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς
 Γαλατίας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Παύλου εἰσώρμησαν οἱ ἰου-
 δαῖζοντες ψευδάδελφοι. Αὐτοὶ ἤθελον νὰ νοθεύσουν τὸν Χριστιανι-
 σμὸν καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου.
 Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἀντέλεγε καὶ ἐματαί-
 ωνε τὰς πονηράς των ἐνεργείας, αὐτοὶ τὸν ἐσυκοφάντουν καὶ διέ-
 διδον, ὅτι δὲν εἶναι ἀπόστολος. Συνιστοῦσαν δὲ εἰς τοὺς πιστοὺς
 νὰ μὴ δίδουν σημασίαν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ λοιπὸν
 φαίνεται, ὅτι ἐκλόνισαν ἀρκετοὺς Γαλάτας.

Διὰ τοὺς κλονισθέντας ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολὴν του.
 Ἀποδεικνύει εἰς αὐτὴν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὄντως ἀπόστολος καὶ ὅτι
 ἐκλήθη κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύει ἀκόμη, ὅτι ὁ μω-
 σαϊκὸς νόμος κατηργήθη διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἡ σωτηρία κερ-
 δίζεται ὄχι μὲ τοὺς νεκροὺς τύπους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ μὲ
 τὴν ζῶσαν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν.

Πρὸς δὲ τοὺς Κορινθίους, οἱ ὅποιοι εἶχον διαιρεθῇ εἰς κόμματα
 καὶ ἔζων μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἄτακτον βίον, συνιστᾷ νὰ ἔχουν ἀγάπην
 καὶ ἐνότητα μεταξύ των, ἀφοῦ μία εἶναι ἡ πίστις των. Τοὺς προτρέ-
 πει νὰ εἶναι προσεκτικοὶ εἰς τὴν ζωὴν των, διὰ νὰ ἀποφεύγωνται
 τοιοῦτοτρόπως καὶ τὰ σκάνδαλα.

33. ΤΑΡΑΧΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΕΣΟΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ

(Πράξ. ιθ', 21 - 41)

Εἰς τὴν ῥ' Εφεσον ἕκαστον Μάιον ἐτελοῦντο μεγάλαι ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰς λατρείαν μὲν τῆς θεᾶς ἔκαμνον θυσίας καὶ ἄλλας λειτουργικὰς πράξεις· πρὸς ψυχαγωγίαν δὲ τοῦ λαοῦ ἐτέλουν ἀγῶνας, παραστάσεις καὶ ἄλλες διςκεδόμεναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς θεᾶς. Πληθος λαοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη προσήρχετο εἰς τὴν ῥ' Εφεσον. Τὴν ἐπίβλεψιν καὶ διεύθυνσιν τῶν ἑορτῶν εἶχον οἱ ἀσιάρχαι, ἄνδρες πλούσιοι καὶ εὐυπόληπτοι, οἱ ὅποιοι ἐξελέγοντο πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἕκαστον ἔτος. Κεθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὰς ἑορτὰς αὐτάς, ἐπωλοῦντο μικρὰ ἀργυρᾶ ὁμοιώματα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ναοῦ αὐτῆς. Αὐτὰ οἱ εἰδωλόλατραι τὰ ἔφερον μαζί των ὡς φυλαχτὰ ἢ τὰ ἐκρεμοῦσαν εἰς τὰς οἰκίας των. Πολλὰκις δὲ τὰ ἔθαπτον μὲ τὰ σώματα τῶν ἀποθνησκόντων μέσα εἰς τὸν τάφον.

Ἐπειδὴ ἐγίνετο μεγάλη κατανάλωσις ἀπὸ αὐτά, εἶχε δημιουργηθῇ ὀλόκληρος βιομηχανία εἰς τὴν ῥ' Εφεσον, ἡ ὁποία ἀπησχόλει πολλοὺς ἐργάτας. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Δημήτριος, ὁ ἐπικαλούμενος ἀργυροκόπος, εἶδεν, ὅτι κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἡλατῶθη πάρα πολὺ ἡ πώλησις τῶν ἀργυρῶν ὁμοιωμάτων. Εὐφυῆς καὶ ὡς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι αὐτὸ ὠφείλετο εἰς τὴν διόδοσιν τῆς θρησκείας τοῦ Παύλου. Ἐσκέφθη δέ, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπαλλάξῃ ὅπωςδὴποτε τὴν πόλιν καὶ τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὸν Παῦλον, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἐμπόριόν του.

Ἐκάλεσε λοιπὸν κατὰ τὸν Μάιον, τὸν μῆνα τῶν ἑορτῶν, τοὺς πολυαρίθμους ἐργάτας καὶ τεχνίτας καὶ τοὺς εἶπε :

— Γνωρίζετε, ὅτι ἡ εὐπορία μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν ἀργυρῶν ναῶν. Ἀλλὰ βλέπετε, ὅτι ὁ Παῦλος ἔπεισε πολὺν λαὸν τῆς ῥ' Εφέσου καὶ ὅλης τῆς Ἀσίας, ὅτι αὐτά, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς κατασκευάζομεν, δὲν εἶναι θεοί. Ἀντιλαμβάνεσθε βέβαια, ὅτι ἡμεῖς κινδυνεύομεν νὰ μείνωμεν χωρὶς ἐργασίαν. Τὸ δὲ χειρότερον, ὑπάρχει φόβος νὰ χάσῃ τὴν δόξαν τῆς ἡ μεγάλης θεᾶς μας, ἡ Ἀρτεμις, τὴν ἐποίαν ὅλη ἡ οἰκουμένη μέχρι σήμερον σέβεται.

Με μεγάλην τέχνην ὁ Δημήτριος ἀνέμειξε τὸ συμφέρον πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἐφανάτισε τοὺς ἐργάτας. Ἐκεῖνοι, γεμάτοι θυμὸν καὶ φανατισμόν, ἐξῆλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν: «Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων!» Ἀπὸ τὰς φωνάς τὼν ἐταράχθη ἡ πόλις καὶ πολὺς λαὸς τοὺς ἠκολούθησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Αὐτοὶ δὲ ἔσπευσαν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔμενεν ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ δὲν εὔρον αὐτόν, ἤρπασαν τοὺς Μακεδόνας βοηθοὺς τοῦ Γάιον καὶ Ἀρίσταρχον καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς τὸ μέγα θέατρον τῆς Ἐφέσου. Ὅταν ὁ Παῦλος ἐπληροφορήθη τὰ γενόμενα, ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸ θέατρον καὶ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τὸν ἠμπόδισαν. Καὶ μερικοὶ μάλιστα ἀσιάρχαι φίλοι τοῦ παρήγγειλαν νὰ μὴ παρουσιασθῇ εἰς τὸν φανατισμένον ὄχλον, διότι θὰ ἐκανόνιζον αὐτοὶ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸ θέατρον ἐγένετο ὄχλοβοὴ μεγάλη. Ἄλλοι ἄλλα ἔκραζον. Οἱ περισσότεροι δὲν εἶχον ἰδέαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Τότε ἐξεώρῃσε κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη ἓνας Ἰουδαῖος ὀνόματι Ἀλέξανδρος καὶ νὰ ἀπολογηθῇ ὑπὲρ τῶν ὁμοθηρήσκων του. Οἱ Ἐθνικοὶ τὸν ἀνεγνώρισαν ὥς Ἰουδαῖον καὶ συνεπῶς πολέμιον τῆς Ἀρτέμιδος. Ὁργίσθησαν περισσότερον καὶ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἀλλωστε εἰς τὴν Ἐφεσον ἐτίμων μὲν τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὸν πλοῦτον των, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμίσουν. Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τῆς ἐκρήξεως τοῦ πατριωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ τοὺς ἀντιπαθοῦσαν περισσότερον. Ἡ ἐμφάνις λοιπὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοὺς ἠρέθισε πολὺ καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ κραυγάζουν: «Μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων!» Ἐπὶ δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν ἐκραύγαζον, μέχρις ὅτου ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ γραμματεὺς.

Ὁ γραμματεὺς εἶχε μεγάλην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἦτο ὡσὰν δήμαρχος τῆς πόλεως. Αὐτὸς λοιπὸν ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸν ὄχλον. Διὰ νὰ καταπραῦνῃ τὰ φανατισμένα πνεύματα, ἤρχισε νὰ ἐπαινῇ τὴν Ἄρτεμιν καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μεγάλη καὶ πασίγνωστος θεὰ τῆς Ἐφέσου. Ἐπειτα ἐβεβαίωσεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, τοὺς ὁποίους συνέλαβον, οὔτε ἔκαμον οὔτε εἶπον τίποτε κατὰ τῆς θεᾶς. Ἐὰν δὲ ὁ Δημήτριος μὲ τοὺς τεχνίτας τοῦ ἔχη νὰ κατηγορήσῃ κανένα, ἅς τὸν καταγγείλῃ εἰς

τὸ δικαστήριον τῶν ἀνθυπάτων. Τοὺς συνέστησε νὰ ἀπέλθουν ἡσυχοὶ εἰς τὰς οἰκίας των, « διότι, εἶπε, κινδυνεύομεν νὰ χαρακτηρισθῶμεν ὡς στασιασταί, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία αἰτία ».

Οἱ ὄχλοι ἐπέσθησαν καὶ διελύθησαν ἡσύχως. Ὁ Παῦλος μὲ τοὺς βοηθοὺς του διέφυγε τὸν κίνδυνον. Ἦτο ὅμως καιρὸς τώρα νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἔφεσον, ἀφοῦ ἄλλωστε ἐπὶ τρία σχεδὸν ἔτη, ἀπὸ τοῦ 54 ἕως τὸ 57, ἔμεινε εἰς αὐτήν. Καὶ προηγουμένως εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἀναχωρήσῃ. Εἶχεν ἀνακοινώσει μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἀπόφασίν του νὰ μεταβῇ εἰς Μακεδονίαν, Ἑλλάδα, Ἱερουσαλὴμ καὶ Ῥώμην. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ εἶχεν ἀποστείλει πρὸ ἑβδομάδων τρεῖς ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς του, τὸν μὲν Τιμόθεον καὶ Ἑραστον εἰς Μακεδονίαν, τὸν δὲ Τίτον εἰς Κόρινθον, διὰ νὰ περιμένουν εἰς τὰ μέρη αὐτά.

34. Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Πράξ. κ', 1 - 3)

Πολλοὶ κίνδυνοι ἠπείλουν τὰς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ ψευδάδελφοὶ Ἰουδαῖοι περιήρχοντο τὰς πόλεις καὶ ἐσυκοφάντουν τὸν Παῦλον καὶ διέστρεφον τὸν Χριστιανισμόν. Ἐπειτα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, κακομαθημένοι ἀπὸ τὴν προηγουμένην των ζωὴν, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ιδέας καὶ ἔθιμα ξένα πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, δὲν ἔζων ὅπως ἀπαιτοῦσεν ἡ νέα των πίστις. Ἰδίως δὲ πολλὰ ζητήματα ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Κόρινθον.

Ὁ Ἀπολλῶς, ὁ πλήρης ζήλου ἱεραπόστολος, ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Κόρινθον καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Παῦλον μερικὰς δυσαρέστους πληροφορίες, τὰς ὁποίας ἐπεβεβαίωσαν καὶ ἄλλοι ταξιδιωταί. Οἱ Κορίνθιοι ἐξηκολοῦθον τὰς διαιρέσεις των, τὰς ἀπειθαρχίας των, τὸν ἄτακτον βίον. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰς ψευδολογίας τῶν Ἰουδαϊζόντων, ἔχασαν τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὸν Παῦλον. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐκκλησία αὕτῃ ἐκλονίζετο καὶ ὁ πολὺς λαὸς τοῦ Κυρίου ἐκινδύνευε.

Διὰ νὰ προλάβῃ ὁ Παῦλος τὰς μεγαλυτέρας ζημίας, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἐφέσου, ἐξῆλθεν εἰς περιοδείαν κατὰ

τὸ ἔτος 57. Ἀνῆλθε πρὸς τὴν Τρωάδα καὶ ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξεδήλωσαν τὴν διάθεσιν νὰ διδασθοῦν τὸν Χριστόν, ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον διάστημα κηρύττων. Ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη, διότι ἐπερίμενε τὸν Τίτον, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ ἔφερεν εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Κόρινθον. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Τίτος δὲν ἦλθεν, ἔφυγεν ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν Τρωάδα καὶ ἔπλευσεν εἰς Μακεδονίαν. Ἀπεβιβάσθη εἰς Νεάπολιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς Φιλίππους.

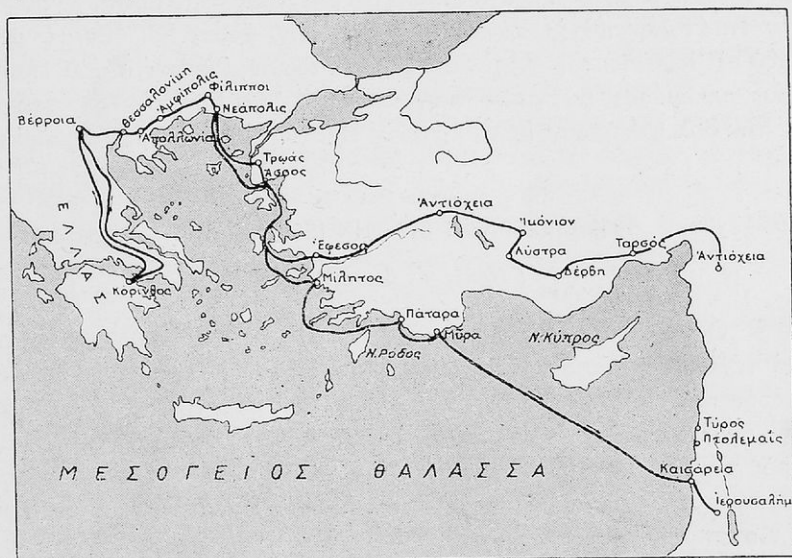
Μὲ ἐνθουσιασμόν πολὺν ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς Φιλιππησίου. Οἱ Φιλιππησιοὶ ἠγάπων πράγματι τὸν Παῦλον πάρα πολὺ. Ἐπανειλημμένως δὲ ἔδειξαν τὴν ἀγάπην των μὲ τὰ πολλὰ βοηθήματα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔστελλον, ἂν καὶ ἦσαν πτωχοί. Ἀναμφιβόλως ἡὐχарιστήθη ὁ Παῦλος, ὅταν εἶδε τοὺς Φιλιππησίους. Ἐκεῖ δὲ συνηντήθη μετὰ τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Τιμοθέου, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπερίμεναν.

Ἀλλ' ἡ χαρὰ του ἐμετριάζετο ἔνεκα τῶν ἀνησυχιῶν πού εἶχε διὰ τὴν Κόρινθον. Ὁ ἴδιος ἔγραφεν ὀλίγον ἄργότερον πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν δὲν εὔρε καμμίαν ἄνεσιν, ἀλλὰ διαρκῶς ἐθλίβετο ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν. « Ἐξωθεν μάχα καὶ ἐσωθεν φόβοι », ἔγραφε (Β' Κορινθίους ζ', 5). Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἦλθεν ὁ Τίτος μὲ καλὰς εἰδήσεις. Οἱ Κορινθιοὶ ἐπέισθησαν καὶ συνεμορφώθησαν πρὸς ὅσα ὁ Παῦλος τοὺς εἶχε παραγγείλει. Μετενόησαν διὰ τὰς ἀταξίας των. Ἐνα ἁμαρτωλόν, ὁ ὁποῖος εἶχε κατασκανδαλίσει τοὺς πιστοὺς, τὸν ἀπέκοψαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐμειναν ἐν τούτοις μερικοὶ ἰουδαῖζοντες, οἱ ὁποῖοι ἐξηκολούθουν τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ Παύλου.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰδήσεων αὐτῶν ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς Κορινθίους. Εἰς αὐτὴν τοὺς γράφει μὲ πολλὴν τρυφερότητα καὶ ἀγάπην. Τοὺς συμβουλεῖ, ὥσάν στοργικὸς πατήρ, νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς ἰουδαίζοντας, τοὺς ὁποῖους ὀνομάζει « ψευδαποστόλους, δολίους, ἐργάτας, ὑποκριτάς, ὄργανα τοῦ Σατανᾶ ». Τοὺς διαβεβαιώνει, ὅτι αὐτὸς εἶναι γνήσιος ἀπόστολος· ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθεῖαν παρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἀνελήφθη καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Οὐρανόν. Τοὺς συνιστᾷ νὰ προσέχουν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν βίον. Τοὺς παρακαλεῖ νὰ συλλέξουν, ὅπως καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι, ἐράνους διὰ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφούς τῆς Ἰουδαίας. Τελευταῖον τοὺς στέλλει εὐλογίας καὶ

ἀσπασμούς. Αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ἔπεμψεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον μὲ τὸν Τίτον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ συνέστησε νὰ τὸν περιμένη ἐκεῖ.

Αὐτὸς δὲ μὲ τοὺς ἄλλους βοηθοὺς ἐξηκολούθησε τὴν περιοδείαν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πιθανώτατα ἐκτὸς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Βεροίας ἐπεσκέφθη καὶ ἄλλας πόλεις, τὰς ὁποίας προηγουμένως λόγῳ τῶν διωγμῶν δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἐπισκεφθῇ. Ἐκομὲ δέ, καθὼς φαίνεται, περιοδείαν καὶ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ. Ἦκολού-

Τρίτη περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

θησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδόν, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἀχρίδα καὶ κατέληξεν εἰς τὸ Δυρράχιον κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. ιε', 19). Ἡ περιοδεία του ὅμως αὕτὴ δὲν φαίνεται νὰ διήρκεσε περισσότερον ἀπὸ τρεῖς μῆνας. Ἀλλωστε εἶχε τὴν ἀπόφασιν αὐτὸς μὲν νὰ ἐπισκεφθῇ βραδύτερον καὶ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ περισσότερον χρόνον εἰς τὴν Ἑπειρον (Τίτον γ', 12), τὸν δὲ Τίτον νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ἰλλυρικὸν (Β' Τιμόθ. δ', 10). Τώρα ἐβιάζετο νὰ κατέλθῃ εἰς Κόρινθον.

Ὅταν ἦλθεν εἰς αὐτήν, ἔκαμεν ἀμέσως ἐκκαθάρισιν τῶν ψευδαδέλφων, διότι ἐφ' ὅσον ἐκείνοι ἔμενον, θὰ ἐδημιουργοῦν ζητήματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐνουθέτησεν ἔπειτα καὶ παρηγόρησε τοὺς πιστοὺς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἔγραψε περίφημον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχε μεταβῇ ἀκόμη εἰς τὴν Ῥώμην, οὔτε καὶ κανεὶς ἄλλος ἀπόστολος. Ἐν τούτοις ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ Χριστιανοί. Διὰ τὴν καθοδηγήσῃ λοιπὸν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν καὶ διὰ τὴν ἀναγγεῖλῃ, ὅτι σκέπτεται νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 58. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Κορίνθου, φοβερὰ ὠργισμένοι κατὰ τοῦ Παύλου, συνώμοσαν μυστικῶς ἐναντίον του. Ἐλαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν δολοφονήσουν, μολὶς θὰ τοὺς ἐδίδετο ἡ κατάλληλος εὐκαιρία.

35. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κ', 3 - κα' 14)

Ὅταν ἀποκατέστησεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἡσυχίαν καὶ τάξιν, ἀπεφάσισεν, ὥστερον ἀπὸ τρίμηνον παραμονήν, νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἦθελε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς νὰ εὕρεται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ δὲ ἓν πλοῖον ἦτο ἑτοιμον νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν Συρίαν, ἠθέλησε νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ καὶ οἱ συνωμόται Ἰουδαῖοι ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον, μετὰ τὸν σκοπὸν νὰ δολοφονήσουν τὸν Παῦλον κατὰ τὸν πλοῦν. Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία τῶν ἀπεκαλύφθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Ὁ Παῦλος παρέλαβε τότε τοὺς βοηθοὺς του, ὡς καὶ τοὺς Κορινθίους Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι θὰ ἐκόμιζον ἐράνους εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ καὶ ἀνεχώρησε διὰ Μακεδονίαν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔστειλεν ὅλους τοὺς ἄλλους εἰς Τρωάδα, αὐτὸς δὲ ἦλθεν εἰς Φιλίππους. Ἐπεθύμησε νὰ παραμείνῃ ὀλίγας ἀκόμη ἡμέρας εἰς τὴν πόλιν τῶν ἐκλεκτῶν ἐκείνων Χριστιανῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὕρισκετο τότε καὶ ὁ Λουκᾶς. Μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἔπλευσε μετὰ τοῦ Λουκᾶ εἰς Τρωάδα. Ἐμείνεν ἐκεῖ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον. Μάλιστα κατὰ τὴν τελευταίαν ἑσπέραν ἡ αἴθουσα τοῦ τρίτου πατώματος, ὅπου ἐγένετο τὸ κήρυγμα,

ἐγέμισεν ἀσφυκτικῶς. Πολλοὶ ἐκάθηντο καὶ εἰς τὰ παράθυρα. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πολλῶν λαμπάδων ἤρχισεν ὁ Παῦλος τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν παρέτεινε πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Ἀλλὰ τότε συνέβη ἓν δυστύχημα.

Εἰς νεανίας, καθήμενος ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρον, κατελήφθη ἀπὸ βαθὺν ὕπνον· ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν του καὶ ἔπεσε κάτω. Ὅλοι κατήλθον ταχέως καὶ τὸν εὔρον αἰμοσταγῇ καὶ νεκρόν. Ἀλλ' ὁ Παῦλος μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀνέστησε πρὸς μεγάλην ἑκπληξιν καὶ χαρὰν τῶν πιστῶν. Κατόπιν ἀνῆλθον πάλιν εἰς τὸ ὑπερφῶν. Ἐτέλεσαν τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ παρηκολούθησαν τὴν συνέχειαν τῆς διδασκαλίας μέχρι τῆς αὐγῆς.

Τὴν πρωίαν οἱ ἀπόστολοι ἀπεχαιρέτησαν τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Τρωάδος. Οἱ ἄλλοι ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὸ πλοῖον· ὁ Παῦλος πεζῇ ἐπορεύθη εἰς Ἀσσον. Ἐκεῖ συνήντησε τὸ πλοῖον καὶ ἔπλευσε μαζί με τοὺς ἄλλους εἰς Μυτιλήνην, παρέπλευσε τὴν Χίον, ἔφθασεν εἰς Σάμον καὶ ἀπεβιβάσθη εἰς Μίλητον, πλησίον τῆς Ἐφέσου. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἐφεσον, διὰ νὰ μὴ χρονοτριβήσῃ.

Ἔστειλεν ὅμως καὶ ἐκάλεσεν εἰς τὴν Μίλητον τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔδωσε πρὸς αὐτοὺς ὑπερόχους συμβουλὰς. Τοὺς ὑπενθύμισε τὸν ζῆλον, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν αὐτὸς εἰργάσθη εἰς Ἐφεσον. Μολονότι πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κινδύνους ὑπέστη, ἐν τούτοις μετὰ θάρρους πάντοτε ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς. Τώρα μεταβαίνει εἰς Ἱερουσαλὴμ κατ' ἐντολὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπου τὸν ἀναμένουν θλίψεις καὶ πειρασμοὶ μεγάλοι. Ἰσως νὰ μὴ τὸν ἐπανίδουν πλέον. Αὐτοὶ τῶρα ἔπρεπε ν' ἀγρυπνοῦν καὶ νὰ προσέχουν τὸ χριστιανικὸν ποίμνιον. Περισσότερον ὅμως πρέπει νὰ προσέχουν τὸν ἑαυτὸν των, διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν εἰς πλάνας καὶ ἁμαρτίας. Νὰ ἀποφεύγουν τὴν φιλαργυρίαν. Νὰ ἔχουν ὡς παράδειγμα αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τρία ἔτη κηρύττων εἰς τὴν Ἐφεσον εἰργάζετο συγχρόνως, διὰ νὰ τρέφῃ τὸν ἑαυτόν του καὶ τοὺς βοηθοὺς του.

— Προσέχετε ἑαυτοὺς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ καὶ ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη ἓνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς νύ-

κτα καὶ ἡμέραν μετὰ δακρύων σᾶς συνεβούλευον. Καὶ τώρα σᾶς ἐμπιστεύομαι, ἀδελφοί μου, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Γουπετήσας δὲ προσηυχήθη μὲ ὅλους μαζί πρὸς τὸν Θεόν. Μὲ πόνον ψυχῆς τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ πλοίου καὶ τὸν ἀπεχαίρετησαν κλαίοντες. Ἐκλαιον δὲ πάντες, διότι ἐπίστευον, ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν ἔβλεπον τὸν ἀγαπητὸν των ἀπόστολον.

Ἀπὸ τὴν Μίλητον ἔπλευσαν εἰς Κῶν καὶ Ρόδον καὶ ἀπεβιβάσθησαν εἰς Πάταρα τῆς Κιλικίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ μὲ ἄλλο πλοῖον παρέπλευσαν τὴν Κύπρον, τὴν Συρίαν καὶ ἔφθασαν εἰς Τύρον. Ἐμειναν εἰς αὐτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, μέχρις ὅτου ἐξεφόρτωσε τὸ πλοῖον. Ἐπειτα ἔπλευσαν πρὸς Πτολεμαῖδα καὶ ἔμειναν μίαν ἡμέραν. Ἐπειτα πεζοποροῦντες ἦλθον εἰς Καισάρειαν, ὅπου ἐφιλοξενήθησαν προθύμως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διακόνου Φιλίππου. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν ὁ προφῆτης Ἄγριος.

Αὐτὸς ἔλαβε τὴν ζώνην τοῦ Παύλου καὶ ἔδεσεν αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας. Ἐπειτα δὲ ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἀναμένουν τὸν Παῦλον εἰς Ἱερουσαλὴμ δεσμὰ καὶ θλίψεις. Ὅλοι δὲ τότε, συνοδοὶ καὶ ἐντόπιοι, παρεκάλουν μετὰ δακρύων τὸν Παῦλον νὰ μὴ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀλλ' αὐτὸς εἶπεν, ὅτι εἶναι ἔτοιμος ὄχι μόνον νὰ δεθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Παρηγόρησε τοὺς τεθλιμμένους Χριστιανοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐπαναλάβουν μετ' αὐτοῦ: «τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω».

✠ 36. ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
Εἰς τὴν Ἱεροῦσαλήμ
(Πράξ. κα', 15 - 40)

Ἀφοῦ ἀνεπαύθη ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας ὁ Παῦλος εἰς Καισάρειαν, ἐπορεύθη μὲ τοὺς συνοδοὺς του εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Τὸν συνώδευον ἀκόμη καὶ μερικοὶ μαθηταὶ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαρὰν τὸν Παῦλον. Τὴν δὲ ἐπομένην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰακώβου συνεκεντρώθησαν ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος διηγήθη λεπτομερῶς τὴν θαυμασίαν ἱστορίαν τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου μεταξύ Ἑθνικῶν καὶ Ἰου-

δαίων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Πάντες ἐθαύμασαν τὸ ἔργον τοῦ Παύλου καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον δὲν θὰ ἦσαν εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐκτιμήσουν οἱ πολλοὶ ἰουδαίζοντες ἀδελφοί. Αὐτοὶ πολὺ πιθανὸν καὶ νὰ ἐσκανδαλίζοντο κατὰ τοῦ Παύλου, διότι θὰ τὸν ἐθεώρουν πολέμιον τοῦ Νόμου.

Ἐπρεπε λοιπὸν ὁ Παῦλος νὰ κάμῃ πρᾶξιν τινά, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ προσείλκυε καὶ αὐτῶν τὴν ἐκτίμησιν καὶ θὰ ἐπρολάβανε τοιοῦτοτρόπως νέαν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας. Μερικοὶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ συνέστησαν νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς κουρᾶς Ἰουδαίων τινῶν Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον εὐχήν. Αὐτοὶ δηλαδή, σύμφωνα μὲ τὸν ἰουδαϊκὸν νόμον, εἶχον τάξει, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀκύλας (κεφ. 30), νὰ μὴ κόψουν ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα τὴν κόμην των, νὰ μὴ πίοῦν οἶνον καὶ οἶνοπνευματώδη ποτὰ καὶ νὰ ζήσουν μὲ ἐγκράτειαν. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς εὐχῆς ἔπρεπεν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του. Νὰ προσφέρῃ δὲ εἰς τὸν ναὸν ἓνα ἄμνον πρὸς ὀλοκαύτωσιν, ἓνα ἄλλον ἄμνον ὡς θυσίαν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν του, ἓν ἐρίφιον ὡς εἰρηνικὴν προσφορὰν καὶ ἄλλα τινὰ φαγητὰ καὶ ποτὰ.

Ὁ Παῦλος, ὁ ὅποιος, διὰ νὰ ὁδηγήσῃ πρὸς Χριστὸν τοὺς ἀνθρώπους, ἐγένετο τοῖς πᾶσι τὰ πάντα καὶ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἐδέχθη τὴν πρότασιν, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἔξοδα ἦσαν πολλὰ. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομένην ἔληξε τὸ τάξιμον αὐτῶν τῶν Ναζηραίων, παρέλαβε καὶ συνώδευσεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερόν. Ἐκεῖ ἐνώπιον Ἰουδαίων, Χριστιανῶν καὶ μὴ, ἐπλήρωσε τὰ ἔξοδα καὶ ἔκαμε πρὸς χάριν των τὰς ἀπαιτούμενας διατυπώσεις. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καθησύχασε τὰς ἀσθενεῖς συνειδήσεις τῶν ὀδελφῶν.

Ἀλλ' ὁ κίνδυνος ἐξέσπασεν ἀπὸ ἄλλο μέρος. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς Πεντηκοστῆς πληθὺς Ἰουδαίων ἤλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ διάφορα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον καὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀσίας, ἀρχαῖοι γνώριμοι καὶ διώκται τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ ἐθεώρησαν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξοντώσουν ἐκεῖ τὸν ἐχθρόν των. Ἐπτὰ ἡμέρας ὕστερον ἀπὸ τὸ προαναφερθὲν γεγονός, ἐνώπιον πλήθους Ἰουδαίων ἐπάνω εἰς τὸν ναὸν ὤρμησαν, συνέλαβον τὸν Παῦλον καὶ ἐφώναξαν πρὸς τοὺς ἄλλους :

—“Ἄνδρες ἀδελφοί, βοηθήσατέ μας κατὰ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Αὐτὸς διδάσκει πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς κατὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Αὐτὸς ἐμόλυνε τὸν νόον μας, διότι ἔφερε μέσα εἰς αὐτὸν Ἑλληνας.

Ἡ τελευταία αὐτὴ κατηγορία ἦτο καθαρὰ συκοφαντία. Εἶχε βέβαια ὁ Παῦλος Ἑλληνας βοηθούς, περιεφέρετο μαζί των εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔφερεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ὁ λαὸς ὅμως ἐπίστευσε τὴν κατηγορίαν. Ἐταράχθη καὶ ὤρμησε μὲ μανίαν ἐναντίον τοῦ Παύλου. Τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ὥθησαν ἔξω ἀπὸ τὸν ναόν, ἔξω δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν, διὰ νὰ τὸν φονεύσουν. Μάλιστα οἱ φύλακες, φοβηθέντες μήπως ὁ φόνος γίνῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν καὶ μολυνθῇ ὁ ναός, μόλις ὁ ὄχλος ἐξῆλθεν, ἔκλεισαν ἀμέσως τὰς θύρας. Ἐξω δὲ εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν, ὁ φανατισμένος ὄχλος ἤρchiσε νὰ κτυπᾷ μὲ μανίαν τὸν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν. Θὰ τὸν ἐφόνευον δὲ ἀσφαλῶς ἐπὶ τόποι, ἂν δὲν ἐπενέβαινε ὁ Ρωμαῖος χιλιάρχος.

Αὐτός, πληροφορηθεὶς τὴν ὀχλαγωγίαν, παρέλαβεν ἀμέσως ἑκατοντάρχους καὶ στρατιώτας ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πλησίον στρατῶνας καὶ ὤρμησεν ἀνάμεσα εἰς τὰ πλήθη. Ἀπέσπασεν ἀπὸ αὐτὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἔδεσε μὲ δύο ἀλύσεις. Κατόπιν ἠρώτησε νὰ μάθῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ὅλοι μαζί ἐκραύγαζον τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τίποτε. Δι’ αὐτὸ διέταξε νὰ ὀδηγήσουν τὸν Παῦλον εἰς τὸ φρούριον. Ἄλλ’ ἦτο τόση ἡ μανία καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ πλήθους κατὰ τοῦ Παύλου, ὥστε μὲ μεγάλην δυσκολίαν κατῴρθωσαν οἱ στρατιῶται νὰ ἀπωθήσουν τὰ πλήθη καὶ νὰ προφυλάξουν τὸν Παῦλον. Τὰ πλήθη, ἐξαγριωθέντα, διότι διέφυγε τὸ θῦμα των, ἐφώναζον : « Αἶρε τοῦτον ! »

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν σύγχυσιν ὁ Παῦλος μόνον διетήρει τὴν ἡρεμίαν του. Ἐστράφη πρὸς τὸν χιλιάρχον, τοῦ ὠμίλησεν ἑλληνιστὶ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Τοῦ εἶπε δέ, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος μὲν, ἀλλὰ κατάγεται ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ὁ χιλιάρχος ἡσύχασε κάπως ὅταν εἶδεν, ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ἓνα ἑλληνιστὴν Ἰουδαῖον, μορφωμένον, ἐκ Ταρσοῦ μάλιστα. Ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Ταρσεὺς αὐτὸς θὰ ἦτο ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸν συνήθη φανατισμόν, πού εἶχον οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἰερουσαλὴμ. Τοῦ ἐπέτρεψε λοιπὸν νὰ ὀμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη.

37. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

(Πράξ. κβ', 1 - κγ', 11)

Καταπληγωμένος ὁ Παῦλος, γεμάτος αἵματα, ἥρεμος ὁμως κοί γαλήνιος, ἐστάθη εἰς μίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, ἐκίνησε τὴν χεῖρα πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἀφοῦ ἀποκατεστάθη μεγάλη ἡσυχία, ὠμίλησεν εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν. Διηγέθη εἰς αὐτοὺς τὴν καταγωγὴν του, τὴν μόρφωσιν, ποὺ ἔλαβε πλησίον τοῦ γνωστοῦ διδασκάλου του Γαμαλιήλ, τὸν σφοδρὸν ζῆλον, ποὺ εἶχεν ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως. Μάλιστα ἀνέφερεν, ὅτι ἔνεκα τοῦ μεγάλου ζήλου του κατεδίωξε μέχρι θανάτου τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐλαβε δὲ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐντολὴν καὶ συστάσεις νὰ διώξη καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δαμασκοῦ.

Μερικοὶ ἐκ τῶν ἀκροατῶν τοῦ Παύλου, οἱ ὅποιοι τὸν εἶχον γνωρίσει προηγουμένως, θὰ ἐνεθυμοῦντο ὅλα αὐτά. Τὸ πλήθος μὲ μεγαλυτέραν ἡσυχίαν καὶ προσοχὴν τὸν ἤκουεν. Ἐξιστόρησεν ὕστερον τὸ ὄραμα, ποὺ εἶδεν ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ὅλα ὅσα τοῦ συνέβησαν ἐντὸς τῆς Δαμασκοῦ καὶ τὴν ἐντολὴν, ποὺ τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, νὰ κηρύξη τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἑθνη.

Κατὰ τὴν στιγμήν, ποὺ ἀνέφερε τὰ Ἑθνη, ἐξέσπασε βιαιοτέρα ἢ ὀργὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἦρχισαν νὰ κραυγάζουν πάλιν μὲ μανίαν, νὰ πετοῦν τὰ ἐνδύματά των καὶ νὰ ρίπτουν εἰς τὸν ἄερα κονιορτόν. Μέσα δὲ ἀπὸ ὅλας τὰς κραυγὰς ἐξεχώριζον αἱ λέξεις : « Αἶρε τοῦτον· δὲν πρέπει νὰ ζῇσῃ ἀκόμη αὐτός ». Ὁ χιλιάρχος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως γίνουιν μεγαλύτεραι ταραχαί, διέταξε νὰ φέρουν τὸν Παῦλον εἰς τὸν στρατῶνα καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν. Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν, ὑπέθεσεν, ὅτι κάτι προσβλητικὸν εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἐπροκάλεσε τὴν μανίαν των. Ἐπὶ πλέον ἐπίστευεν, ὅτι διὰ τῆς μαστιγώσεως θὰ ἠνάγκαζε τὸν ἀπόστολον νὰ τοῦ φανέρωσῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι ἐνόμιζεν, ὅτι κάτι αὐτὸς τοῦ ἔκρυπτεν. Ὅταν ὁμως ὁ Παῦλος εἶδε τὸν ἐκατόνταρχον νὰ πλησιάζῃ μὲ τὸ μαστίγιον εἰς τὰς χεῖρας, τοῦ εἶπεν :

— Ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ μαστιγώνουν Ῥωμαῖον πολίτην καὶ μάλιστα ἀθῶον ;

‘Ο ἑκατόνταρχος ἔσπευσε καὶ ἐπληροφόρησε τὸν χιλιάρχον, ὅτι ὁ δεσμώτης εἶναι Ρωμαῖος πολίτης. Ἐκεῖνος ἐφοβήθη· ἤλθεν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἠρώτησεν :

— Εἶσαι λοιπὸν Ρωμαῖος πολίτης;

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Ἐγὼ ἐπλήρωσα πολλά, διὰ νὰ ἀποκτήσω τὴν ρωμαϊκὴν ὑπηκοότητα, εἶπεν ὁ χιλιάρχος.

— Ἐγὼ ὅμως, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἐγεννήθην Ρωμαῖος πολίτης.

Τοιοιυτρόπως ἀπέφυγε τὰς μαστιγώσεις. Ὁ χιλιάρχος βέβαια συνεπάθησε τὸν Παῦλον καὶ ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ἄλλ’ ἐφ’ ὅσον ἐγίνε στάσις διὰ ζητήματα τῆς ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ ὁ Παῦλος κατηγορεῖτο ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων, ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάποια δίκη. Σύμφωνα δὲ μὲ τὰ ἰουδαϊκὰ ἔθιμα, τὸ συνέδριον τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦτο ἀρμόδιον διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Τὴν ἐπομένην λοιπὸν ἐκάλεσεν ὁ χιλιάρχος τὸ συνέδριον καὶ ὠδήγησε πρὸ αὐτῶν λυμένον τὸν Παῦλον. Τοιοιυτρόπως θὰ ἐπληροφορεῖτο καὶ ὁ ἴδιος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κατηγορεῖτο ὁ Παῦλος καὶ ἀναλόγως κατόπιν θὰ ἀπεφάσιζε. Διὰ κάθε δὲ ἐνδεχόμενον παρέλαβε μαζί του καὶ ἀρκετοὺς στρατιώτας.

Παρετήρησε κατὰματα ὁ Παῦλος τοὺς συνέδρους καὶ εἶπεν:

— Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔζησα καὶ ἐφέρθην ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν.

Τὸ συνέδριον, καὶ μάλιστα ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, ὠργίσθη, ὅταν ἤκουσε τὸν Παῦλον νὰ ὀνομάζῃ αὐτοὺς ἀδελφούς. Διέταξε καὶ τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ στόμα.

— Ὁ Θεὸς θὰ κτυπήσῃ καὶ σέ, εἶπεν ὁ Παῦλος, τοῖς κεκονιαμένοις· διότι κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σὺ ὁ δικαστὴς παρανομεῖς, ἀφοῦ διατάσσεις νὰ μὲ κτυπήσουν, χωρὶς νὰ πταίω.

— Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ἀπειλεῖς μὲ τοιοῦτον τρόπον ; τοῦ εἶπον οἱ ἄλλοι.

— Δὲν ἐγνώριζα, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεὺς, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος. Ἄλλωστε ὁ Θεὸς διατάσσει: ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.

Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη ἀπὸ τὰς γενομένας συζητήσεις, ὅτι τὸ

ἐν μέρος τῶν συνέδρων ἦσαν Σαδδουκαῖοι, τὸ δὲ ἕτερον μέρος ἦσαν Φαρισαῖοι. Εἶπε λοιπὸν μεγαλοφώνως :

— Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί, εἶμαι Φαρισαῖος, υἱὸς Φαρισαίου, καὶ αὐτὴν τὴν στιγμὴν κρίνομαι, διότι πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Τὰ λόγια αὐτὰ προεκάλεσαν φοβερὰν φιλονικίαν καὶ σύγχυσιν μεταξύ τῶν συνέδρων. Οἱ μὲν Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ἐφώναζον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἐντελῶς ἀθῶος. Οἱ Σαδδουκαῖοι, μὴ πιστεύοντες καθόλου εἰς τὴν ἀνάστασιν, κατηγοροῦν τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἐκήρυττον ἔνοχον.

Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ μὲ χειρονομίας καὶ κραυγὰς ὥρμησαν πρὸς τὸν Παῦλον καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν σύρουν βιαίως πρὸς τὸ μέρος των. Ἐπάνω δὲ εἰς τὴν μανίαν των ὑπῆρχε φόβος νὰ τὸν διαμελίσουν. Ὁ χιλιάρχος, φοβηθεὶς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου, διέταξεν ἀμέσως τοὺς στρατιώτας του καὶ τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τὸν ἔφεραν πάλιν εἰς τὸν στρατῶνα.

Κατὰ τὴν νύκτα ὁ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπεν: « Ἐχε θάρρος, Παῦλε. Ὅπως ὠμίλησες εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τοιοῦτοτρόπως θὰ κηρύξης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ».

✕ 38. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ

(Πράξ. κγ', 12 - κδ', 23)

Τὴν ἐπομένην συνεκεντρώθησαν πάλιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ μερικοὶ πρεσβύτεροι. Ἦσαν καταπικραμένοι καὶ ἀγανακτημένοι, διότι ἔνεκα τῶν διαιρέσεων καὶ φιλονικιῶν των ἔχασαν μέσα ἀπὸ τὰ χέρια των τὸν Παῦλον. Πῶς τώρα θὰ κατῴρωνον νὰ δικάσουν καὶ καταδικάσουν αὐτόν ; Κατὰ τὴν προηγουμένην ὁμως ἐσπέραν σαράντα φανατισμένοι πονηροὶ Ἰουδαῖοι ἔκαμαν συνωμοσίαν νὰ ἐξοντώσουν τὸν Παῦλον. Ὁρκίσθησαν νὰ μὴ φάγουν καὶ νὰ μὴ πίνουν, ἂν πρῶτον δὲν φονεύσουν αὐτόν. Ἔσπευσαν δὲ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἀνεκοίνωσαν μυστικῶς τὴν πονηρὰν των ἀπόφασιν. Εἶπον δὲ εἰς αὐτούς, νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν χι-

λίαντον νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον εἰς τὸ συνέδριον, διὰ νὰ τὸν ἀνακρίνουν δῆθεν καλύτερον. Καθ' ὁδὸν δὲ αὐτοὶ θὰ ὥρμουσαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ μέσα εἰς τὴν σύγχυσιν θὰ ἐφόνεον αὐτόν.

Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία των ἀπεκαλύφθη ἀμέσως. "Ὅταν συνεζήτησαν τὰ ἐγκληματικά των σχέδια, ἴστατο πλησίον των, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν, ἓν παιδίον καὶ ἤκουσε τὰ πάντα. Τὸ παιδίον αὐτὸ ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Παύλου, υἱὸς τῆς ἀδελφῆς του. "Ἐσπευσε λοιπὸν ἀμέσως καὶ ἐφάνέρωσεν ὅλα εἰς τὸν θεῖον του. Ὁ Παῦλος ἔστειλεν αὐτοστιγμὴ τὸ παιδίον εἰς τὸν χιλιάρχον. Ἐκεῖ δὲ αὐτὸ ἐπανέλαβε λεπτομερῶς ὅσα ἤκουσεν.

Ὁ χιλιάρχος, διὰ νὰ προλάβῃ τὸ ἐγκλημα, ἐκάλεσεν ἀμέσως δύο ἑκατοντάρχους. Τοὺς διέταξε νὰ ἐτοιμάσουν διακοσίους στρατιώτας, ἐβδομήκοντα ἵππεις, διακοσίους τοξότας καὶ ἀρκετὰ κτήνη. Τὴν ἐνάτην δὲ ἑσπερινὴν τοὺς διέταξε καὶ παρέλαβον μυστικῶς τὸν Παῦλον. Τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς ἓνα ζῶον καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφαλῆ αὐτὴν συνοδείαν τὸν παρέδωσαν εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα. Μάλιστα δὲ ἔγραψεν ὁ χιλιάρχος πρὸς τὸν Φήλικα καὶ ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέθετε τὰ κατὰ τὸν Παῦλον.

Τοῦ ἔγραφε δηλαδὴ, ὅτι τὸν Παῦλον, Ῥωμαῖον πολίτην, ἀδίκως, καθ' ὅσον αὐτὸς ἐξηκρίβωσεν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δικάσουν καὶ νὰ τὸν φονεύσουν οἱ Ἰουδαῖοι. Χάριν δὲ ἀσφαλείας τὸν ἔστειλεν εἰς Καισάρειαν καὶ συγχρόνως — ἔγραψεν — εἰδοποίησε καὶ τοὺς κατηγόρους νὰ παρουσιασθοῦν εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ νέα δίκη. Δικαστὴς ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Φῆλιξ.

"Ὅταν ὁ Φῆλιξ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον, ὅτι θὰ τὸν ἀκούσῃ ἀπολογούμενον, εὐθὺς ὥς ἔλθουν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ κατήγοροί του. Διέταξε δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν φρουροῦν εἰς τὸ πραιτώριον.

Ὁ Φῆλιξ δὲν ἦτο εὐθύς καὶ ἀγαθὸς διοικητής. Ἀνῆκε κάποτε εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων. Ἀπὸ πλεονεξίας ὅμως καὶ κατῳρώσεως νὰ γίνῃ ἑπαρχὸς τῆς Ἰουδαίας. Πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἦτο ταπεινὸς κόλαξ· πρὸς τοὺς κατωτέρους ἦτο ἄγριος καὶ σκληρὸς. Κάθε ταράχην τοῦ λαοῦ κατέπνιγεν εἰς τὸ αἷμα. Ἐδολοφόνησε μάλιστα καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωνάθαν, εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὁποίου ὤφειλε τὴν θέσιν του. Ἐξῆς βίον παράνομον καὶ ἄσωτον. Εἶχε δὲ ὥς

σύζυγον τὴν κόρην τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ Α', τοῦ φυλακίσαντος ἄλλοτε τὸν Πέτρον (κεφ. 17), Δρουσίλλαν ὀνόματι. Αὐτὸς λοιπὸν θὰ ἐγένετο τώρα ὁ δικαστὴς τοῦ Παύλου.

Πέντε ἡμέρας ὕστερον ἦλθον εἰς Καισάρειαν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, μερικοὶ πρεσβύτεροι καὶ ἓνας δικηγόρος ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ συνεδρίου. Πρὸ τοῦ Φήλικος, παρόντος καὶ τοῦ Παύλου, ἤρχισεν ὁ δικηγόρος μὲ στόμφον τὸ κατηγορητήριον. Διὰ νὰ προσελκύσῃ δὲ τὴν εὐνοίαν τοῦ Φήλικος, τοῦ ἀπηύθυνε μερικὰς εὐτελεῖς κολακείας.

— Διὰ σοῦ, τοῦ εἶπεν, ἀπολαμβάνομεν μεγάλην εἰρήνην εἰς τὸ ἔθνος μας. Χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πρόνοιάν σου μεγάλα ἔργα ἔγιναν εἰς τὴν χώραν μας. Πανταχοῦ δὲ καὶ πάντοτε σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίς μας, κράτιστε Φῆλιξ.

Ἐπειτα κατηγορήσεν τὸν Παῦλον, ὅτι παρακινεῖ εἰς στάσιν τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι πρωτοστατεῖ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς αἰρέσεως τῶν Ναζωραίων, καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ βεβηλώσῃ τὸν ναὸν τοῦ Σολομώντος.

— Καὶ ἡμεῖς μὲν τὸν συνελάβομεν καὶ θὰ τὸν ἐδικάζαμεν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ χιλιάρχος μὲ πολλὴν βίαν τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χεῖρας μας.

Ὁ Ἀνανίας μὲ τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπους ἐπεβεβαίωσαν ἐντόνως τοὺς λόγους τοῦ δικηγόρου.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν, ἤρχισεν ὁ Παῦλος μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἡρεμίαν τὴν ἀπολογίαν του :

— Καὶ ἐγὼ χαίρω, διότι θὰ ἀπολογηθῶ σήμερον ἐνώπιόν σου, εἶπε πρὸς τὸν Φήλικα, ἐπειδὴ γνωρίζω, ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη εἶσαι διοικητὴς τοῦ ἔθνους τούτου καὶ συνεπῶς γνωρίζεις πολὺ καλὰ πρόσωπα καὶ πράγματα. Μὲ κατηγοροῦν, ὅτι ἐξεγείρω εἰς στάσιν τὸν λαὸν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἄλλ' ἐγὼ, μόλις πρὸ δώδεκα ἡμερῶν εὐρισκόμεν εἰς τὴν πόλιν καὶ οὔτε κὰν μὲ εἶδον νὰ ἔρχωμαι εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, οὔτε εἰς τὴν συναγωγὴν, οὔτε εἰς τὰς ὁδοὺς. Εἰς τὸν ναὸν εἰσῆλθον μόνον ἐγὼ, διότι εἶμαι γνήσιος Ἰουδαῖος· δὲν εἶμαι λοιπὸν ἱερόσυλος. Ἐπειτα, διὰ τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας, ποὺ λέγουν, δὲν ἔχουν νὰ παρουσιάσουν οὐδένα μάρτυρα. Ὁμολογῶ ὅμως, ὅτι εἶμαι Χριστιανός. Ἄλλ' ὡς Χριστιανὸς λατρεύω

τον Θεόν τῶν πατέρων μας. Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ προσπαθῶ νὰ ζῶ εὐσυνειδήτως ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Φῆλιξ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Παῦλος εἶναι ἀθῶος καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατηγοροῦν ἕνεκα μίσους, ἐπειδὴ εἶναι Χριστιανός. Ἀπέπεμψε τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶπεν, ὅτι ὅταν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ χιλιάρχος, θὰ κάμῃ νέας ἀνακρίσεις. Τὸν δὲ Παῦλον διέταξε νὰ τὸν φυλάττουν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἡρώδου καὶ νὰ τοῦ φέρωνται μὲ εὐγένειαν. Νὰ τὸν ἀφήνουν νὰ συναναστρέφεται ἐλευθέρως μετὰ τῶν φίλων του, τῶν εὐρίσκομένων τότε εἰς Καισάρειαν, δηλ. τοῦ Λουκᾶ, τοῦ Ἀριστάρχου, τοῦ Διακόνου Φιλίππου καὶ τῶν ἄλλων Χριστιανῶν.

39. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΝΕΙ ΔΥΟ ΕΤΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ

(Πράξ. κδ', 24 - κε', 6)

Ὁ Φῆλιξ φαίνεται, ὅτι ἐγνώριζε πολλὰ πράγματα περὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἶχε σύζυγον Ἰουδαίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐπληροφορεῖτο περὶ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐν γένει θρησκείας. Ἐξῆς ἔπειτα εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κορνηλίου (κεφ. 16) εἶχεν ἰδρυθῇ καὶ αὐξηθῇ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τοὺς πιστοὺς εἶχεν ἀσφαλῶς πληροφορηθῇ περὶ τῆς νέας θρησκείας. Ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ βεβαιώνεται, ὅτι ὁ Φῆλιξ ἐγνώριζεν ἀκριβέστερον τὰ περὶ τῆς νέας ὁδοῦ. Φαίνεται δέ, ὅτι παρὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν του φύσιν εἶχε κάποιον ἐνδιαφέρον διὰ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα.

Διὰ τοῦτο ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ ἐζήτησε νὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῆς Δρουσίλλης τὰ τῆς νέας ὁδοῦ. Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὸν χαρακτήρα καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Φήλικος, ἤρchiσε νὰ ὁμιλῇ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ μελλούσης κρίσεως. Ἄλλοτε ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἠλεγξε τὸν Ἡρώδη. Τώρα ὁ Παῦλος ἠλεγξε τὸν Φήλικα μὲ τὴν ἀνάπτυξιν ποὺ ἔκαμε.

Περιέγραψε μὲ τόσῃν δύναμιν τὴν θείαν δικαιοσύνην καὶ κρί-

σιν, παρέστησε τόσον ζωηρά τὴν φοβερὰν εὐθύνην καὶ τιμωρίαν τῶν ἀμαρτωλῶν, ὥστε ὁ Φῆλιξ κατελήφθη ἀπὸ φόβον μέγαν. Ἐμφοβος δὲ γενόμενος διέκοψε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπε:

— Πήγαινε ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ θὰ σὲ καλέσω πάλιν, μόλις μοῦ δοθῇ εὐκαιρία.

Εὐκαιρίαί ἐδόθησαν πολλαὶ καὶ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον ὁ Φῆλιξ, ὅχι ὅμως διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ περὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐπιτόλαιος καὶ ἀμαρτωλὸς καθὼς ἦτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ προσέξῃ περισσότερον καὶ βαρύτερον τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν.

“Ὅταν μετ’ ὀλίγας ἡμέρας διελύθη ὁ φόβος του, ἐσκέφθη, ὅτι θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἀφήσῃ τὸν Παῦλον ἐλεύθερον, ἐὰν ἐλάβανεν ἀπὸ αὐτὸν κανὲν σπουδαῖον δῶρον. Ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ Παῦλος ἦτο Ρωμαῖος ὑπήκοος, τὸν ἐβλεπεν ἐνδεδυσμένον ἀξιοπρεπῶς, ἐπληροφορεῖτο, ὅτι συνετηρεῖτο καλῶς εἰς τὴν φυλακὴν. “Ὅλα αὐτὰ τὸν ἔκαμαν νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ εἶχε πολλὰ χρήματα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶχε, θὰ τοῦ ἔδιδον οἱ Χριστιανοί, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ ἀλληλοβοήθειαν τῶν ὁποίων εἶχε μάθει πολλὰ ὁ Φῆλιξ.

Ἰσως ὁ Παῦλος νὰ εἶχε πράγματι χρήματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἴτε ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν Χριστιανῶν, ἢ, πιθανώτερον, ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν του περιουσίαν. Ἀλλὰ δὲν κατεδέχθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν δωροδοκίαν. Ἀλλωστε ὁ ρωμαϊκὸς νόμος ἀπηγόρευεν αὐστηρῶς αὐτήν. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὅμως πολλοὶ Ρωμαῖοι ὑπατοὶ ἐθησαύριζον εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀπὸ τὰς δωροδοκίας.

Καὶ ὁ χαρακτήρ δὲ τοῦ Φήλικος ἦτο τοιοῦτος, ὥστε νὰ μὴ δίδῃ καὶ τόσῃν σημασίαν εἰς τοὺς νόμους, προκειμένου αὐτὸς νὰ προσδεύσῃ καὶ νὰ πλουτήσῃ. Ἐκάλει λοιπὸν συχνὰ τὸν Παῦλον καὶ συνωμίλει μετ’ αὐτοῦ ἐπ’ ἀρκετόν. Μὲ τρόπον δὲ τοῦ ἔδιδε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσίς του ἦτο ζήτημα χρημάτων. Ἀλλὰ ματαίως ἐπερίμενεν. Ὁ Παῦλος δὲν τοῦ ἔδιδε τίποτε.

Δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ 58 ἕως τὸ 60. Τότε παρέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Ἰουδαίας ὁ διοικητὴς τῆς Συρίας Πόρκιος Φῆστος. Ὁ δὲ Φῆλιξ ἐκλήθη εἰς τὴν Ρώμην νὰ ἀπολογηθῇ δι’ ὠρισμένας καταγγελίας ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων. Φεύγων δὲν ἀπηλευθέρωσε τὸν Παῦλον. Τὸν ἐφυλάκισεν αὐστηρότερον, διὰ

νά ἐξευμενίσῃ τοὺς Ἰουδαίους καὶ νά τοὺς πείσῃ νά μετριάσουν τὰς κατηγορίας των.

Ὁ Πόρκιος Φῆστος ἦτο ἄνθρωπος αὐστηρῶν ἀρχῶν καὶ δίκαιος. Εἶχεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ. Διὰ νά γνωρίσῃ δὲ τὸν λαὸν καλύτερον καὶ διὰ νά μάθῃ τὰς ἀνάγκας του, ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Καισάρειαν, ἔκαμε περιοδεῖαν. Καὶ πρῶτον ἐπεσκέφθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ ἔμεινε περισσότερο ἀπὸ δέκα ἡμέρας. Ἐκεῖ παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του ὁ ἀρχιερεὺς μὲ τοὺς ἐπισημογέρους Ἰουδαίους καὶ κατηγοροῦν τὸν Παῦλον. Τὸν παρεκάλεσαν δὲ νά στείλῃ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, διὰ νά δικασθῇ σύμφωνα μὲ τὰ ἔθιμά των ἀπὸ τὸ συνέδριον.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐὰν ὁ Παῦλος ἐστέλλετο, δὲν θὰ ἔφθανε ποτὲ ζῶν εἰς Ἱερουσαλήμ. Αὐτοὶ εἶχον διοργανώσει μεγάλην συνωμοσίαν πονηρῶν ἀνθρώπων, νά τὸν θανατώσουν καθ' ὁδόν. Ὁ Φῆστος, εὐφυῆς καθὼς ἦτο, ὑπωπτεύθη φαίνεται τὴν συνωμοσίαν καὶ διέταξε νά κρατήσουν ἀσφαλῶς τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν. Συνέστησε δὲ εἰς τοὺς Ἰουδαίους νά στείλουν μίαν ἐπιτροπὴν ἐκ δυνάτων εἰς Καισάρειαν, διὰ νά γίνῃ ἐκεῖ ἡ δίκη. Αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἀνελάμβανε νά ἐκδικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ νά ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον.

40. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

(Πράξ. κε', 7 - κς', 32)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἠλπίζον νά ἐπιτύχουν ἀπὸ τὸν Φῆστον, ὅτι δὲν κατῴρθωσαν μὲ τὸν Φήλικα. Δύο ἔτη δὲν ἐστάθισαν ἱκανά νά σβέσουν τὴν μανίαν των. Διὰ τοῦτο σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸν Φῆστον ἔφθασαν καὶ αὐτοὶ εἰς Καισάρειαν. Μὲ μεγαλυτέραν σφοδρότητα κατηγοροῦν τώρα πολλὰ καὶ βαρὲα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου. Δὲν ἀπεδείκνυσεν ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτὰ πού ἔλεγον. Ὁ Παῦλος μὲ πεποίθησιν εἰς τὴν ἀθωότητά του ἀπελογήθη καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι δὲν ἔπταισεν οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ναοῦ οὔτε ἀπέναντι τοῦ Καίσαρος.

Ὁ Φῆστος εὐρέθη καὶ αὐτὸς εἰς ἀπορίαν. Δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ κανονίσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιθυμῶν νὰ φανῇ εὐχάριστος εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἠρώτησε τὸν Παῦλον, ἐὰν ἤθελε νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ κριθῇ ἐν μέσῳ τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ Παῦλος εἶδε καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τῆς δολοφονίας του. Διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἀτελειώτους αὐτὰς δίκας, εἶπε :

— Θέλω νὰ παρουσιασθῶ πρὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου τῆς Ρώμης. Σὺ, Φῆσ-τε, γνωρίζεις πολὺ καλὰ, ὅτι δὲν ἔχω ἀδικήσει καθόλου τοὺς Ἰουδαίους. Ἐὰν ἔπραξά τι ἄξιον θανάτου ἢ καὶ ἂν ἀπλῶς ἠδίκησα τοὺς Ἰουδαίους, εἶμαι ἔτοιμος νὰ ὑποστῶ καὶ θάνατον. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔπταισα εἰς τίποτε ἀπὸ ὅσα μὲ κατηγοροῦν, δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ μὲ χάριση εἰς αὐτούς. Εἶμαι Ρωμαῖος πολίτης καὶ **Κ α ί σ α ρ α ἐ π ι κ α λ ο ὦ μ α ι**.

Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Φῆστος ἔμειναν ἐκπληκτοί. Δὲν ἔφραζον ποτέ, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα. Ἐγνώριζον δὲ πολὺ καλὰ, ὅτι ἐὰν Ρωμαῖος τις πολίτης, κατηγορούμενος δι' οἰασδήποτε ἀδικίας ἐκτὸς φόνου, πειρατείας καὶ ἀνταρσίας, ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα, ἔπρεπε νὰ σταλῇ εἰς τὴν Ρώμην, διὰ νὰ δικασθῇ ἀπὸ τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ αὐτοκράτορος.

Τότε ὁ Φῆστος συνεσκέφθη μὲ τὸ συμβούλιόν του καὶ ἠρέυνησεν, ἂν ὁ Παῦλος ἦτο ἔνοχος εἰς βαρέα ἀδικήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἐξηκρίβωσεν, ὅτι δὲν ἦτο ἔνοχος, ἐδέχθη τὴν προσφυγὴν καὶ εἶπεν :

— Ἐφ' ὅσον ἐπικαλεῖσαι τὸν Καίσαρα, πρὸς τὸν Καίσαρα θὰ πορευθῇς.

Τοιοῦτοτρόπως ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων καὶ τὰς ἀκάρπους δίκας τῶν Ρωμαίων δικαστῶν. Ἐπρεπε τώρα ὁ Φῆστος νὰ συγκεντρώσῃ ὅλας τὰς κατηγορίας καὶ μαρτυρίας, νὰ συντάξῃ καὶ ἰδικὴν του ἔκθεσιν καὶ νὰ στείλῃ αὐτὰ μετὰ τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ρώμην. Ἄλλ' εὐρέθη εἰς μεγάλην ἀπορίαν, διότι δὲν εἶχε τίποτε νὰ γράψῃ κατὰ τοῦ Παύλου.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ Ἀγρίππας ὁ Β', δισέγγονος Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου, υἱὸς Ἀγρίππα τοῦ Α' καὶ βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας, ἦλθε μὲ τὴν ἀδελφὴν του Βερενίκην εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν Φῆστον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμειναν ἀρκετὰς ἡμέρας, εὗρεν εὐκαιρίαν

ὁ Φῆστος καὶ τοὺς ὠμίλησε περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Παύλου. Ἀνέφερεν ὅλον τὸ ἱστορικόν, καθὼς καὶ τὰς ἀστηρίκτους κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων.

—“Ὅπως ἀντελήφθην, εἶπε, πρόκειται μᾶλλον περὶ θρησκευτικῶν δεισδαίμονιων καὶ περὶ ἑνὸς ἀποθανόντος Ἰησοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι ζῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος ἐπεκαλέσθη τὸν Καίσαρα, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀποστείλω αὐτὸν εἰς τὴν Ρώμην.

Ἡ περιέργεια τοῦ Ἀγρίππα ἐκεντήθη καὶ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ τὸν Παῦλον. Ὁ Φῆστος ὥρισε τὴν ἐπομένην ὡς ἡμέραν συναντήσεως. Μάλιστα δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως ἐκάλεσε πολλοὺς προκρίτους Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς, ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἄλλους ἐπισήμους, νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνάντησιν.

Πράγματι τὴν ἐπομένην, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῆς Βερενίκης καὶ ἄλλου ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ὠδηγήθη ὁ Παῦλος. Ὡμίλησε πρῶτος ὁ Φῆστος. Ὡμολόγησεν, ὅτι τίποτε ἄξιον θανάτου δὲν ἔπραξεν ὁ Παῦλος καὶ ὅτι θὰ τὸν στείλῃ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζῃ, τί νὰ γράψῃ πρὸς αὐτόν. Παρεκάλεσε δὲ τὸν βασιλέα Ἀγρίππαν νὰ ἀκούσῃ τὸν ὑπόδικον, μήπως καὶ εὕρῃ αἰτίαν τινὰ κατ’ αὐτοῦ, ἱκανὴν νὰ γραφῇ εἰς τὴν ἐκθεσιν. Ὁ Ἀγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον νὰ ἀπολογηθῇ.

Τότε ὁ Παῦλος ἔκαμε μίαν ὑπέροχον καὶ ἀριστοτεχνικὴν ἀπολογίαν. Διηγέθη τὴν προηγουμένην ζωὴν του καὶ τὴν θαυμασίαν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸν Χριστόν. Ἀνέφερε τὴν ἐντολήν, ποῦ τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὴν νέαν θρησκείαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Ὡμίλησε μὲ δύναμιν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἀλλ’ ὁ Φῆστος, ὅταν ἤκουσε περὶ ἀναστάσεως, ἐφώνηξε :

— Παραλογίζεσαι, Παῦλε. Τὰ πολλὰ γράμματα σοῦ ἐσύγχυσαν τὸν νοῦν.

— Δὲν παραλογίζομαι, κράτιστε Φῆστε, εἶπεν ὁ Παῦλος. Αὐτά, τὰ ὁποῖα κηρύττω, εἶναι κατὰ πάντα ἀληθινά. Τὰ προεῖπον ἄλλωστε καὶ οἱ προφῆται, ὅπως πολὺ καλὰ γνωρίζει καὶ ὁ βασιλεὺς.

Καὶ ὕστερον, στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἀγρίππαν, εἶπε :

— Πιστεύεις, βασιλεῦ, εἰς τοὺς προφήτας ; ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι πιστεύεις.

— Ὀλίγον ἀκόμη καὶ μὲ πείθεις νὰ γίνω Χριστιανός, ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς.

— Εὐχομαι εἰς τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Παῦλος, νὰ γίνετε καὶ ὀλίγον καὶ πολὺ καὶ σὺ καὶ ὅλοι, ὅσοι μὲ ἀκούετε σήμερον, ὅπως εἶμαι ἐγώ, χωρὶς βέβαια νὰ φέρετε τὰς ἀλύσεις αὐτάς.

Ἡ συνεδρίασις ἐλύθη καὶ ὁ Ἀγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Φῆστον, ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐπραξεν ὁ Παῦλος. Θὰ ἡδύνατο δὲ νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν δὲν ἐπεκαλεῖτο Καίσαρα.

41. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κς', 1 - 13)

Ὁ Παῦλος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κρατηθῇ περισσότερον εἰς τὰς φυλακάς τῆς Καισαρείας. Ἐπρεπε νὰ ἀποσταλῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν Ρώμην. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ ταξίδια, καὶ μάλιστα τὰ τόσον μακρινά, δὲν ἦσαν εὐκόλα. Δὲν ὑπῆρχε τακτικὴ συγκοινωνία οὔτε καὶ εἰδικὰ ἐπιβατικὰ πλοῖα. Συνήθως τὰ πλοῖα ἦσαν φορτηγά. Ὅσάκις δὲ τὸ φορτίον ἐπέτρεπεν, ἐλάμβανον καὶ ἐπιβάτας. Οὔτε πάλιν εἶχον τὴν ἀνεσιν καὶ τὴν ταχύτητα τῶν σημερινῶν.

Τότε τὰ πλοῖα ἐκινοῦντο συνήθως διὰ τοῦ ἀνέμου. Εἶχον ἓνα ὑψηλὸν κατάρτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἓνα μεγάλο πανί, τὸ ἱστίον. Ἐνα δὲ ἄλλο μικρότερον πανί, ὁ ἀρτέμων, ὑφ' οὗτο ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πρῶρας. Διὰ τὴν κυβέρνησίν των εἶχον ἑκατέρωθεν τῆς πρύμνης δύο πηδάλια, τὰ ὁποῖα ὠμοιάζον πρὸς μεγάλα κουπιά. Ὅταν ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου καὶ ἡ ὁρμὴ τῶν κυμάτων ἦτο μεγάλη, ἐδένετο τὸ κύτος τοῦ πλοίου μὲ ἰσχυροὺς ζωστήρας, διὰ νὰ μὴ θραυσθῇ. Τοιοῦτον ἀσφαλῶς ἦτο τὸ πλοῖον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐταξίδευε καὶ ὁ Παῦλος.

Καὶ ἰδοὺ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν λαμπρὰν ἀπολογίαν ἐν πλοῖον, τὸ ὁποῖον προήρχετο ἀπὸ τὸ Ἀδραμύττιον τῆς Μυσίας, ἦτο ἑτοιμον

νὰ πλεύσῃ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν πρὸς τὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἰς αὐτὸ ὁ Φῆστος ἐπεβίβασε τὸν Παῦλον καὶ μερικοὺς ἄλλους φυλακισμένους. Τοὺς ἔθρεν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἑκατοντάρχου Ἰουλίου, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωσε, διὰ τὴν φρούρησιν τῶν ὑποδίκων καὶ μίαν σπεῖραν πραιτωριανῶν στρατιωτῶν. Ἐπεβιβάσθη δὲ ὁ Παῦλος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν βοηθῶν του τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Μακεδόνοιο Ἀριστάρχου. Ἐὰν οἱ ἄνεμοι ἦσαν εὐνοϊκοί, εἰς διάστημα ὀλίγων ἑβδομάδων θὰ ἔφθανον εἰς Ῥώμην. Ἀλλὰ συνήντησαν τόσας τρικυμίας καὶ τόσας δυσκολίας, ὥστε ἐτερμάτισαν τὸ ταξιδιὸν των μετὰ ἀπόροδον πολλῶν μηνῶν.

Τώρα μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον ἀπέπλευσαν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν καὶ τὴν ἐπομένην ἔφθασαν εἰς Σιδῶνα. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἀξιόλογος χριστιανικὴ κοινότης, μὲ τὴν ὁποίαν εἶχε γνωρισθῇ πρὸ ἐτῶν ὁ Παῦλος. Ἠθέλησε λοιπὸν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἴδῃ τοὺς ἀδελφούς. Ὁ ἑκατόνταρχος, ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος, τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ εὕρῃ περίθαλψιν τινὰ καὶ χαρὰν ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπλεύσαν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ συνήντησαν ἀντιθέτους ἀνέμους, ἐλοξοδρόμησαν καὶ ἀντὶ νὰ διέλθουν νοτίως τῆς Κύπρου, διῆλθον βορείως καὶ παρέπλευσαν τὰ παράλια τῆς Κιλικίας καὶ Παμφιλίας μέχρι Μύρων. Ἐκεῖ ἀπεβιβάσθησαν ὅλοι. Φαίνεται, ὅτι αὐτὴ ἡ πόλις ἦτο τὸ τέρμα τοῦ ταξιδίου διὰ τὸ ἀδραμυττινὸν ἐκεῖνο πλοῖον. Εὐτυχῶς, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἓνα ἀλεξανδρινὸν ἄρκετὰ μεγάλο πλοῖον μὲ φορτίον σίτου ἔφευγε διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβιβάσθησαν ὅλοι.

Ἐπρεπε τώρα νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς τὸν Μαλέαν, νὰ περάσουν τὸ Ἰόνιον καὶ νὰ στραφοῦν πρὸς τοὺς δυτικούς λιμένας τῆς Ἰταλίας. Ἀλλὰ τὸ ταξιδιὸν ὑπῆρξε πολὺ περιπετειῶδες. Ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἀντίθετοι, μὲ δυσκολίαν καὶ βραδύτητα πολλήν ἔφθασαν εἰς τὴν Κνίδον, δυτικῶς τῆς Καρίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἠνοίχθησαν πρὸς τὴν Μεσόγειον, φερόμενοι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὑπὸ τῶν ἀνέμων. Διὰ νὰ προφυλαχθοῦν κάπως ἀπὸ τὴν βιαιότητα τῶν ἀνέμων καὶ ἀναπαυθοῦν ὀλίγον, ἐπλεύσαν νοτίως τῆς Κρήτης. Προσωρμίσθησαν εἰς ἓνα ἀφιλόξενον λιμένα, παρὰ τὴν πόλιν Λα-

σαίαν, ὀνομαζόμενον Καλοὺς λιμένας. Ἐν τῷ μεταξύ εἶχε σχεδὸν παρέλθει ὁ Ὀκτώβριος. Εἰσῆλθον εἰς ἐποχήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχιζον συνήθως αἱ μεγάλαι τρικυμιαί καὶ τὰ πλοῖα ἤναγκάζοντο νὰ διακόψουν διὰ τὴν ἀνοιξιν τὰ ταξιδία των.

Ὁ Παῦλος, ἐπειδὴ προέβλεπε τάλαιπωρίας μεγάλας καὶ κινδύνους, ὑπέδειξε πλαγίως εἰς τὸν ἐκατόνταρχον, νὰ παραχειμάσουν εἰς τὸν ὄρμον ἐκεῖνον, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦτο καὶ τόσον ἀσφαλής. Ἄλλ' ὁ ἐκατόνταρχος ἐπείσθη μᾶλλον εἰς τὴν ἀντίθετον γνώμην τοῦ πλοίαρχου καὶ τοῦ ναυκλήρου καὶ διέταξεν ἀναχώρησιν. Οἱ περισσότεροι ἔλεγον νὰ μὴ συνεχίσουν διὰ τὴν Ἰταλίαν τὸν πλοῦν, ἀλλὰ νὰ πλεύσουν πρὸς τὸν Φοῖνικα, ἕνα καλὸν λιμένα εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Κρήτης, πλησίον τῶν σημερινῶν Σφακίων. Ἀμέσως μόλις ἐκόπασαν οἱ βορειοδυτικοὶ ἄνεμοι καὶ ἔπνευσε νότος, ἐνόμισαν, ὅτι ἐβελτιώσῃ ὁ καιρὸς. Ἐσήκωσαν τὴν ἄγκυραν καὶ παρέπλεον πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς νήσου. Εἶχον δὲ σκοπὸν νὰ προσορμισθοῦν εἰς Φοῖνικα καὶ νὰ παραχειμάσουν ἐκεῖ.

42. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙΟΝ

(Πράξ. κζ', 14 - 44)

Μέχρις ἑνὸς σημείου τὸ πλοῖον ἐπροχώρει κανονικῶς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ βελτίωσις τοῦ καιροῦ ἦτο προσωρινή. Μετ' ὀλίγον ἐξέσπασεν ἰσχυρότατος ἄνεμος, ὁ Εὐροκλύδων, ὀνομαστὸς διὰ τοὺς τυφῶνας, τὰς φοβεράς δηλαδὴ θυέλλας καὶ τρικυμίας, ποὺ ἐξήγειρε. Ματαίως οἱ ναῦται προσεπάθουν νὰ στρέψουν τὸ πλοῖον κατὰ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου. Ὁ Εὐροκλύδων, καθὼς κατήρχετο ὀρμητικὸς ἀπὸ τὰ κρητικὰ ὄρη, παρέσυρεν ἀκυβέρνητον τὸ πλοῖον. Μόλις δὲ παρὰ τὴν νήσον Κλαύδην, τὴν σήμερον ὀνομαζομένην Γαῦδον, νοτιοδυτικῶς τῆς Κρήτης, κατάρθωσαν νὰ ἐλαττώσουν τὴν ταχύτητα καὶ νὰ ἀνασύρουν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὴν λέμβον, τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐρρυμούλκουν. Ἐκεῖ δὲ κατόπιν μεγάλων προσπαθειῶν ἔδεσαν τὸ κύτος τοῦ πλοίου με ἰσχυρὰς ζώνας, διὰ νὰ μὴ διαρραγῇ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν κυμάτων καὶ ἀποσπασθοῦν αἱ σανίδες.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἄνεμος ἐγένετο ὅλον ἐν ἰσχυρότερος. Διὰ τὸ νὰ μὴ παρασυρθοῦν πρὸς τὰ ἀμώδη μέρη τῇ Ἀφρικῇ, κατεβίβασαν τὸ μεγάλο ἰστίον. Ἄφησαν μόνον τὸν ἀρτέμονα, ὥστε νὰ κινῆται τὸ πλοῖον μὲ τὴν μικροτέραν δυνατὴν ταχύτητα. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κίνδυνος δὲν ἐμετριάσθη. Τὸ πλοῖον, φορτωμένον καθὼς ἦτο, ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ἔτριζεν ἀπειλητικῶς. Διὰ τὸ ἐλαφρώσουν, ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ἀρκετὸν φορτίον. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔρριψαν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ σκεύη τοῦ πλοίου.

Ἐν τούτοις ὁ κίνδυνος ἐγένετο μεγαλύτερος, διότι ὁ ἄνεμος εἶχε μεταβληθῇ εἰς ὀρμητικωτάτην θύελλαν. Ὁ οὐρανὸς εἶχε σκεπασθῇ ἀπὸ βαρύτατα νέφη. Καὶ καθὼς παραστατικώτατα περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, « μή τε ἡλίου μή τε ἀστρῶν ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνος τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς ». Ὅλοι εἶχον ἀπελπισθῇ καὶ ἐπερίμεναν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν τὸ ναυάγιον. Λυπημένοι καὶ ἄθυμοι, ἔμενον νηστικοὶ τελείως.

Μεταξὺ ὧν ὁ Παῦλος μόνον, χάρις εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, διετήρει τὴν ψυχραιμίαν αὐτοῦ. Εἶχε πάντοτε ὑπ' ὄψιν του τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ μετέβαινεν εἰς τὴν Ῥώμην. Δὲν ἦτο δυνατόν λοιπὸν νὰ πνιγῇ εἰς τὴν θάλασσαν, ὅσον θυελλώδης καὶ ἂν ἦτο ὁ καιρὸς. Ἐπειτα, εἰς ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα παρεκάλει θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ σώσῃ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας. Καὶ ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν του.

Τὴν νύκτα ἔστειλεν ἄγγελον καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν, ὅτι αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἐπιβάται θὰ σωθοῦν χάρις εἰς τὰς προσευχὰς του. Ἀμέσως τὴν πρωίαν ὁ Παῦλος συνεκέντρωσεν ὅλους καὶ ἐνῶ ὁ ἄνεμος ἐσύριζε καὶ τὰ κύματα ἔσπαναν μὲ κρότον, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς :

— Ἐπρεπεν, ὦ ἄνδρες, νὰ μὲ εἴχατε ἀκούσει καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψετε τὴν Κρήτην. Διότι οὕτω θὰ ἀπεφεύγομεν αὐτὴν τὴν ταλαιπωρίαν. Ἀλλὰ καὶ τώρα ὁ Θεὸς μὲ ἐβεβαίωσεν, ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ χαθῇ. Κάπου εἰς κάποιαν νῆσον θὰ προσαράξωμεν. Λοιπὸν σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀναλάβετε θάρρος καὶ εὐθυμίαν.

Ὅταν ἐπέρασαν ἀκόμη δέκα τέσσαρα ἡμέρονυχτα, οἱ ναῦται ἤσθάνθησαν μίαν νύκτα, ὅτι ἔπλεον εἰς ἄβαθῇ μέρη. Ἐρριψαν βο-

λίδα καὶ εὖρον βάθος εἴκοσιν ὀργυιῶν. Ἐρριψαν πάλιν τὴν βολίδα καὶ εὖρον βάθος δέκα πέντε ὀργυιῶν. Ἐνόησαν τότε, ὅτι ἐπρωχῶρουν πρὸς παραλίαν τινά. Ἐπειδὴ ἦτο σκότος καὶ δὲν ἔβλεπον καθόλου, ἐφοβήθησαν μήπως πέσουν εἰς βραχῶδη ἄκτῃν. Διὰ τοῦτο ἔρριψαν τέσσαρας ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρύμνην καὶ ἐκράτησαν ἀκίνητον τὸ πλοῖον.

Ὅλοι ἄυπνοι ἐπερίμεναν μὲ ἀγωνίαν νὰ ἐξημερώσῃ. Οἱ ναῦται ὁμως ἐσκέφθησαν νὰ φύγουν κρυφίως ἐνωρίτερον. Κατεβίβασαν λοιπὸν τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἤθελαν νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτήν, διὰ νὰ ρίψουν τάχα ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρῶραν. Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰ σχέδιά των καὶ τὰ ἀπεκάλυψεν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀποκόψαντες τὰ σχοινία ἄφησαν τὴν λέμβον νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὰ κύματα. Κατὰ σύστασιν δὲ τοῦ Παύλου ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχάρησαν διὰ τὴν ἐπικειμένην σωτηρίαν.

Μετὰ τὸ φαγητὸν καὶ ἐνῶ ἀκόμη ἦτο νύξ, ἔρριψαν τὸν σῆτον εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ ἐλαφρώσουν περισσότερον τὸ πλοῖον. Ὅταν ἐξημέρωσεν, εἶδον πράγματι ἐνώπιόν των ξηράν. Ἐκεῖ ὁμως δὲν ὑπῆρχε λιμὴν. Ἐκοψαν λοιπὸν τὰς ἀγκύρας, ἀνέσυραν τὰ πηδάλια καὶ ὠθούμενοι ἀπὸ τὸν πνέοντα ἀνεμον διηύθυναν τὸ πλοῖον πρὸς μίαν ἐξέχουσαν λαριίδα γῆς. Ἐκεῖ ἡ μὲν πρῶρα ἐσφηνώθη εἰς τὸν πυθμένα καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος, ἡ δὲ πρύμνη διελύετο ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ κύματα.

Ὅσοι οὖν ὥρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν ξηράν, ὅπως ὁ καθένας ἠδύνατο. Οἱ στρατιῶται, φοβούμενοι, μήπως διαφύγουν οἱ κατάδικοι, ἐσκέφθησαν νὰ τοὺς φονεύσουν. Τοὺς ἡμποδίσεν ὁμοῦς ὁ ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος κυρίως ἐνδιέφερετο διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου. Μετ' ὀλίγον ναῦται, στρατιῶται καὶ κατάδικοι, τρέμοντες ἀπὸ τὸ ψῆχος καὶ βρεχόμενοι ἀπὸ τὴν πίπτουσαν βροχήν, ἄλλοι κολυμβῶντες καὶ ἄλλοι ἐπάνω εἰς σανίδας, ἀπεβιβάσθησαν εἰς τὴν ἄγνωστον ξηράν. Ἐμετρήθησαν καὶ εὐρέθησαν διακόσιοι ἑβδομήκοντα ἕξ. Δὲν ἔχασθῃ κανεὶς. Ὁ λόγος τοῦ Παύλου ἐπληθύνεσε.

✕ 43. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΙΤΗΝ

(Πράξ. κη', 1 - 16)

Ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν προσήραξαν, ἦτο ἡ νῆσος Μελίτη, ἡ γνωστὴ σήμερον ὑπὸ τὸ ὄνομα Μάλτα. Ἐνας κόλπος αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μέχρι σήμερον ὀνομάζεται κόλπος τοῦ Ἀγίου Παύλου. Ἡ νῆσος κατῳκεῖτο ἀπὸ ἀρκετοὺς κατοίκους. Αὐτοὶ μολοντί « βάρβαροι » ἐπεριπολήθησαν προθύμως καὶ ἀμέσως τοὺς ναυαγούς. Διὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ τὴν πίπτουσαν βροχὴν, τοὺς παρέλαβον εἰς ἓν μέγα ὑπόστεγον καὶ ἦναψαν πυρὰν μεγάλην. Ἀλλὰ τότε συνέβη καὶ ἓν ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε μεγάλην κατάπληξιν εἰς αὐτούς.

Ὁ Παῦλος, συνηθισμένως πάντοτε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους, ἐλάμβανεν φρύγανα πολλὰ καὶ ξύλα καὶ τὰ ἔριπτεν εἰς τὸ πῦρ. Αἶφνης ἀπὸ μίαν δέσμεν φρυγάνων ἐπήδησε μία ἔχιδνα, ἡ ὁποία συνῆλθεν ἀπὸ τὸν χειμερινὸν λήθαργόν της ἕνεκα τῆς θερμότητος. Ἐδάγκασεν ἀμέσως τὸ χέρι τοῦ Παύλου καὶ ἐκρεμάσθη ἀπὸ αὐτό. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δῆγμα τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς ἐχίδνης ἦτο πάντοτε θανατηφόρον, διὰ τοῦτο καὶ οἱ κάτοικοι ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ ἀπέθνησκε. Μάλιστα ἔλεγον μεταξὺ τῶν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ἀσφαλῶς φονεὺς καὶ σωθέντα ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν ἐτιμῶρει τώρα ἡ Θεία Δίκη.

Ἄλλ' ὁ Παῦλος ἤρεμος ἀπέσπασε τὴν ἐχιδναν ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ τὴν ἔριπεν εἰς τὴν πυρὰν. Δὲν ἐφοβήθη τὸ δηλητήριον, διότι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶχεν εἶπει περὶ τῶν ἀποστόλων, ὅτι « ὁ φεῖς ἀροῦσι καὶ θανάσιμόν τι πίωσιν, οὐ μὴ βλάβῃ αὐτούς » (Μάρκ. 15', 18). Ὄταν οἱ κάτοικοι τὸν εἶδον νὰ μένῃ σῶος καὶ ἀπαθής, ἐθαύμασαν τὴν μυστηριώδη ἀντοχὴν του. Τὸν ἐθεώρησαν ὑπεράνθρωπον· τὸν ἐπίστευσαν θεόν. Ἡ ὑπόληψίς του ἐθεμελιώθη τοιοῦτοτρόπως μεταξὺ τῶν ἀφελῶν ἐκείνων ἀνθρώπων.

Ὁ πλούσιος κυβερνήτης τῆς νήσου, ὁ Πόπλιος, ἐζήτησε καὶ ἐφιλοξένησε τὸν Παῦλον μὲ τοὺς συνοδοὺς του ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Ἀνταποδίδων ὁ Παῦλος τὴν εὐεργεσίαν, ἐθεράπευσε θαυματουργι-

κῶς τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ δυσεντερίαν καὶ πυρετούς. Τὸν νέον Θαῦμα ἔγινε πάλιν γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν νῆσον. Ὅσοι εἶχον ἀσθενεῖς, τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Παῦλον καὶ ἐθεραπεύοντο. Εὗρε δὲ ἀσφαλῶς ὁ ἀπόστολος τότε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διδάξῃ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ νὰ ἱδρύσῃ εἰς τὴν νῆσον χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ναυάγιον τοῦ πλοίου ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ σωθοῦν οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι νησιῶται. Καὶ αὐτεῖ, διὰ νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των, καθὼς διηγεῖται ὁ ἱερὸς ἱστορικός, μὲ πολλὰς τιμὰς ἐτίμησαν αὐτούς.

Ἐπὶ τέλους οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν τρικυμιῶν ἐπέρασαν. Ἦλθε καιρὸς νὰ ἀποπλεύσουν διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εὐτυχῶς, ὅτι παρεχέμαζεν εἰς τὴν Μελίτην ἓν ἄλλο ἀλεξανδρινὸν πλοῖον. Εἰς αὐτὸ τρεῖς μῆνες μετὰ τὸ ναυάγιον ἐπεβίβασθῃσαν ὁ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν. Ἀπεχαιρέτησεν ὁ Παῦλος τοὺς κατοίκους τῆς Μελίτης, ἐδέχθη παρ' αὐτῶν ὡς δῶρα ἐφόδιά τινα χρήσιμα διὰ τὸ ταξίδιον καὶ ἀπέπλευσαν. Ἐφθασαν εἰς Συρακούσας, ὅπου καὶ ἔμειναν τρεῖς ἡμέρας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἔπλευσαν πρὸς τὸ Ρήγιον τῆς Ἰταλίας καὶ μετὰ δύο ἡμέρας κατέληξαν εἰς τοὺς Ποτιόλους, πόλιν ἐμπορικωτάτην ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως.

Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἐπάτησεν ὁ Παῦλος τὸ ἔδαφος τῆς Ἰταλίας. Ἐθαύμασε τὸν ὥραιον αὐτῆς οὐρανὸν καὶ τὴν γαλανὴν τῆς θάλασσαν. Εἶδε τὴν ὥραιαν Πομπηίαν. Ἐθαύμασε τὸν καπνίζοντα Βεζούβιον, ὁ ὁποῖος μετὰ τινα ἔτη ἔμελλε νὰ θάψῃ ὑπὸ τὴν τέφραν του τὴν Πομπηίαν καὶ ἄλλας δύο ἀκόμη πόλεις. Περισσότερον ὅμως ἀπὸ τὴν ὡραιότητα τῆς φύσεως καὶ τῶν πόλεων ἀπησχόλει τὸν Παῦλον ἡ ὡραιότης τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἤλθε νὰ διαδώσῃ εἰς Ρώμην. Ἡ Ρώμη ἀπεῖχε πολὺ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ποτιόλους. Ἀφοῦ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας ἀνεπαύθη ὁ Παῦλος καὶ ἔλαβε θερμὰς περιποιήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, ἐξεκίνησε πεζοπορῶν διὰ τὴν Ρώμην.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης ἐπληροφόρηθησαν, ὅτι ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν ἀπόστολος, ὁ φημισμένος Παῦλος ἔρχεται. Ἐξῆλθον λοιπὸν καὶ ὁμάδας καὶ προὔπηντησαν αὐτόν, ἄλλοι μὲν εἰς τὸν Ἀππιον Φόρον καὶ ἄλλοι εἰς τὰς Τρεῖς Ταβέρνας, ἐξήκοντα περίπου χιλιόμετρα νοτιότερον ἀπὸ τὴν Ρώμην. Χαίρων διὰ τὴν συνάν-

τησιν αὐτήν ὁ Παῦλος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν ἐπορεύετο μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Μετ' ὀλίγον ἀντίκρυσσε τὴν αἰωνίαν πόλιν. Εἶδε τὰ ὑψηλὰ τεῖχη τῆς μετὰς ἰσχυρὰς πύλας καὶ τοὺς πολεμικοὺς τῶν πύργους. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν, παρεδόθη ἀπὸ τὸν ἑκατόν-ταρχον μαζί με τοὺς ἄλλους δεσμώτας εἰς τὸν στρατοπεδάρχην τῆς Ρώμης. Τὸ ταξιδιὸν του, μακρὸν καὶ κοπιαστικόν, ἔλαβε κατόπιν τόσων περιπετειῶν τέλος.

44. Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κη', 16 - 31)

Ὁ Παῦλος ἔφθασεν εἰς τὴν Ρώμην κατὰ τὸ 60 ἢ 61. Ἡ ἐμφάνισίς του πρὸ τοῦ καισαρικοῦ δικαστηρίου ἐβράδυνε πολὺ νὰ πραγματοποιηθῇ. Ἐμείνει δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν. Εὐτυχῶς ὅμως, ὅτι δὲν ἐρρίφθη εἰς τὰς κοινὰς εἰρκτάς, ἀλλ' ἐφυλακίσθη εἰς ἓν ἰδιωτικὸν δωμάτιον φρουρούμενος ὑπὸ στρατιώτου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τρεῖς ἦσαν οἱ συνήθεις τρόποι φυλακίσεως εἰς τὴν ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν. Κατὰ τὸν πρῶτον ὁ κατὰδικος ἐρρίπτετο εἰς ἀνηλίους ἀπαισίας εἰρκτάς καὶ ἐδένετο μετὰ ἀλύσεις, ὥστε νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ κινηθῇ. Συνήθως ἐδένετο εἰς βασιανιστικὰς στάσεις, ὅπως εἶχε δεθῇ ὁ Παῦλος μετὰ τὸν Σίλαν εἰς Φιλίππους (κεφ. 25). Αὐτὸς ἦτο ὁ χειρότερος τρόπος φυλακίσεως. Κατὰ τὸν δευτέρον τρόπον ἐτίθετο ἀπλῶς ὁ φυλακισμένος ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν συγκλητικοῦ τινὸς ἢ δικαστοῦ, ὁ ὁποῖος ἠγγυᾶτο δι' αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον περιωρίζοντο κυρίως ἐκεῖνοι, ποὺ ἀνήκον εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν. Τρίτον τέλος, ἐπετρεπότο εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ παραμείνῃ εἰς ἰδικὸν του δωμάτιον ἐν τῇ πόλει ὑπὸ τὴν φρούρησιν στρατιώτου. Ἐξηρτᾶτο δὲ ἀπὸ τὸν στρατιώτην καὶ τὰς δοθείσας διαταγὰς ἢ αὐστηρὰ ἢ ἡ χαλαρὰ φρούρησις. Συνήθως, ἐπειδὴ ὁ στρατιώτης ἦτο ὑπεύθυνος μετὰ τὴν ζωὴν του διὰ τὴν ἀσφαλῆ φρούρησιν τοῦ φυλακισμένου, ἐφρούρει αὐτὸν εὐσθηρῶς. Κατὰ τὴν νύκτα ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον καὶ ἔδενε τὴν ἀριστεράν του χεῖρα μετὰ τὴν δεξιάν τοῦ καταδίκου, διὰ νὰ ἀντιληφθῇ καὶ προλάβῃ πᾶσαν ἀπόπειραν

δραπτετεύσεως. Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἦσαν μᾶλλον τραχεῖς καὶ ἀγροῖκοι, ἐφέροντο σχεδὸν πάντοτε μὲ πολλήν τραχύτητα πρὸς τὸν δεσμώτην.

Κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτὸν τρόπον ἐφυλακίσθη ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς τὴν Ρώμην. Πιθανὸν νὰ ἐδέξθῃ μὲ ἀλύσεις, ἂν ὅχι καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεώς του, πάντως ὅμως κατὰ διαστήματα. Ἄλλωστε πολλάκις εἰς διςφόρους ἐπιστολάς του γράφει περὶ τῶν ἀλύσεων καὶ δεσμῶν τῆς Ρώμης. Φαίνεται ὅμως, ὅτι γενικῶς ἡ φυλακίσις του ἦτο μᾶλλον χαλαρά. Ὁ ἑκατόνταρχος ἀσφαλῶς θὰ εἶχε δώσει εἰς τὸν στρατοπεδάρχην ἀρίστας πληροφορίας διὰ τὸν Παῦλον. Αὐταὶ συνέπιπτον μὲ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Φήστου. Ὁ δὲ στρατοπεδάρχης διέταξε νὰ φρουροῦν αὐτὸν ἐπιεικῶς.

Ἐπειτα ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ Παύλου καὶ ἡ μεγάλη του μόρφωσις ἐπέδρασαν ἀναμφιβόλως πολὺ εἰς τοὺς φρουροὺς στρατιώτας. Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανον νὰ ἔκμε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν Χριστιανούς. Ἐπομένως θὰ ἐφρουρεῖτο ὅχι ἀπὸ ἀγρίους πραιτωριανούς, ἀλλ' ἀπὸ ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς. Ὅπως δὴποτε ἔμενεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀνενόχλητος, ἐδέχετο πάντα ἐπισκέπτην, ὡμίλει ἑλευθέρως πρὸς ὅλους καὶ ἐκήρυττεν ἄνευ ἐμποδίων τὸν Χριστόν. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι περισσότερον βέβαια παντὸς ἄλλου ἐπεσκέπτοντο τὸν σεβάσμιον ἀπόστολον καὶ ἐλάμβανον παρηγορίαν καὶ συμβουλὰς, ἦσαν οἱ Χριστιανοί. Πολλάκις δὲ θὰ ἀντηχοῦσεν ἡ οἰκία ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ὕμνους τῶν πιστῶν.

Ἡ τοιαύτη φυλακίσις δὲν τοῦ ἐδυσκόλευε λοιπὸν τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἔγραφε πρὸς τοὺς Χριστιανούς τῶν Φιλίππων :

« Θέλω, ἀδελφοί μου, νὰ μάθετε, ὅτι αἱ δυσμενεῖς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὕρισκομαι, συνετέλεσαν μᾶλλον εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ δέσμευσίς μου διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐγίνε γνωστὴ μεταξύ ὅλης τῆς φρουρᾶς τῶν πραιτωριανῶν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους κύκλους τῶν κατοίκων τῆς Ρώμης. Οἱ πλείστοι δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ἐνισχυθέντες ἐκ τῶν δεσμῶν μου εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Κύριον, κηρύττουν μὲ θάρρος τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου » (Φιλιπ. α', 12 - 14).

Ἐν ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα, ποὺ ἔκαμεν ὁ Παῦλος, ὅταν ἐφθα-

σεν εἰς τὴν Ρώμην, ἥτο νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τοὺς ἐπισήμους Ἰουδαίους τῆς πόλεως. Πιθανὸν αὐτοὶ νὰ τὸν ἐγνωρίζον ἐκ φήμης ἢ καὶ ἀπὸ ἐπιστολὰς τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ συμπατριωτῶν των. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς κατατοπίσῃ ἀκριβῶς περὶ τοῦ ἔργου του καὶ περὶ τῶν ἐπεισοδίων, ποὺ συνέβησαν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν του ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς εἶπεν :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ χωρὶς νὰ πταίω εἰς τίποτε, παρεδόσθην ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς χεῖρας τῶν Ρωμαίων. Αὐτοὶ πολλάκις μὲ ἀνέκρινον καὶ δὲν εὗρον τίποτε εἰς βάρος μου. Θὰ μὲ ἀπέλυσον δέ, ἐὰν δὲν ἀντέλεγον οἱ Ἰουδαῖοι. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐπεκαλέσθην τὸν Καίσαρα. Δὲν θὰ κατηγορήσω τὸ ἔθνος μου, ἀλλὰ θὰ ὑπερασπίσω τὴν ἀθωότητά μου.

Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν, ὅτι οὐδεμίαν ἐπιστολὴν ἐναντίον αὐτοῦ ἔλαβον ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ. Τοῦ εἶπον δὲ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ πρὸς αὐτοὺς τὰ τῆς νέας θρησκείας. Πράγματι εἰς ὠρισμένην ἡμέραν τοὺς ἐκάλεσε πάλιν καὶ ἐδίδοξεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀποδεικνύων αὐτὸν ὡς Μεσσίαν. Ἡ θουρασία αὐτῇ διάλεξις ἄλλους μὲν ἔπεισεν, ἄλλους δέ, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐσκανάλισεν. Ἀπῆλθον φιλονικοῦντες σφοδρῶς μετοξύ των. Ἐκτοτε ὁ Παῦλος « ἐπὶ διετίαν ὅλην ἔμεινε κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως ». Μετὰ τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, τοῦ πρώτου ἱστορικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, κλείει ἡ ἐξιστόρησις τῶν ἀποστολικῶν πράξεων.

45. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ

« Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν τὰ πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν », ἔγραφεν ὁ Παῦλος πρὸ καιροῦ εἰς τοὺς Ρωμαίους (Ρωμ. 8, 28). Ἡ φυλάκισις του εἰς τὴν Ρώμην, ἡ θλιβερά αὐτῇ περιπέτεια, ἐγένεν ἀφορμὴ νὰ στε-

ρεωθοῦν εἰς τὴν πίστιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ νὰ διαδοθῇ ὁ Χριστιανισμὸς μεταξύ τῶν Ἑθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων τῆς Ρώμης. Πολλὴν δὲ βοήθειαν ἔλαβεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ ἔργον του καὶ μεγάλην παρηγορίαν εὔρε κατὰ τὸν χρόνον τῆς θλίψεώς του παρὰ τῶν ἀγαπητῶν αὐτοῦ συνοδῶν: Τοῦ Λουκᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ, τοῦ ἱατροῦ τοῦ Τιμοθέου, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ γνήσιον τέκνον του ἐν πίστει· τοῦ Τυχικοῦ, ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ πιστοῦ διακόνου· τοῦ Μάρκου, ὅστις ἦτο ἀνὴρ πλέον ὥριμος μετὰ μεγάλην πίστιν καὶ αὐταπάρνησιν· τοῦ Ἀριστάρχου τοῦ Μακεδόνα, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Λουκᾶ ὑπῆρξεν ὁ ἀχώριστος σύντροφός του κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη, καὶ ἄλλων τινῶν. Δι' αὐτῶν ἐπεκοινώνει στενώτερον πρὸς τοὺς ἔξω Χριστιανούς καὶ διηύθυνε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης.

Μία μόνη λύπη ἐβάρυνε κάπως τὴν καρδίαν του· τὸ ὅτι, φυλακισμένος καθὼς ἦτο, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἄλλας ἀγαπητάς του Ἐκκλησίας. Πέντε σχεδὸν ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, πού συνελήφθη ἐν Ἱερουσαλὴμ· πέντε ἔτη λοιπὸν εἶχε νὰ ἐξέλθῃ εἰς περιοδείαν. Ἀλλ' ὅ,τι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ αὐτοπροσώπως παρὼν, τὸ ἔκαμνε μετὰ τὰς ἐπιστολάς του. Ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔστειλε πέντε ἐπιστολάς πλήρεις πατρικῶν συμβουλῶν πρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἄτομα.

Ἐγραψεν ἐν πρώτοις πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῇ οὔτε βέβαια καὶ εἶχεν ἰδρῦσει τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κολοσσῶν. Ἐν τούτοις ἐνδιεφέρετο δι' αὐτήν. Ἀνησύχησε δὲ πολὺ ἀπὸ τὰς πληροφορίας, πού τοῦ ἔφερον περὶ αὐτῆς. Ἐμαθε δηλαδή, ὅτι μεταξύ τῶν Κολοσσαέων εἶχον εἰσχωρήσει οἱ γνωστοὶ ψευδάδελφοὶ Ἰουδαῖοι καὶ ἄλλοι ψευδοφιλόσοφοι. Αὐτοὶ προσεπάθουν νὰ κλονίσουν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, νὰ ἐπιβάλουν Ἰουδαϊκοὺς θεσμούς καὶ νὰ μεταβάλουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς ἓν εἶδος φιλοσοφικοῦ συστήματος.

Διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὰς ἐπιβλαβεῖς αὐτὰς διδασκαλίας ὁ Παῦλος, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν του. Εἰς αὐτὴν ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἄπειρον ἀξίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ συνιστᾷ πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς νὰ μένουν

πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, χωρὶς νὰ δίδουν σημασίαν εἰς τὴν κενὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τὸν Φιλήμονα, ὁ ὁποῖος ἔμενεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Κολοσσῶν, ἔγραψεν ὁ Παῦλος ἰδιαίτεραν ἐπιστολήν. Ὁ Φιλήμων ἐδιδάχθη τὸν Χριστιανισμόν ἀπὸ τὸν Παῦλον εἰς τὴν Ἔφεσον. Ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τὰς Κολοσσάς, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον. Παρεχώρησε μάλιστα τὸν οἶκον του πρὸς χρῆσιν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἀπὸ αὐτὸν ὁ δοῦλος του Ὀνήσιμος φέρεται, ὅτι ἔκλεψε μερικὰ χρήματα καὶ ἔδραπέτευσεν εἰς τὴν Ρώμην. Ἐκεῖ ἔμως προσελκύσθη ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς τὸν Χριστιανισμόν, μετενόησε καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀπόστολον νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς τὸν κύριόν του, διὰ νὰ τὸν δεχθῇ καὶ πάλιν. Ἐξ αὐτῆς τῆς ὁφορμῆς ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολήν πρὸς Φιλήμονα, ἔπου παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ δεχθῇ καὶ πάλιν τὸν μετανοήσαντα Ὀνήσιμον, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν ἀγαπητόν. Συγχρόνως δὲ τοῦ δίδει καὶ διαφόρους συμβουλὰς καὶ τὸν διαβεβαιώνει, ὅτι ἐλπίζει νὰ ἀποφυλακισθῇ καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς συντόμως. Τὰς δύο αὐτὰς ἐπιστολάς ἔστειλεν ὁ Παῦλος μετὰ τὸν Τυχικὸν καὶ τὸν Ὀνήσιμον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην ἐπιστολήν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Λαοδικείας, ἡ ὁποία δυστυχῶς ἐχάσθη.

Συγχρόνως μετὰ τὰς ἀνωτέρω ἐπιστολάς ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου. Ἦθελε νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς, τοὺς « βαρεῖς λύκους », ὅπως τοὺς εἶχεν ἄλλοτε ὀνομάσει, καὶ νὰ τονίσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ μεγάλα πνευματικὰ δῶρα, ποὺ ἔλθουν γενόμενοι Χριστιανοί. Ὑπεύθυ. ἵζει λοιπὸν πόσον ἁμαρτωλοὶ καὶ δυστυχεῖς ἦσαν, πρὶν γίνουν Χριστιανοί, πόσον δὲ εὐτυχεῖς εἶναι τώρα. Τοὺς συνιστᾷ νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὸν Θεὸν καὶ νὰ ζοῦν, ὅπως διδάσκει ἡ νέα των θρησκεία. Τοὺς δίδει ὑπερόχους συμβουλὰς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ εἰδικώτερον οἰκογενειακῆς ζωῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει : « Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι ἐν Κυρίῳ... καὶ οἱ πατέρες ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἐν παιδείᾳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου ». Τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν ἀπέστειλεν ἐπίσης μετὰ τὸν Τυχικόν.

Ἡ πέμπτη ἐπιστολή του ἐγράφη πρὸς τοὺς Φιλιππησίους ἀπὸ τὴν ἐξῆς ἀφορμὴν: Οἱ Φιλιππηῖοι, πλήρεις πάντοτε ἀγάπης διὰ τὸν Παῦλον, ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον χρήματα. Ἀλλ' ὁ Ἐπαφρόδιτος, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Ρώμην, ἡσθένησε βαρέως καὶ ἀνησύχησαν πολὺ οἱ Φιλιππηῖοι. Ὁ Παῦλος, διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον, ὅταν ἐκεῖνος ἀνέρρωσεν. Εἰς αὐτὴν τοὺς εὐχαριστεῖ διὰ τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν βοήθειάν των, τοὺς πληροφορεῖ διὰ τὰ κατ' αὐτόν, τοὺς συνιστᾷ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς, τοὺς συμβουλεύει πατρικῶς καὶ τοὺς βεβαιώνει, ὅτι πολὺ συντόμως θὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ. Τοιοῦτοτρόπως ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν ἀπόστολος, καὶ φυλακισμένος ἀκόμη, ἐξηκολούθει τὴν μέριμναν περὶ πασῶν τῶν Ἑκκλησιῶν (Β' Κορινθίους ια', 28).

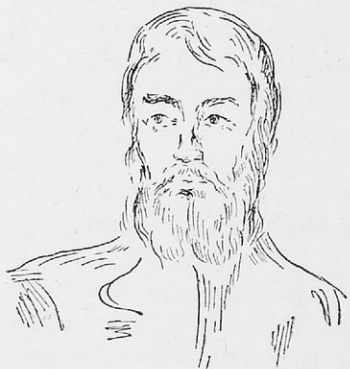
✕ 46. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἡ ἀπελευθέρωσις, τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του προανήγγελλεν, ἐπραγματοποιήθη. Ἡθώωθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν - φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὸ ἔαρ τοῦ 64, γέρων πλέον καταβεβλημένος σωματικῶς, ἀκμαῖος ὅμως πνευματικῶς, ἐγκατέλιπε τὴν Ρώμην, διὰ νὰ κάμῃ τὴν τετάρτην καὶ τελευταίαν αὐτοῦ περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς μετέβη δὲν γνωρίζομεν. Ἀπὸ τὰς πληροφορίας ὅμως τῶν Πατέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἰδίου τοῦ Παύλου, συμπεραίνομεν ποῖα ἦσαν τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη.

Φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τὴν Ρώμην κατηνύνθη πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἡ πρώτη δὲ πόλις, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη, ἦτο ἡ Ἔφεσος. Ἐχάρη ἀναμφιβόλως πολὺ ἰδὼν τοὺς ἀγαπητοὺς του Χριστιανούς, μὲ τοὺς ὁποίους τρία ἔτη προηγουμένως συνέζησε. Συνεβούλευσεν αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέστησε προσεκτικούς ἀπέναντι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολὺ, ἔφυγε καὶ ἄφησεν ὡς ἀντιπρόσωπόν του καὶ ἐπίσκοπον τῆς

Ἐφέσου τὸν Τιμόθεον. Ὁ Τιμόθεος τώρα θά διωργάνωνε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ θά ἐσυνέχιζε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του.

Ὁ Παῦλος πιθανώτατα μετέβη εἰς Κολοσσάς, ὅπως ἄλλωστε εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς τὸν Φιλήμονα. Ἀπὸ ἐκεῖ διηυθύνθη πρὸς τὴν Μακεδονίαν. Ἀσφαλῶς ἐπεσκέφθη πρῶτον τοὺς ἀγαπητοὺς του Φιλιππησίους καὶ ἔπειτα περιώδευσεν εἰς τὴν ἄλλην Μακεδονίαν. Κατὰ τὴν περιοδείαν ἔγραψε μίαν θρυμασίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον, διὰ τῆς ὁποίας τὸν συμβουλεῖ πῶς νὰ ποιμαίνει τὴν ἐκκλησίαν. Ἐκ τούτου καὶ ἡ ἐπιστολή ὠνομάσθη ποιμαντορικὴ.

Ἡ εἰκὼν ἀνευρέθη εἰς τινὰ κατὰ-κόμβην τῆς Ρώμης τὸ 1922. Ἀνήκει εἰς τὸν 2ον αἰῶνα καὶ πιστεύεται, ὅτι παριστάνει τὸν ἀπόστολον Παῦλον.

Ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν ἐπανῆλθε πιθανῶς δι' ὀλίγον διάστημα εἰς Ἐφεσον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μαζί με τὸν Τίτον ἐπλευσεν εἰς Κρήτην. Εἰς τὴν ἑλληνικὴν αὐτὴν μεγαλόνησον ὑπῆρχον ἤδη Χριστιανοί. Ἐδίδασκε πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τοὺς Ἑθνικοὺς· τοὺς μὲν ἐστήριξε, τοὺς δὲ ἐξεχριστιάνισεν. Ἐτακτοποίησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, ἀφοῦ ἄφησεν ὡς ἐπίσκοπον Κρήτης τὸν Τίτον, διὰ νὰ συνεχίσῃ καὶ τελειώσῃ τὸ ἔργον. Πρὸς τὸν Τίτον ἔγραψε βραδύτερον μίαν ἐπιστολὴν ποιμαντο-

ρικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδιδεν, ὅπως καὶ εἰς τὸν Τιμόθεον, πολυτίμους ποιμαντορικὰς ὁδηγίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τὸν παρεκάλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Νικόπολιν, διὰ νὰ παραχειμάσουν ἐργαζόμενοι ἐκεῖ. Ἀπὸ τὴν τελευταίαν αὐτὴν παράγραφον τῆς ἐπιστολῆς φαίνεται, ὅτι ὁ ἀκούραστος ἀπόστολος, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὴν Μίλητον καὶ τὴν Κόρινθον, ἦλθε καὶ ἐκήρυξεν εἰς Νικόπολιν καὶ τὰ γύρω μέρη τῆς Ἠπείρου. Πιθανώτατα ἀπὸ ἐκεῖ διεπεραιώθη εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἀνῆλθε μέχρι τῆς Ρώμης.

Όταν ἔφθασεν εἰς Ρώμην, τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ ταραγμένα. Οἱ Χριστιανοὶ κατεδιώκοντο ἀγρίως καὶ ἐβασανίζοντο σκληρῶς. Ὁ αὐτοκράτωρ Νέρων, διὰ νὰ σκεπᾷ τὰ ἐγκλήματα τοῦ καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν λαϊκὴν ὀργήν, εἶχεν ἐξεγείρει φοβερὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἐνας Ρωμαῖος ἱστορικός, ὁ Τάκιτος, ἀναφέρει, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἐβασανίζοντο καὶ ἐθανατώνοντο κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ἐρράπτοντο εἰς δέρματα θηρίων καὶ κατεσπαράσσοντο ἀπὸ τοὺς κύνας. Ἄλλοι ἐσταυρώνοντο. Ἄλλοι ἐδένοντο εἰς πασσάλους, ἠλείφοντο μὲ εὐφλέκτους ὕλας καὶ εὐθύς ὥς ἔπιπτεν ἡ νύξ, ἐκαίοντο, διὰ νὰ φωτίζουσιν τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Διὰ τὰς φρικαλέας αὐτὰς ἐκτελέσεις διέθεσεν ὁ Νέρων καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς κήπους του. Τὸ ἔδαφος τῆς σιωνίας πόλεως ἐβάφετο ἀφθόνως μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ ἐστρώνετο μὲ τὴν τέφραν τῶν σωμάτων των.

Εἰκὼν παριστάνουσα τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον. Ἀνευρέθη εἰς κατακόμβην τῆς Ρώμης.

Εἰς τόσον τραγικὴν ἐποχὴν ἦλθεν ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς Ρώμην. Πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς καταδιωκόμενους ἀδελφούς, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη. Ὑπεβλήθη εἰς πρῶτην αὐστηρὰν ἀνάκρισιν, ἀλλὰ δὲν κατεδικάσθη. Ἐρρίφθη ὅμως εἰς ἀπαισίαν φυλακὴν ὥς κακοῦργος. Ἐκεῖ ὑπέφερε πολὺ. Τότε ἔγραψε τὴν δευτέραν ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν πρὸς Τιμόθεον. Εἰς αὐτὴν ἐκτὸς τῶν σπουδαίων συμβουλῶν τοῦ γράφει καὶ τὴν ἰδικὴν του κατάστασιν. Εἶναι μόνος μετὰ τοῦ Λουκᾶ, διότι ὁ Τίτος εὐρίσκεται εἰς Δαλματίαν καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἄλλα μέρη. Ἄν θέλῃ ὁ Τιμόθεος μὲ τὸν Μᾶρκον, ὅς ἐλθοῦν εἰς τὴν Ρώμην πρὸ τοῦ χειμῶνος. Μετὰ τὸν χειμῶνα θὰ εἶναι πλέον ἀργά, ὁ θάνατος πλησιάζει. Δὲν τὸν φοβεῖται ὅμως. Μὲ ἀγαθὴν τὴν συνείδησιν καὶ πλήρη πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν περιμένει. « Τὸ ν ἄ γ ὢ ν α

τὸν καλὸν ἡγώνισμαί —γράφει— τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα. Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος».

Δὲν γνωρίζομεν, ἐὰν ἐπρόλαβε νὰ ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος. Μετ' ὀλίγον ὁ γηραιὸς ἀπόστολος κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡρεμος καὶ χαίρων ἐβάδισε πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Προσηυχήθη, ἐγονυπέτησεν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν. Ὁ δῆμιος κατέφερε μέ ὀρμὴν τὴν σπάθην καὶ ἀπέκοψε τὴν τιμίαν κεφαλὴν. Τὸ σῶμα, αἰμοσταγὲς καὶ ἡκρωτηριασμένον, κατέπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος, ἡ ἀγία ὅμως ψυχὴ του παρελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐμορτύρησε κατὰ τὸ 67 μ.Χ.

Αἱ ἐκκλησίαι δὲν θὰ τὸν ἴδουν πλέον. Ἡ Ἀσία, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ ἄλλαι χῶραι δὲν θὰ ἀκούσυν τὰ φλογερὰ αὐτοῦ κηρύγματα. Τὰ ὅσα ὅμως ἤκουσαν, θὰ τὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε καὶ θὰ εὐγνωμονοῦν αἰωνίως τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

47. ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ

Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἰδίως ὅσοι ἐγνώρισαν προσωπικῶς τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν, συνεκινήθησαν βέβαια πολὺ, ὅταν ἔμαθον τὸν ἐνδοξον μαρτυρικὸν θάνατόν του. Ἐχοιρον μὲν διότι αὐτός, λυτρωμένος ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς παρουσίας ζωῆς, εὐρίσκεται μετὰ τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς Οὐρανοὺς, ἐλυποῦντο ὅμως, διότι ἔχασαν ἓνα στοργικὸν πατέρα, ἓνα ἀγαπητὸν ἀδελφὸν καὶ ἓνα ἐμπνευσμένον διδάσκαλον. Πρὸ ὀλίγου χρόνου οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν εἶχον πενήθει τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου καὶ σεβαστοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Ὁ γέρων ἱεράρχης, ἀγωνιστὴς καὶ φρουρὸς τῆς ἀρχαιοτάτης ἐξ ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῇ καθόλου ἀπὸ τὴν ἀγίαν πόλιν. Μόνος ἐκυβέρνηα μὲ σύνεσιν μεγάλην καὶ ἀγάπην ὅχι μόνον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας γύρω Ἐκκλησίας. Ἐξῆ ζῶν ἀσκητικὴν, ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σῶματι εἰς τὸν Θεόν. Οὔτε κρέας ἔτρωγεν, οὔτε οἶνον καὶ οἰ-

νοπνευματώδη ποτὰ ἔπινεν. Οὐδέποτε ἐξύρισε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πῶγονα αὐτοῦ. Ἐστέρει τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἀπὸ τὰς ἀσωτέρας τέρψεις. Πάντοτε δέ, ὅταν τὰ μεγάλα καθήκοντα τοῦ ἐπέτρεπον, προσηύχετο γονυπετὴς πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Κύριόν του Ἰησοῦν.

Ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ μακρὰς γονυκλισίας τὰ γόνατά του, καθὼς ἀναφέρει κάποιος ἱστορικὸς τῆς Ἐκκλησίας, ἐσκληρύνθησαν. Παρεκάλει δὲ τὸν Κύριον πάντοτε ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν, ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑθνικῶν. Ἠγάπα πολὺ τὸν λαόν. Ἐκαμνε πλῆθος καλῶν ἔργων πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζε μὲ θάρρος πάντοτε τοὺς ἀδικουμένους. Ἠγάπα πολὺ τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰργάζετο διὰ τὴν ἐπικράτησιν αὐτῆς. Πάντες, Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι, τὸν ἐτίμων πολὺ καὶ τὸν ὠνόμαζον δίκαιον. Καὶ κάποιος Ἑβραῖος ἱστορικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Ἰώσηπος, ἐκφράζεται μὲ πολὺν θαυμασμόν διὰ τὸν δίκαιον Ἰάκωβον.

Ἄλλ' ἡ μεγάλη του ἀρετὴ καὶ ὑπόληψις ἐπροκάλεσε τὸν φθόνον καὶ τὴν ὀργὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ ὅλου τοῦ συνεδρίου. Ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας, υἱὸς τοῦ γνωστοῦ Ἄννα, ποὺ κατεδίκασε τὸν Κύριον, ἐζήτηι εὐκαιρίαν νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰάκωβον. Ὅταν δὲ ὁ Φῆστος ἀπέθανε καὶ ἔμεινε ἡ ἐπαρχία τῆς Ἰουδαίας ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα χωρὶς Ρωμαῖον ἡγεμόνα, ὁ Ἄννας ἐξεμεταλλεύθη τὴν εὐκαιρίαν. Μὲ τὰ ὄργανά του συνέλαβε τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἔφερε πρὸ τοῦ συνεδρίου, τὸν κατηγορήσεν ὡς παραβάτην τοῦ Νόμου καὶ τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον.

Πρὶν θανατώσουν τὸν γηραιὸν ἐπίσκοπον, ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐξαναγκάσουν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Τὸν ἀνέβιβσαν λοιπὸν εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ Ναοῦ καὶ ἐνώπιον τοῦ πλῆθους τὸν ἠρώτησαν περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνος τότε ἐκήρυξεν, ὅτι ὁ Χριστός, Κύριος Οὐρανοῦ καὶ Γῆς, κάθεται ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἔλθῃ πάλιν ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ Οὐρανοῦ, διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον. Ἀγανακτημένοι οἱ παράνομοι κριταὶ τὸν κατεβίβασαν, τὸν ἔσυραν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἤρχισαν ἄγριον λιθοβολισμόν. Τὸ φανατισμένον πλῆθος τοὺς ἐμimήθη. Ἐνῶ δὲ βροχὴ λίθων κατεξέσχιζε τὰς σόρκας τοῦ σεβαστοῦ γέροντος, ἐκεῖνος ἐγονυπέτησε καὶ προσηυχήθη ὑπὲρ τῶν δημίων του λέγων:

«Κύριε, Θεέ, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς. Οὐ γὰρ οἶ-
δασι τί ποιοῦσι».

Ἡ ἀνεξικακία του συνεκίνησε πολλούς. Ἕνας μάλιστα, υἱὸς Ἰουδαίου ἱερέως, ἐφώνασε πρὸς τοὺς λιθοβολοῦντας : « Σταματήσατε. Τί κάμνετε ; δὲν ἀκούετε, ὅτι ὁ δίκαιος προσεύχεται ὑπὲρ ἡμῶν ; » Ἀλλὰ τότε ἓνας φανατισμένος Ἰουδαῖος ἤρπασεν ἓνα χονδρὸν ξύλον καὶ κατέφερε φοβερὸν κτύπημα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἁγίου ἐπισκόπου. Τὸν ἔρριψε κάτω νεκρόν.

Τὸ τίμιον σῶμα του τὸ παρέλαβον Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι μαζί καὶ τὸ ἐθαψαν πλησίον τοῦ Ναοῦ. Ἐπὶ τοῦ τάφου του δὲ ἀνῆγειραν στήλην. Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ περισσότερος λαὸς τῶν Ἰουδαίων, πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καὶ αὐτὸς ὁ Ἰώσηπος, ἠγανάκτησαν καὶ ἐλυπήθησαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ δικαίου ἱεράρχου. Ὅταν δὲ μετ' ὀλίγον ἦλθεν ὁ νέος Ρωμαῖος ἡγεμὼν, κατήγγειλαν τὸ γεγονός καὶ ἐπέτυχον τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἄννα ἀπὸ τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου συνέβη μετὰ τὸ 62 καὶ πρὸ τοῦ 67.

Πρὶν ἀποθάνῃ ὁμως, ἔγραψε θανμασίαν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς διεσπαρμένους εἰς τὸν κόσμον Ἰουδαίους Χριστιανούς. Εἰς αὐτὴν τοὺς δίδει πολυτιμοτάτας πρακτικὰς συμβουλὰς. Τοὺς συμβουλεύει νὰ εἶναι ἀπροσωπώληπτοι· νὰ μὴ τιμοῦν μόνον τοὺς πλουσίους καὶ περιφρονοῦν τοὺς πτωχοὺς. Νὰ προσέχουν τὴν γλῶσσαν των, ὥστε νὰ ὁμιλοῦν ὀλίγα καὶ ὠφέλιμα. Καὶ κυρίως τοὺς διδάσκει, ὅτι μόνῃ ἡ πίστις δὲν σφῆζει τὸν ἄνθρωπον. Διότι πίστις ἄνευ ἔργων νεκρὰ ἐστί. Τοιαύτην πίστιν ἔχουν καὶ τὰ δαιμόνια. Ἡ ὀρθὴ πίστις συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ τὰ καλὰ ἔργα.

48. ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς οἰκουμένης, διὰ νὰ διαδώσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον συνεφωνήθη νὰ κηρύξωσι μετὰ τῶν Ἰουδαίων, ἐνῶ ὁ Παῦλος θὰ ἐκήρυττεν εἰς τὰ

Ἔσθη. Ἐπειδὴ ὁμως οἱ Ἰουδαῖοι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους ᾤσαν ὀλίγοι καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ἐδυσπίστουν καὶ ἐπολέμουν τὸ κήρυγμα, ὅλοι οἱ ἀπόστολοι ἐστράφησαν πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς οἰκουμένης. Ἐγιναν, ὅπως εἶχε προείπει ὁ Κύριος, ἀπόστολοι τῆς Οἰκουμένης.

Δὲν ὑπάρχουν δυστυχῶς σαφεῖς μαρτυρίαι περὶ τῶν χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας μετέβη ἕκαστος ἀπόστολος. Σφίζονται μόνον ἀρχαῖαι τινὲς ἀτελεῖς παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναφέρουν ἀκριβεῖς πληροφορίες. Οὕτω, σύμφωνα μὲ αὐτὰς τὰς παραδόσεις ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐκήρυξεν ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα εἰς τοὺς Ἑβραίους τῆς Παλαιστίνης. Πρὸς χάριν δὲ αὐτῶν ἔγραψε καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Ἀργότερον αὐτὸς ὁ ἴδιος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετέφρασε τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν ἑλληνικὴν. Ἐπειτα μετέβη εἰς ξένας χώρας καὶ μάλιστα εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἄλλαχού. Μάλιστα δὲ ἀναφέρεται, ὅτι ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον εἰς κάποιαν χώραν ἀνθρωποφάγων.

Περὶ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς τὴν Σκυθίαν, τὴν Γαλατίαν, τὴν Βιθυνίαν, εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου μάλιστα ἱδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐχειροτόνησε τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον αὐτῆς. Ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἀχαΐαν. Ἐκεῖ λέγεται, ὅτι κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐσταυρώθη ἐπάνω εἰς μίαν ἐλαίαν. Τὸ λείψανόν του ἐτάφη εἰς Πάτρας καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἀνοικοδομήθη μεγαλοπρεπὴς ναὸς. Ἀργότερον μετεφέρθη τὸ ἱερόν του λείψανον εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Περὶ τοῦ Φιλίππου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς Φρυγίαν. Εἰς τὴν Ἱεράπολιν δὲ τῆς Φρυγίας ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον κρεμασθεὶς ἀπὸ ἑνα μαρμάρινον στύλον μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Ναθαναὴλ ἢ Βορθολομαῖος, ὁ φίλος τοῦ Φιλίππου, ἐδίδασκεν εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Οἱ Ἀρμένιοι ἰδιαίτερώς μέχρι σήμερον τιμοῦν αὐτόν. Δύο φορές ἐμαρτύρησε: τὴν πρώτην φοράν ἐδέσθη ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας ἐπάνω εἰς σταυρόν, ἀλλ' ἀπελύθη τὴν δευτέραν φοράν εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκαρφώθη ἐπὶ σταυροῦ καὶ ἀπέθανε.

Περὶ τοῦ Θωμᾶ ἀναφέρεται, ὅτι ἔφθασε κηρύττων μέχρις Ἰνδιῶν. Εἰς μεταγενεστέραν δὲ ἐποχὴν ἔξων ἐκεῖ πιστοί, οἱ ὅποιοι ἐλέγοντο Χριστιανοὶ τοῦ Θωμᾶ.

Ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης, ζήλωτης εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὀνομαζόμενος, ἐδίδασκεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Κυρήνην καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Λέγεται, ὅτι ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν Βρεττανικῶν νήσων, ὅπου καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον.

Ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο φαίνεται καὶ Θαδδαῖος, ἐδίδασκεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀραβίαν καὶ πρὸς ἄλλους Σημιτικούς λαούς.

Ὁ Ματθαῖος, ὁ ὁποῖος ἐξελέγη ἀπόστολος ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου, ἦλθεν ὡς κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Αἰθιοπίαν, ὅπου καὶ ἐθανατώθη. Κατ' ἄλλην πληροφορίαν ἐθανατώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὄχλου.

Ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος, ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου καὶ ὁ Παῦλος διέμενε. Συναναστρέφετο ἐλευθέρως τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανούς, χωρὶς νὰ κάμνη οὐδεμίαν διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν. Ὅταν ὅμως ἦλθον μερικοὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ὁ Πέτρος ἐφοβήθη, μήπως σκανδαλισθοῦν ἐκεῖνοι, ἐὰν τὸν ἑβλεπον μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν Χριστιανῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔπαυσε νὰ συναναστρέφεται αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Παῦλος τοῦ ὑπενθύμισε τὴν ἀπόφασιν τῆς συνόδου καὶ τοῦ ὑπέδειξεν, ὅτι πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανούς, Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικούς.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν εἰς μεγάλην περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς μετέβη, δὲν γνωρίζομεν. Ἴσως περιώδευσεν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔφθασε μέχρι Κορίνθου. Μερικοὶ λέγουν, ὅτι μετέβη καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Ἀπὸ μίαν του ἐπιστολὴν φαίνεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀπέθανε σύμφωνα με τὴν προφητείαν τοῦ Κυρίου μαρτυρικὸν θάνατον. Καθὼς λέγει ἡ ἀρχαία παράδοσις, ἐσταυρώθη μετὰ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Πέτρος ἄφησε δύο σπουδαίας καθολικὰς ἐπιστολάς. Ἡ πρώτη ἐστάλη πρὸς τοὺς Χριστιανούς τοῦ Πόντου, τῆς Γαλατίας, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Βιθυνίας. Εἰς τὰς

ἐπιστολάς του ἀποδεικνύει διὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλουν πάντες πιστὶν καὶ ὑπακοήν, διὰ νὰ εὕρουν σωτηρίαν.

Χάρις εἰς τὰς περιοδεῖας τῶν ἀποστόλων τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε διαδοθῇ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Οἰκουμένης. Αὐτὸ δὲ εἶχεν ὑπ' ὅπιν ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔγραφε πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπ' οὐρανὸν (Κολοσσαεῖς α', 23).

49. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἀπέθανον διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Συγκεντρωμένοι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εὐτυχεῖς μεταξὺ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων, ὕμνουں καὶ δοξάζουν τὸν Διδάσκαλον καὶ Κύριον. "Ενας μόνον ἐξ αὐτῶν ἔζησε περισσότερο, ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Μόνος αὐτὸς περιώδευε τώρα ἀνὰ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἐπεσκέπτετο τὰ μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε κηρύξει ὁ Παῦλος, ἐστήριζε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διοργάνωνε τὰς Ἐκκλησίας. Εἰσῆρχετο εἰς τὰς πόλεις τῶν Ἑθνικῶν, ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν καὶ προσεῖλκε πολλοὺς. Ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν πρόοδον ὅλων τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἰδιαίτερος.

Κάποιος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, διηγεῖται, ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς μίαν του περιοδείαν συνήντησεν ἕνα νεανίαν εὐσεβῆ. Τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο βέβαια νὰ τὸν φέρῃ μαζί του, τὸν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως. Δυστυχῶς ὁμως ὁ νεανίας ἐκεῖνος περιεπλέχθη εἰς κακὰς συναναστροφὰς καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν. Ἐγένινεν ἁμαρτωλὸς καὶ ἔζη ἐν μέσῳ ἁμαρτωλῶν. Ἀπὸ τὰς μικροτέρας ἁμαρτίας ἐπροχώρησεν εἰς τὰς μεγαλυτέρας καὶ κατέληξε νὰ γίνῃ ληστής καὶ φονεὺς.

"Υστερον ἀπὸ ἔτη ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, γέρων πλέον,

ἐπανήλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ με πόνον ψυχῆς ἐπληροφορήθη τὸ θλιβερόν κατάντημα τοῦ προστατευομένου του. Ὡσάν στοργικὸς πατὴρ ἠθέλησε τότε νὰ ἐπανεύρῃ τὸ ἀπολωλὸς τέκνον καὶ παρὰ τὴν γεροντικὴν του ἡλικίαν ἐξῆλθεν εἰς τὰ ὄρη. Περιεπλανήθη εἰς μονοπάτια καὶ δάση, μέχρις ὅτου συνήντησε τὸν ληστήν. Ἐκεῖνος ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν ἀπόστολον καὶ κατελήφθη ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν, ὥστε ἐπεχείρησε νὰ φύγῃ. Ἀλλ' ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς τὸν ἠκολούθησε. «Τέκνον μου, τοῦ ἐφώνασε, διατί ἀποφεύγεις τὸν πατέρα σου;» Συνεκινήθη ὁ ληστής, ἔσταμάτησεν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ σεβαστοῦ γέροντος καὶ με δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς ἐξωμολογήθη τὰς ἀμαρτίας. Ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια τὸν ἔσωσεν ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν αἰώνιαν καταδίκην.

Ἐκτοτε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρέμεινεν εἰς τὴν Ἐφεσον ὡς ἀρχιερεὺς ὅλης τῆς Ἀσίας. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ (81 - 96) συνελήφθη, ὠδηγήθη εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐβασανίσθη. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Πάτμον, ὅπου καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύψεις, τὰς ὁποίας ἔγραψεν εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν του. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἐφεσον, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Προσῆρχετο πάντοτε εἰς τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν καὶ ἐδίδασκε. Διηγείτο ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου. «Καὶ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ», ἔλεγε περὶ τοῦ Χριστοῦ. «Ἡμεῖς κηρύττομεν καὶ ἐπιβεβαιώνομεν ὅσα ἠκούσαμεν, ὅσα εἶδομεν καὶ παρετηρήσαμεν με τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ ὅσα αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν» (Ἀποκάλ. Ἰωάν. α', 1 - 2).

Με μεγάλην εὐχαρίστησιν ἤκουον οἱ Χριστιανοὶ τὰς ὡραίαις διηγήσεις του. Ὁφελούντο καὶ προώδευον πέρα πολλὸν εἰς ἀρετὴν. Ἀπὸ τοὺς περισσότερον ἐναρέτους μεθῆτάς του ἐξέλεξε ὁ εὐαγγελιστὴς μερικοὺς καὶ τοὺς ἔκαμεν ἐπισκόπους εἰς διφόρους πόλεις. Ὅταν δὲ ἐγήρασεν ἀκόμη περισσότερον καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ βαδίξῃ, ἐφέρετο ἐπὶ ἐνὸς φορείου εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν πιστῶν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὀμιλῇ πολὺ, ἐπανελάμβανε μόνον τὰς λέξεις: «Τεκνία, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Τεκνία ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

— Διδάσκαλε, τοῦ εἶπεν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν, διατί πάντοτε τὸν αὐτὸν μόνον λόγον ἐπαναλαμβάνεις ;

— Διότι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἐὰν αὐτὸν τηρήσετε, εἶναι ἄρκετόν.

Εἰς βαθύτατον γῆρας περὶ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τραϊανοῦ (98 - 117 μ. Χ.) παρέδωκεν ἡμέρα τὸ πνεῦμα του πρὸς τὸν Κύριον. Ἐπένθησαν οἱ ἀδελφοὶ τὸν σεπτὸν γέροντα, ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἑφeson καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγα ἔτη οἰκοδόμησαν ἐπὶ τοῦ τάφου του μεγαλοπρεπῆ ναόν.

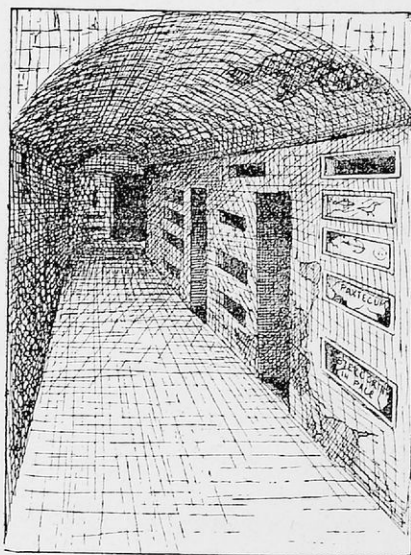
Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἄφησεν εἰς ἡμᾶς τὰ πολύτιμα γραπτὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἐγραψε κατὰ τὸ διάστημα ποῦ ἔμεινεν εἰς τὴν Ἑφeson τὸ Εὐαγγέλιόν του, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει μὲ δύναμιν πολλὴν τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου. Ἐγραψε καὶ τρεῖς ἐπιστολάς, εἰς τὰς ὁποίας συμβουλεῖ τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἔχουν ἀγάπην μεταξύ των. Αὕτῃ δὲ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, λέγει, θὰ εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ἔχομεν ἀγάπην καὶ πρὸς τὸν Θεόν. « Ἀγαπητοί, γράφει πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς, ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ... Ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστί... Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ, μηδὲ γλῶσση, ἀλλ' ἐργῳ καὶ ἀληθείᾳ ».

Δικαίως παρὰ τῶν Χριστιανῶν ὠνομάσθη « εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης ».

50. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ 1ου Μ.Χ. ΑΙΩΝΟΣ

Χάρις εἰς τὰς φροντίδας τῶν ἀποστόλων περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος ἡ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν εἶχε διοργανωθῆ τελειότερον. Τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας εἶχον οἱ ἀπόστολοι, ἐν ὧσφ ἔζων. Πολὺ ἐνωρὶς ὅμως ἐχειροτόνησαν ὡς βοηθοὺς των ἐπισκόπους, πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς τὴν διοίκησιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ κληρικοὶ αὐτοὶ εἶχον ἀνα-

λόγως τοῦ βαθμοῦ των δικαιώμα νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια, νὰ διευθύνουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐξαιρετικὴν φροντίδα κατέβαλλον διὰ τὸ κήρυγμα. Ἐκτὸς μάλιστα τῶν κληρικῶν ἐκήρυττον καὶ λαϊκοί, ἰδίᾳ ὅσοι εἶχον παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰδικὸν χάρισμα, οἱ ὅποιοι ἐκαλοῦντο « προφῆται » ἢ « διδάσκαλοι ». Κήρυγμα ἐγένετο εἰς κάθε παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν· ἀπαραιτήτως δὲ κατὰ τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν.

Ἐξοχὴ τοῦ ἀποφύτου
ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ῥώμης

τὰ βιβλία τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ προεστὼς τῆς Ἐκκλησίας ὁμιλεῖ καὶ νουθετεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἐφαρμόσουν εἰς τὴν ζωὴν των ὅσα διδάσκουν τὰ ἱερὰ βιβλία. Ἐπειτα ἐγειρόμεθα ὅλοι καὶ προσευχόμεθα ἀπὸ κοινοῦ. Ὑστερον προσφέρεται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῆς Θεῆς Εὐχαριστίας. Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ προεστὼς ἀναπέμπει μεγαλοφώνως προσευχὰς καὶ εὐχαριστίας, ὁ δὲ λαὸς λέγει : « Ἀμήν ». Ἐπειτα εἰς ἕκαστος ἐκ τῶν πιστῶν προσέρχεται καὶ μεταλαμβάνει ἀπὸ τὰ δῶρα τῆς

Τακτικώτατα συνηθροίζοντο οἱ πιστοὶ καὶ μάλιστα κατὰ τὰς Κυριακάς εἰς τοὺς εὐκτηρίους οἴκους. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν συνεκentrώνοντο εἰς ὑπογείους ναοὺς, εἰς τὰς κατακόμβας, αἱ ὅποια ἐχρησίμευον καὶ ὡς κοιμητήρια. Ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστίνος, ὁ ὅποιος ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου αἰῶνος, περιγράφει ὡς ἑξῆς τὰς συναθροίσεις καὶ τὴν λατρείαν τῶν πιστῶν. « Κατὰ τὴν Κυριακὴν συγκεντρωνόμεθα ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγρῶν. Ἀναγινώσκουμεν περικοπὰς ἀπὸ

Θείας Εὐχαριστίας. Εἰς δὲ τοὺς ἀπόντας στέλλονται ταῦτα διὰ τῶν διακόνων ». Τοιουτοτρόπως τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἀπετέλει τὸ κέντρον τῆς χριστιανικῆς λατρείας. Καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια ἐτελοῦντο ἐπίσης, ὡς αὐτὴ παρουσίαζετο περίστασις.

Εἰς τὰς συγκεντρώσεις καὶ τὰς τελετὰς αὐτὰς ἐψάλλοντο ὕμνοι. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰς ᾠδὰς τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶχον συνθέσει οἱ πιστοὶ καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ψάλλουν πρὸς τὸν Θεὸν ὄχι μόνον μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καρδίαν. Διακρίνει δὲ τὰ θρησκευτικὰ αὐτὰ ἄσματα εἰς ψαλμοὺς, εἰς ὕμνους καὶ εἰς ᾠδὰς πνευματικὰς. Μερικοὶ πιστεύουν, ὅτι εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου μία παράγραφος ἀποτελεῖ ὕμνον, τὸν ἑξῆς:

«Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί

Ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι

Ὁφθῆ ἀγγέλοις

Ἐκηρύχθη ἐν Ἔθνεσι

Ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ

Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ».

(Α΄ Τιμοθ. γ', 16).

Ἀρχαιοτάτος ἐκκλησιαστικὸς ὕμνος εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ δοξολογία, ἡ ὁποία ἤρχιζεν ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν ὕμνον: « Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ . . . » καὶ ἐτελείωνεν εἰς τὸν στίχον: « Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογῶ σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά Σου, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ». Ὅλα αὐτὰ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις ἐψάλλοντο ἀπὸ ὠρισμένους ψάλτας, μαζί μὲ τοὺς ὁποίους συνέψαλλε καὶ ὁ λαός.

Τὰ ἡθῆ τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦσαν πολὺ καθαρά. Προσεπάθουν νὰ τηροῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προσδεύουν εἰς πίστιν καὶ εἰς ἀρετὴν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως καὶ πάλιν ἐχαρκτηρίζεν αὐτοὺς, ἦτο ἡ ἀγάπη ποὺ ἔτρεφον πρὸς ὅλους, ὄχι μόνον πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ φίλους, ἀλλὰ

καὶ πρὸς ἄλλοθρήσκους καὶ ἐχθρούς. Τὴν ἀγάπην των αὐτὴν ἐξεδήλωνον μὲ σπουδαῖα ἔργα φιλανθρωπίας. « Πόσον ἀγαπῶνται οἱ Χριστιανοί ! » ἔλεγον μὲ θαυμασμόν οἱ Ἑθνικοί. « Αὐτοὶ ἀγαπῶνται καὶ πρὶν ἀκόμη γνωρισθοῦν ».

Εἷς ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἀπολογητὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Ἀριστείδης, εἰς μίαν ἀπολογίαὴν πρὸς τὸν Ρωμαῖον αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν (117 - 138 μ.Χ.), ἔγραφεν, ὅτι οἱ « Χριστιανοὶ ἀπέφευγον κάθε ἁμαρτίαν. Δὲν ἐψεύδοντο, δὲν ἐπεβουλεύοντο τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, δὲν ἐπεθύμουν τὰ ξένα πράγματα. Ἐσυγχωροῦσαν τοὺς λυποῦντας αὐτούς. Ἐκαμνον τὸ καλὸν καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς των. Ὅταν οἱ δοῦλοι ἐγίνοντο Χριστιανοί, τοὺς ὠνόμαζον καὶ αὐτοὺς ἀδελφούς. Ἐφέροντο μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ καλωσύνην πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζον τὰ ὀρφανὰ ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ τὰ βλάψουν. Ἐὰν ὑπῆρχε κανεὶς πτωχὸς καὶ ἐνδεὴς μεταξὺ των καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχον πλούσια τὰ μέσα νὰ τὸν βοηθήσουν, ἐνήστευον δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔδιδον τὰς τροφὰς των εἰς τὸν πεινῶντα. Ἐὰν ἀπέθνησκε κανεὶς ἐκ τῶν ἀδελφῶν, αὐτοὶ ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Συνώδευον τὸ σῶμα του εἰς τὸν τάφον, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλοῦ ταξιδίου ἀπὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον. Ὅταν ἐγεννᾶτο κανὲν παιδί, ἐδόξαζον τὸν Θεόν· ἐὰν τὸ παιδί ἀπέθνησκεν, εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν, διότι τὸ παρέλαβεν εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ δὲν τὸ ἄφησεν εἰς τὴν γῆν νὰ μολυνθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ἐζων μὲ παραδειγματικὴν τιμιότητα καὶ προσοχήν. Ἀπέφευγον ἐπιμελῶς νὰ φανερώσουν τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὅποια ἔκαμνον. Τοῦναντίον, ἐλάμβανον ὅλα τὰ μέτρα, διὰ νὰ μὴ γίνουιν γνωστὰ αὐτὰ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἐκάστην πρωίαν καὶ ὥραν ἐδοξολογοῦν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ ποὺ τοὺς ἔδιδε. Ἐπίσης πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν. Ζῶντες δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀπελάμβανον καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ὠραιότητα τοῦ κόσμου ».

Ἡ ἀρετὴ των ἐδίδασκε τοὺς πάντας καὶ ἔπειθε πολλοὺς νὰ γίνουιν Χριστιανοί. Αὐτοὶ ἦσαν πραγματικὸν φῶς εἰς τὸν κόσμον. Αὐτοὶ ἐπραγματοποιοῦσαν μὲ τὴν ἀγίαν των ζωὴν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου : « Ο ὦ τ ω λ α μ ψ ά τ ω τ ὸ φ ῶ ς ὕ μ ῶ ν ἔ μ π ρ ο σ θ ε ν τ ῶ ν ἀ ν θ ρ ῶ π ω ν , ὅ π ω ς ἴ δ ω σ ι ν

ὕμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς».

51. ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ πιστοὶ καὶ οἱ ἄπιστοι, ἔβλεπον καὶ βλέπουν μὲ θαυμασμόν τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν κατῳρῶσαν οἱ ἀπόστολοι. Πράγματικῶς, μέγα καὶ πρωτοφανὲς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι τὸ ἔργον των. Αὐτοί, ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος, ἄγνωστοι εἰς τὸν κόσμον, δειλοὶ καὶ περιφρονημένοι Ἑβραῖοι, ἐξηλθον εἰς τὴν οἰκουμένην νὰ διαδώσουν μίαν νέαν θρησκείαν. Καὶ ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ καταλύσουν τὴν ἰουδαϊκὴν καὶ τὰς ἐθνικὰς θρησκείας. Ἄλλ' αὐταὶ αἱ θρησκείαι ἦσαν πολὺ στενὰ συνδεδεμέναι πρὸς τὰ ἄτομα καὶ τὰς κοινωνίας.

Οἱ Ἰουδαῖοι, φανατικοὶ καὶ μισαλλόδοχοι, ἐπίστευον, ὅτι αὐτοὶ εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ θρησκεία των τοὺς ἦτο πάρα πολὺ ἱερά, αἰώνιον ἐθνικὸν σύμβολον, δῶρον πολὺτιμον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὅλας τὰς ἄλλας θρησκείας καὶ τοὺς ἀνήκοντας εἰς αὐτὰς ἐθεώρουν βεβήλους καὶ ἁμαρτωλοὺς. Ἀλίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ ἐκφρασθῇ ἀνευλαβῶς κατὰ τοῦ Νόμου καὶ κατὰ τῶν Προφητῶν. Ἀλίμονον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ ἐτόλμα νὰ τοὺς διδάξῃ ἄλλην θρησκείαν. Ὁ φανατισμὸς των μὲ τὴν παραμικροτέραν ἀφορμὴν ἠρεθίζετο. Οὕτω δὲ ἐξηγεῖται ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Τὸ συνέδριόν των καὶ οἱ ἄρχοντες ἐλάμβανον τὰ σκληρότερα μέτρα κατ' αὐτῶν. Δὲν ἐδίσταζον καὶ μέχρι φόνων καὶ δολοφονιῶν νὰ φθάνουν. Ὅπου δὲ ἡ ἰδική των δύναμις δὲν ἔφθανε, κατέφευγον εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν. Κατεσυκοφάντουν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ πλῆθος καὶ τὰς ἀρχάς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐξόντωσίν των.

Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἑβραῖοι ἀντέδρασαν καὶ ἐπολέμησαν πάρα πολὺ κατὰ τῆς νέας θρησκείας. Αὐτοὶ εἶχον συνηθίσει εἰς τὰς λαμπρὰς τελετὰς τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ εἰς τὰς ἀπολαύσεις, ποὺ ἐπέτρεπεν αὐτῇ. Ἡ ἱστορία των, τὰ ἦθη καὶ ἔθιμά των, ἡ ἐπι-

στήμη των καὶ ἡ τέχνη, ὅλη ἡ ζωὴ των ἦσαν στενωῶς συνδεδεμένα μετὰ τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν. Καὶ τώρα ἐκαλοῦντο νὰ ἀπαρνηθοῦν ὅλα αὐτὰ ὡς ψευδῆ καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Αὕτῃ δὲ ἡ νέα θρησκεία θὰ τοὺς ἐδίδε μίαν βασιλείαν ἐπάνω εἰς τοὺς Οὐρανούς καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ θυσιάσουν τὸν ἐγωισμόν, τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις των. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθοῦν αὐτὴν τὴν ἐπανάστασιν;

Ἔπειτα οἱ Ἑθνικοὶ φιλόσοφοι, ὁ καθεὶς ἐκ τῶν ὁποίων ἐπίστευεν, ὅτι κατέχει μόνος τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δεχθοῦν διδασκαλίαν ἀπὸ ἄλλους, καὶ μάλιστα ἀπὸ Ἑβραίους ψεράδες. Δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τίποτε περὶ τῆς νέας θρησκείας. Καὶ ἂν καμμίαν φορὰν ἤκουον διδασκαλίαν τινα αὐτῆς, τὴν ἐχαρακτῆρίζον ὡς μωρίαν. « Ἡμεῖς κηρύττομεν, ἔλεγεν ὁ Παῦλος, Χριστὸν τὸν Ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν » (Α' Κορινθ. α' 23).

Οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ Ρωμοῖοι αὐτοκράτορες μὲ ὑποψίαν μεγάλην ἐβλεπον τὴν νέαν θρησκείαν. Τὴν ἐξεώρουν ἀντίθετον ὄχι μόνον πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ κράτος. Ἐπίστευον, ὅτι ὑπονομεύει τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κράτους, δημιουργεῖ συνωμοσίας καὶ προκαλεῖ ταραχάς. Ἐπειτα, ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο μέγας ἀρχιερεὺς εἰς τὰς ἐθνικὰς θρησκείας, ἐνίοτε δὲ ἐλατρεύετο καὶ ὡς θεός. Καὶ φυσικὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ ἄλλον θεὸν καὶ ἄλλην θρησκείαν. Διὰ τοῦτο αὐτοκράτορες καὶ ἄρχοντες ἐχαρακτήρισαν τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν ὡς ἀπηγορευμένον σωματεῖον καὶ ἐκήρυξαν σκληρὸν κατ' αὐτῆς διωγμόν.

Τοιοιτοτρόπως Ἰουδαῖοι καὶ Ἑθνικοὶ ἄρχοντες καὶ λαὸς ἐξηγέρθησαν κατὰ τῆς νέας θρησκείας καὶ ἐπέδωκον μετὰ κάθε τρόπον τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀποστόλων. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀναφέρων τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑπέστη αὐτός, ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: « Ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρεῖς ἔρραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιδάσθη... κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ Ἑθνῶν,

κινδύνους ἐν θαλάσσῃ, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν ψευδαδελφοῖς. Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίᾳ πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψῃ, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι (Β' Κοριν. ια', 23-27).

Καὶ ὅμως παρ' ὅλους τοὺς ἀπεριγράπτους αὐτοὺς διωγμοὺς οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πρὶν ἀκόμη περάσῃ ὁ ἴσος αἰὼν, ἡ νέα θρησκεία εἶχε θεμελιωθῇ εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ σπουδαῖα κέντρα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Καισάρειαν. Εἶχε διαδοθῇ εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Ἀσίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἑλλάδα. Εἶχεν ἐξαπλωθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἀφρικὴν καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ γνωστοῦ κόσμου. Εἰς ἑκατομμύρια ἀνήρχοντο οἱ Χριστιανοὶ τοῦ ἰου αἰῶνος. Καὶ οἱ ἀπόστολοι, διωκόμενοι πάντοτε, ἔφευγον ἀπὸ τὴν μίαν χώραν εἰς τὴν ἄλλην καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν διωκτῶν ἵδρουν Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς διώκτας ἔκαμνον Χριστιανούς. Ἡ Ἰουδαϊκὴ καὶ αἱ ἐθνικαὶ θρησκείαι ἤρχισαν νὰ ὑποχωροῦν. Δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ ἀντιπαραταχθοῦν πρὸς τὴν δύναμιν τῆς νέας θρησκείας. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἀρκετὰ ἔτη πρὶν ἀποθάνῃ, ἔβλεπε τὸν καταπληκτικὸν αὐτὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔλεγεν : « Αὕτη ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν ». (Α' Ἰωαν. ε', 5).

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

« Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει »	Σελ.	15
Ἦ θέσις ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	»	27
« Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην! »	»	28
Χάρτης τῆς ἀρχικῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου	»	38
Χάρτης τῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου .	»	40
Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου	»	41
Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀντιόχειαν	»	49
Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α΄ μ.Χ. αἰῶνα	»	54
Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Λύστρα	»	56
Χάρτης τῆς πρώτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	»	59
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας	»	74
Χάρτης τῆς δευτέρας περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	»	81
Χάρτης τῆς τρίτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	»	91
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος	»	120
Οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος	»	121
Ἀποψις στοᾶς ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης	»	130

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας. . .	Σελ.	5
2. Οἱ ἔνδεκα ἀπόστολοι ἐκλέγουν νέον ἀπόστολον, τὸν Ματθαῖον	»	7
3. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται εἰς τοὺς μαθητὰς. . .	»	9
4. Οἱ ἀπόστολοι ἱδρύουν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν . . .	»	11
5. Θαύματα τῶν ἀποστόλων	»	14
6. Τὸ συνέδριον λαμβάνει μέτρα κατὰ τῶν ἀποστόλων . .	»	16
7. Ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν	»	18
8. Ἐνα θλιβερόν γεγονός μεταξύ τῶν Χριστιανῶν . . .	»	21
9. Οἱ ἀπόστολοι καταδιώκονται ἀπὸ τὸ συνέδριον . . .	»	23
10. Ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	»	25
11. Ὁ Χριστιανισμὸς διαδίδεται εἰς τὴν Σαμάρειαν . . .	»	29
12. Ἐνας ἐπίσημος Ἐθνικὸς γίνεται Χριστιανός . . .	»	31
13. Ὁ διώκτης Σαοὺλ γίνεται ἀπόστολος.	»	33
14. Ὁ νέος ἀπόστολος κηρύττει τὸν Χριστιανισμὸν . . .	»	36
15. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος κηρύττει εἰς διάφορα μέρη τῆς Παλαιστίνης	»	39
16. Ἐνας Ἐθνικὸς ἀξιωματικὸς γίνεται Χριστιανός . . .	»	42
17. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος φυλακίζεται εἰς τὴν Ἱερου- σαλήμ	»	44
18. Ἡ ἵδρυσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀντιόχειαν . . .	»	47
19. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν πρώτην ἀπο- στολικὴν περιοδείαν	»	50
20. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιέρχεται τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας	»	52
21. Αἱ περιπέτειαι καὶ οἱ διωγμοὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου	»	55
22. Ἐπεισόδια εἰς Ἀντιόχειαν μεταξύ τῶν Χριστιανῶν . .	»	58
23. Ἡ ἀποστολικὴ σύνοδος.	»	61
24. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν δευτέραν ἀπο- στολικὴν περιοδείαν	»	63

25. Διωγμὸς τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τοὺς Φιλίππους	Σελ. 65
26. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας	» 68
27. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς Ἀθήνας	» 70
28. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κηρύττει τὴν νέαν θρησκείαν εἰς τὰς Ἀθήνας	» 73
29. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μεταβαίνει εἰς Κόρινθον	» 76
30. Ἐπεισόδια εἰς τὴν Κόρινθον	» 79
31. Τὸ τέλος τῆς δευτέρας περιόδου	» 82
32. Ἡ Ἔφεσος γίνεται νέον χριστιανικὸν κέντρον	» 84
33. Ταραχαὶ εἰς τὴν Ἔφεσον ἐκ μέρους τῶν Ἑθνικῶν	» 87
34. Ἡ τρίτη περίοδος τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 89
35. Ἐπιστροφή εἰς Ἱερουσαλὴμ	» 92
36. Σύλληψις καὶ κίνδυνοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ	» 94
37. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου	» 97
38. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς τὴν Καισάρειαν	» 99
39. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μένει δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν	» 102
40. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπικαλεῖται τὸν Καίσαρα	» 104
41. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς Ῥώμην	» 107
42. Μεγάλαι περιπέτειαι κατὰ τὸ ταξίδιον	» 109
43. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος παραμένει εἰς τὴν Μελίτην	» 112
44. Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ῥώμην	» 114
45. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τὴν φυλακὴν μεριμνᾷ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς	» 116
46. Ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 119
47. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόθεος	» 122
48. Τὸ κήρυγμα τῶν ἄλλων ἀποστόλων	» 124
49. Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης	» 127
50. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ 1ου μ. Χ. αἰῶνος	» 129
51. Τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων	» 133

Ἐκδόσεις : Δ. Β. ΔΕΛΗΔΗΜΗΤΡΗΣ
Τυπογραφικά Καταστήματα : ὁδὸς Μάγερ 18 – Ἀθήναι

024000020108

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΔΡΧ. 28.—

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΡΧ. 30.80